

Ministarstvo gospodarstva rada i poduzetništva	RELEEL	SEMINAR	
Republika Hrvatska			
CARDS 2004		Datum: 17. i 18. veljače 2009.	Br.str.: 68

ZAKONODAVNI OKVIR I ADMINISTRATIVNA PROCEDURA ZA OBNOVLJIVE IZVORE I KOGENERACIJU U REPUBLICI HRVATSKOJ

Ivan TILOŠANEC
Odvjetnički ured Tilošanec

ZAKONODAVNI OKVIR I ADMINISTRATIVNA PROCEDURA ZA OBNOVLJIVE IZVORE ENERGIJE I KOGENERACIJU U REPUBLICI HRVATSKOJ

1. UVOD

Proces pripreme i izgradnje postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije i kogeneracije u Republici Hrvatskoj složen je organizacijski proces (dalje: Proces) koji je kao takav uvjetovan društvenim, gospodarskim, pravnim, ekološkim, tehničko-tehnološkim i drugim razlozima .

Cijeli Proces se može podijeliti u različite faze tako da pojedina faza obuhvati osnovne pravne akte koji nastaju kao rezultat aktivnosti provedenih u pojedinoj fazi. Te faze se mogu označiti kao:

0. pripremna faza - prikupljanje i proučavanje ulaznih informacija te priprema preliminarnih dokumenata za izgradnju postrojenja
1. ishodaenje rješenja o registraciji energetske djelatnosti,
2. ishodaenje prethodnog energetskog odobrenja za izgradnju postrojenja,
3. ishodaenje rješenja o prihvatljivost zahvata u okoliš i/ili rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša,
4. ishodaenje lokacijske dozvole i/ili prethodne elektroenergetske suglasnosti i/ili sklapanje ugovora o priključenju na elektroenergetsku mrežu,
5. ishodaenje energetskog odobrenja za izgradnju postrojenja,
6. ishodaenje odluke i/ili sklapanje ugovora o koncesiji,
7. ishodaenje rješenja o izvlaštenju i/ili rješenja o uknjižbi nekretnine
8. ishodaenje građevinske dozvole,
9. ishodaenje prethodnog rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije,
10. sklapanje ugovora o otkupu električne energije (uvjetovanog),
11. ishodaenje elektroenergetske suglasnosti,
12. sklapanje ugovora o korištenju mreže,
13. ishodaenje uporabne dozvole,
14. ishodaenje vodopravne dozvole,
15. ishodaenje dozvole za obavljanje energetske djelatnosti,
16. ishodaenje rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije,
17. ishodaenje rješenja o utvrđivanju domaće komponente u projektu,
18. ishodaenje rješenja o upisu građevine u katastarski operat,
19. ishodaenje rješenja o upisu građevine u zemljišnu knjigu.

U pripremi ovog teksta korišteni su relevantni pravni izvori čiji popis se nalazi na kraju u t. 3.

U tekstu se osim pojma **postrojenje** koristi i termin **elektrana** koji se nalazi u pojedinim propisima pri čemu se shvaća da je svaka elektrana postrojenje, ali ne i obratno. Uvodno se citiraju osnovni pravni pojmovi sadržani u relevantnim propisima.

Prema *Zakonu o vlasništvu i drugim stvarnim pravima* (NN 91/96, 68/98, 73/00, 114/01, 79/06 i 141/06; dalje: *ZVSP*) *stvari* su predmet prava vlasništva i drugih stvarnih prava, a dijele se na pokretnine i nekretnine. *Pokretnine* su stvari koje se mogu premjestiti s jednog mjesta na drugo, a da im se ne povrijedi bit (supstanca). *Nekretnine* su čestice zemljine površine, zajedno sa svime što je sa zemljištem trajno spojeno na površini ili ispod nje.

Prema **Zakonu o prostornom uređenju i gradnji** (NN 76/07; dalje: **ZPUG**) **građevinsko zemljište** je zemljište unutar i izvan građevinskog područja, koje je izgrađeno ili prostornim planom namijenjeno za građenje građevina i uređenje javnih površina. **Građevna čestica** je čestica zemljišta s pristupom na prometnu površinu koja je izgrađena ili koju je u skladu s uvjetima prostornog plana planirano utvrditi oblikom i površinom od jedne ili više čestica zemljišta ili njihovih dijelova te izgraditi, odnosno urediti. **Gradnja** u smislu ZPUG smatra se projektiranje, građenje, uporaba i uklanjanje građevina koji se obavljaju prema odredbama ZPUG i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, te prema odredbama posebnih zakona i propisa donesenih na temelju tih zakona, hrvatskih normi i pravila struke. **Građevina** je građenjem nastao i s tlom povezan sklop, svrhovito izveden od građevnih proizvoda sa zajedničkim instalacijama i opremom, ili sklop s ugrađenim postrojenjem, odnosno opremom kao tehničko – tehnološka cjelina ili samostalna postrojenja povezana s tlom, te s tlom povezan sklop koji nije nastao građenjem, ako se njime mijenja način korištenja prostora. **Građevina s utjecajem na okoliš** je svaka građevina za koju je prema propisima o zaštiti okoliša obvezna procjena utjecaja na okoliš. **Postrojenje** je skup svrhovito povezane opreme za obavljanje tehnološkog ili drugog procesa kojemu je namijenjena građevina. **Investitor** je pravna ili fizička osoba u čije ime se gradi građevina.

Prema Zakonu o zaštiti okoliša (NN 110/07; dalje: **ZZO**) **postrojenje** je tehnička, organizacijska cjelina koju za obavljanje djelatnosti koristi tvrtka kojom upravlja ili ju nadzire operater, uključujući uređaje, opremu, strukture, cijevi, strojeve, alate i druge dijelove koji se koriste za rad. Postrojenje se može sastojati od nekoliko samostalnih cjelina na istoj lokaciji – pogona.

Pogon je jedna ili više različito lociranih radnih jedinica tvrtke, koja se sastoji od uređaja, a u kojima se obavlja neka od djelatnosti ili dio djelatnosti tvrtke. **Operater** je uprava tvrtke (fizička osoba, tijelo ili pravna osoba) koja prema posebnim propisima upravlja tvrtkom ili nadzire rad tvrtke. **Uređaj** je oprema ili dio opreme postrojenja koji podrazumijeva: strojeve, oruđa/alate, električne provodnike, cjevovode, željezničke kolosijeke i iskrcajne dokove u sklopu postrojenja, uključujući i skladišta te brane i sl. što je nužno za obavljanje djelatnosti tvrtke. **Tvrtka** je pravna ili fizička osoba koja u skladu s posebnim zakonom obavlja gospodarsku djelatnost koristeći postrojenje. Tvrtkom upravlja ili nadzire rad tvrtke operater.

Zakon o energiji (NN 68/01, 177/04 i 76/07; dalje: **ZE**) definira **proizvodnju energije** kao fizikalni ili kemijski proces pretvorbe goriva ili obnovljivih izvora energije u električnu, toplinsku ili druge oblike energije. **Energija** je električna energija, toplinska energija, plin, biogorivo, nafta i naftni derivati. **Kogeneracija** je istodobna proizvodnja električne i toplinske energije u jedinstvenom procesu. **Obnovljivi izvori energije** su izvori energije koji su sačuvani u prirodi i obnavljaju se u cijelosti ili djelomično, posebno energija vodotoka, vjetra, neakumulirana sunčeva energija, biogorivo, biomasa, bioplin, geotermalna energija, energija valova, plime i oseke, biomase, plina iz deponija, plina iz postrojenja za preradu otpadnih voda. **Energetski subjekt** je pravna ili fizička osoba koja obavlja jednu ili više energetske djelatnosti i ima dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti. **Povlašteni proizvođač** je energetski subjekt ili druga pravna ili fizička osoba koja u pojedinačnom proizvodnom objektu istodobno proizvodi električnu i toplinsku energiju na visokoučinkovit način, koristi otpad ili obnovljive izvore energije na gospodarski primjeren način koji je usklađen sa zaštitom okoliša.

Prema **Zakonu o tržištu električne energije** (NN 177/04 i 76/07; dalje: **ZTEE**), **proizvodni objekti** su građevine za proizvodnju električne energije. **Visokoučinkovita kogeneracija** je kogeneracija koja se temelji na potrošnji korisne topline i uštedi primarne energije.

2. OPIS ZAKONODAVNOG OKVIRA I AMINISTRATIVNE PROCEDURE

2.0. Pripremna faza - prikupljanje i proučavanje ulaznih informacija te priprema preliminarnih dokumenata za izgradnju postrojenja

Tijek Procesa započinje aktivnostima prikupljanja i proučavanja ulaznih informacija te izradom preliminarnih dokumenata potrebnih za početak Procesu. Ta faza bi se uvjetno mogla označiti kao 0 faza.

Ulazni dokumenti za tu fazu su svi propisi koji su nabrojani u pravnom okviru, posebno Strategija prostornog uređenja RH, Program prostornog uređenja RH, Strategija energetskog razvitka, Program provedbe strategije energetskog razvitka RH, drugi dokumenti gospodarskog, energetskog i prostornog razvitka RH i jedinica područne (regionalne) i lokalne samouprave te vlastiti planovi gospodarskog subjekta. Više o tome sadrže odredbe:

- *Zakona o energiji* (NN 68/01, 177/04, 76/07 i 152/08; dalje: **ZE**),
- *Zakona o tržištu električne energije* (NN 177/04 i 76/07, 152/08; dalje: **ZTEE**),
- *Zakona o prostornom uređenju i gradnji* (NN 76/07; dalje: **ZPUG**),
- *Zakona o zaštiti okoliša* (NN 110/07; dalje: **ZZO**),
- *Uredbe o naknadama za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije* (NN 33/97 i 133/07),
- *Uredbe o minimalnom udjelu električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora i kogeneracije čija se proizvodnja potiče* (NN 33/97),
- *Pravilnika o korištenju obnovljivih izvora energije i kogeneracije* (NN 67/07; dalje: **Pravilnik OIEK**),
- *Pravilnika o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije* (NN 67/07; dalje: **Pravilnik SSPP**),
- *Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora i kogeneracije* (NN 33/97; dalje: **Tarifni sustav**).

ZE je propisano da je izgradnja energetskih objekata, njihovo održavanje i korištenje te obavljanje energetskih djelatnosti od interesa za RH (čl. 4.). Također je propisano da je **korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneracije u interesu RH** (čl. 14.)

ZTEE je propisano da građevine za proizvodnju električne energije (u daljnjem tekstu: proizvodni objekti) mogu graditi pravne ili fizičke osobe pod uvjetom da proizvodni objekti koje namjeravaju graditi udovoljavaju kriterijima utvrđenim u postupku izdavanja energetskog odobrenja za izgradnju proizvodnih objekata propisanih ovim Zakonom. Postupak izdavanja energetskog odobrenja za izgradnju proizvodnih objekata temelji se na načelima objektivnosti, razvidnosti i nepristranosti u cilju osiguranja:

- pouzdanosti i sigurnosti elektroenergetskog sustava,
- zaštite javnog zdravstva i sigurnosti,
- kriterija zaštite okoliša i osiguranja trajne kontrole utjecaja na okoliš,
- korištenja zemljišta i lokacije,
- korištenja javnog zemljišta,
- energetske učinkovitosti,
- vrsta primarne energije,
- tehničke, ekonomske i financijske sposobnosti podnositelja zahtjeva.

Način provedbe načela i kriterije iz stavka 1. i 2. ovoga članka propisuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva uz prethodno pribavljeno mišljenje HERE. (čl. 9. st. 1-3. ZTEE).

Navedeni popis još nije donesen.

Proizvodni objekti koji koriste obnovljive izvore energije i visokoučinkovitu kogeneraciju, pored načela i kriterija iz stavka 1. i 2. članka 9. ZTEE, trebaju udovoljavati i posebnim načelima i kriterijima koji se utvrđuju Pravilnikom OIEK. (čl. 9. st. 4. ZTEE). Stranka kojoj nije odobrena izgradnja proizvodnih objekata, može izjaviti žalbu Ministarstvu. Odluka Ministarstva je konačna. (čl. 9. st. 7. ZTEE).

Aktivnosti na pripremi izgradnje postrojenja, u pravilu će se odvijati kao **slobodna inicijativa** i aktivnost gospodarskog subjekta, ali kao ulazni dokument za početak Procesu može, pretpostavljeno poslužiti i **odluka o raspisivanju javnog natječaja** za izgradnju objekta za proizvodnju električne energije kada je to u interesu sigurnosti opskrbe, zaštite okoliša ili promicanja energetske učinkovitost. Zbog toga se daje kratki prikaz relevantnih zakonskih odredbi.

Prema čl. 10. st. 1. ZTEE, za izgradnju proizvodnih objekata snage **do 50 MW**, odluku o raspisivanju natječaja i o izboru najpovoljnijeg ponuditelja donosi Hrvatska regulatorna agencija (dalje: **HERA**) koja je djeluje u skladu sa **Zakonom o regulaciji energetskih djelatnosti** (NN 177/04 i 76/07) kao tijelo nadležno za regulaciju energetskih djelatnosti. Za izgradnju proizvodnih objekata **snage 50 MW** i veće, odluku o raspisivanju natječaja i o izboru najpovoljnijeg ponuditelja donosi Vlada RH na prijedlog HERA. U **natječaju** mora biti navedeno:

- lokacija na kojoj će se graditi objekt,
- vrsta primarne energije,
- način i uvjeti proizvodnje i preuzimanja električne energije,
- uvjeti koji se odnose na prestanak rada objekta,
- uvjeti koji se odnose na zaštitu okoliša i zaštitu zdravlja građana,
- potrebna energetska učinkovitost,
- mjere poticaja, odnosno subvencija za pojedine proizvodne objekte, s tim da se poticaji i subvencije neće odnositi na hidropostrojenja snage veće od 10 MW,
- kriteriji iz članka 9. stavka 1. ZTEE,
- uvjeti korištenja općih i javnih dobara.

Način raspisivanja natječaja, uvjete natječaja za izgradnju objekata prema stavku 1. članka 10., detaljan opis odredbi ugovora kao i postupaka koje moraju zadovoljiti svi sudionici natječaja te popis kriterija za odabir najpovoljnijeg ponuditelja određuje pravilnikom ministar. **Navedeni pravilnik još nije donesen.**

Dakle, ulazni dokument za početak Procesu može biti i javno objavljeni oglas o natječaju i sva relevantna dokumentacija koju je HERA pripremila i eventualno stavila na raspolaganje gospodarskom subjektu u svrhu pripreme ponude. Izlazni dokument je konkretna ponuda pripremljena u skladu s natječajnim uvjetima sa svrhom sklapanja ugovora o izgradnji. U okviru te skupine aktivnosti provodi se analiza uklapanja objavljenog projekta u plan izgradnje gospodarskog subjekta te tehno-ekonomska analiza usmjerena na pripremu konkretnih elemenata ponude kako bi ista bila konkurentna drugim eventualnim ponuđačima.

Treba naglasiti da su **vlastiti planovi gospodarskog subjekta i odredbe Pravilnika OIEK prvenstveno važni** za pripremu izgradnje postrojenja, jer se državni natječaj može očekivati tek kao izuzetak.

Ovim se pravilnikom utvrđuju obnovljivi izvori energije i kogeneracijska postrojenja koja se koriste za proizvodnju energije, propisuju uvjeti i mogućnosti korištenja obnovljivih izvora energije i kogeneracijskih postrojenja te uređuju druga pitanja od značaja za korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneracije Također, ovim se pravilnikom propisuje oblik, sadržaj i način vođenja Registra projekata i postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneracije te

povlaštenih proizvođača (čl. 1. Pravilnika OIEK). Za izgradnju postrojenja OIEK, ministarstvo nadležno za energetiku, a to je Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva (dalje: MINGO), izdaje energetske odobrenje na zahtjev ovlaštene fizičke ili pravne osobe (čl. 8. Pravilnika OIEK).

Radi upisa projekta u Registar OEIKPP, ispitivanja potencijala obnovljivih izvora energije, te uređenja imovinsko pravnih odnosa na zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske potrebno je od MINGO ishoditi **prethodno energetske odobrenje** za izgradnju postrojenja (u daljnjem tekstu: prethodno odobrenje). Prethodno odobrenje je privremeno (čl. 9. Pravilnika OIEK)

Izuzetno, za postrojenja iz čl. 4. i 5. Pravilnika OIEK, instalirane snage **do uključivo 30 kW nije propisana obveza** ishođenja prethodnog odobrenja. Upis predmetnih postrojenja u Registar OEIK obavlja se na temelju odobrenja. Za **neumrežena postrojenja** iz čl. 6. i postrojenja za proizvodnju toplinske energije iz čl. 7. Pravilnika nije propisana obveza ishođenja prethodnog odobrenja ili odobrenja (čl. 15. Pravilnika OIEK).

Zahtjevu za izdavanje prethodnog odobrenja podnositelj zahtjeva mora, među ostalim dokumentima priložiti **preliminarnu analizu opravdanosti izgradnje postrojenja i priključka na elektroenergetsku mrežu** s tehno-ekonomskim podacima i podacima prostornog uređenja. Sadržaj preliminarne analize nije propisan, a određen je naslovom dokumenta, dakle neizravno. Pri tome se podrazumijeva se da analiza mora biti izrađena od kvalificiranih i stručnih osoba kako bi poslužila kao osnova za izradu kasnije stručne podloge za ishođenje lokacijske dozvole, u onim slučajevima kada je ishođenje lokacijske dozvole propisano za odnosno postrojenje i/ili za nastavak aktivnosti na izdavanju energetske odobrenja.

U nastavku aktivnosti, može se pristupiti izradi idejnog rješenja za izgradnju postrojenja. Pod idejnim rješenjem se smatra grafički prikaz prostornih, funkcionalnih, oblikovnih i po potrebi tehničko-tehnoloških obilježja zahvata u prostoru. Izrada idejnog rješenja svodi se na odabir najpovoljnije varijante od mogućih i sadrži osnovne principe rješenja za pojedine inženjerske discipline, kako to dodatno definira **Pravilnik o cijenama Hrvatske komore arhitekata i inženjera u graditeljstvu**. Na bazi idejnog rješenja i drugih podloga moguće je pristupiti izradi idejnog projekta i (pred) investicijske studije izvodljivosti ili opravdanosti izgradnje postrojenja kojom se utvrđuje odnos troškova i koristi izgradnje. Elementi te studije su sastavni dio kasnije studije o utjecaju na okoliš.

Investitor koji je odlučio nastaviti aktivnosti na pripremi izgradnje postrojenja najčešće mora, iz različitih razloga formalizirati svoju namjeru izgradnje. **Pravni akti o namjeri izgradnje** mogu imati različit sadržaj, pravnu formu i namjenu. Osim ranije navedenog primjera, kada izrađuje ponudu za natječaj, to može biti interna odluka investitora o planovima izgradnje postrojenja. Dalje, investitor može odlučiti da u svrhu realizacije projekta osnuje posebno trgovačko društvo u svom vlasništvu (tzv. **projektno društvo**). Ili ako ima namjeru ostvariti suradnju s još nekim poslovnim partnerom, tada to može biti i pismo namjere upućeno tom poslovnom partneru ili trećima radi zajedničkog ulaganja u izgradnju postrojenja. Osnova ulaganja može biti u ugovoru o ortaštvu, prema odredbama **Zakona o obveznim odnosima** (NN 35/05; dalje: **ZOO**) ili društvenom ugovoru prema odredbama **Zakona o trgovačkim društvima** (NN 111/93, 34/99, 52/00, 118/03 i 107/07; dalje: **ZTD**).

2.1. Ishođenje rješenja o registraciji energetske djelatnosti

Ishođenje rješenja o registraciji energetske djelatnosti u sudskom ili obrtnom registru je prva formalna faza u Procesu.

Ako je investitor odlučio u svrhu realizacije projekta osnovati posebnu projektnu tvrtku u svom ili zajedničkom vlasništvu s nekim drugim subjektom, tada donosi akte propisane ZTD i **Zakonom o sudskom registru** (NN 1/95, 57/96, 1/98, 30/99, 45/99, 54/05 i 40/07; dalje: **ZSR**) koji reguliraju postupak osnivanja i registracije trgovačkog društva.

Trgovačko društvo je pravna osoba koja samostalno trajno obavlja gospodarsku djelatnost radi ostvarivanja dobiti proizvodnjom, prometom robe ili pružanjem usluga na tržištu. Trgovačko društvo svojstvo pravne osobe stječe upisom u sudski registar. Predmet poslovanja trgovačkog društva je svaka dopuštena djelatnost. Predmet poslovanja trgovačkog društva upisuje se u sudski registar s naznakom djelatnosti koje ga čine.

Energetske djelatnosti i uvjeti za njihovo obavljanje regulirani su ZE i posebnim energetskim zakonima. Prema ZE, pravne i fizičke osobe mogu započeti obavljati energetske djelatnosti samo na temelju rješenja HERA kojim se dozvoljava obavljanje te djelatnosti (u daljem tekstu: dozvola; čl. 16. st. 1.i.2. ZE)

Dozvola **nije potrebna** za obavljanje slijedećih energetskih djelatnosti:

1. proizvodnje električne energije koja se proizvodi isključivo za vlastite potrebe ili se proizvodi u proizvodnim objektima snage do 1 MW,
2. proizvodnje biogoriva koje se proizvodi isključivo za vlastite potrebe ili se proizvodi energija do 1 TJ godišnje,...
3. proizvodnje toplinske energije koja se proizvodi isključivo za vlastite potrebe ili se proizvodi u proizvodnim objektima snage do 0,5 MW. (čl. 16. st.3. ZE)

Prema **Pravilniku o dozvolama za obavljanje energetskih djelatnosti** (NN 118/07), HERA može dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti izdati pravnoj ili fizičkoj osobi koja je registrirana za obavljanje energetske djelatnosti u RH. Zbog toga je ishodođenje rješenja trgovačkog suda nadležnog po mjestu sjedišta podnositelja zahtjeva, **o registraciji energetske djelatnosti** neohodan uvjet za izdavanje dozvole.

Ako je investitor fizička osoba koja namjerava izgraditi postrojenje u svom osobnom vlasništvu i ako s njom namjerava obavljati djelatnost u statusu obrtnika, tada se **registracija** energetske djelatnosti obavlja u **obrotnom registru**, prema odredbama **Zakona o obrtu** (NN 77/93, 90/96, 64/01, 71/01, 68/07 i 79/07). Postupak ishodođenja dozvole od HERA opisan je kasnije detaljnije.

Fizičke osobe koje su stalno zaposlene ili umirovljenici, a namjeravaju izgraditi postrojenje male snage, instalirano na osobnoj imovini tih građana (npr. kolektori za solarnu energiju na krovu obiteljske kuće), radi prodaje električne energije proizvedene iz tih postrojenja kao povlašteni proizvođači, biti će obveznici **Zakona o porezu na dohodak** (NN 177/04). Prema navedenom zakonu, osobe koje obavljaju posebno navedene gospodarske djelatnosti u svrhu stjecanja dohotka, u odnosu na djelatnosti određene Zakonom o obrtu, obveznici su poreza na dohodak neovisno o tome da li je nadležno tijelo odobrilo djelatnost ili nije. Prema čl. 62. Zakona o porezu na dohodak i čl. 91. Pravilnika o porezu na dohodak (NN 95/05, 96/06 i 68/07), fizičke osobe dužne su se prijaviti u **registar obveznika poreza** na dohodak u roku od osam dana od početka obavljanja samostalne djelatnosti.

2.2. Ishođenje prethodnog energetskeg odobrenja za izgradnju postrojenja

Ishođenje **prethodnog energetskeg odobrenja** predstavlja drugu fazu Procesu.

Zahtjev za izdavanje prethodnog odobrenja podnosiatelj zahtjeva i budući investitor podnosi u MINGO, a mora priložiti:

1. izvadak iz katastarskog plana za katastarsku česticu na koju se postavlja ili gradi uređaj za ispitivanje potencijala obnovljivih izvora energije i/ili planira izgradnja postrojenja,
2. izvadak iz sudskog registra, odnosno za fizičku osobu izvadak iz obrtnog registra u Republici Hrvatskoj ili potvrdu o prebivalištu u Republici Hrvatskoj,
3. potvrdu porezne uprave o plaćanju svih dospjelih poreznih obveza i obveza za mirovinsko i zdravstveno osiguranje i druga javna davanja,
4. ovjerovljenu izjavu o nekažnjavanju pravne osobe i fizičke osobe u svezi sa sudjelovanjem u kriminalnoj organizaciji, korupciji, prijeviri ili pranju novca, koju daje fizička osoba za sebe i/ili kao odgovorna osoba podnosiatelja zahtjeva,
5. preliminarnu analizu opravdanosti izgradnje postrojenja i priključka na elektroenergetsku mrežu s tehno-ekonomskim podacima i podacima prostornog uređenja.

Za postrojenje **hidroelektrane i geotermalne elektrane**, uz gore navedene dokumente, podnosiatelj zahtjeva prilaže i grafički prilog koji sadrži skicu postavljanja ili gradnje uređaja na lokaciji za ispitivanje potencijala obnovljivih izvora energije s podacima (uključujući grafički prilog na topografskoj karti u mjerilu 1:25000) o prostoru ispitivanja.

Za postrojenje **vjetroelektrane**, uz gore navedene dokumente, podnosiatelj zahtjeva prilaže i:

- grafički prilog u mjerilu 1:25000 u kojem je nositelj projekta definirao užu i širi prostor vjetroelektrane prema odredbama Pravilnika. Prostorni podaci koje prilaže podnosiatelj zahtjeva moraju biti ucrtani na topografsku kartu mjerila 1:25000. Prostor od interesa za obavljanje ispitivanja mora biti definiran geodetskim točkama (Gauss-Krügerova projekcija). Pozicija točke određena je nazivom točke, x koordinatom (u smjeru sjevera) i y koordinatom (u smjeru istoka) te neobavezno koordinatom z (nadmorskom visinom),
- suglasnost za obavljanje ispitivanja središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove zračnog prometa, ako se lokacija na kojoj će se postaviti ili graditi uređaj za ispitivanje potencijala vjetra nalazi u blizini aerodroma,
- rješenje nadležnog tijela o tipskom projektu prema odredbama Zakona o prostornom uređenju i gradnji za mjerni stup, izdano toj pravnoj osobi ili ugovor s pravnom osobom kojoj je izdano rješenje o tipskom projektu o korištenju tog tipskog projekta, ako se uređaj za mjerenje potencijala vjetra gradi.

Za postrojenja vjetroelektrana, prostor ispitivanja mora ispunjavati sljedeće uvjete:

- sigurnosna udaljenost mjernog stupa od elektroenergetskog voda mora biti minimalno 50 m,
- prostor ispitivanja obuhvaća prizemni sloj atmosfere u visini 200 m iznad tla unutar granica koje određuju koordinate geodetskih točaka koje je podnosiatelj zahtjeva za izdavanje prethodnog odobrenja ucrtao na topografskoj karti u mjerilu 1:25000,
- svaki projekt može biti pridijeljen samo jednom neprekinutom prostoru ispitivanja,
- prostor ispitivanja obuhvaća minimalno potreban prostor za planiranje vjetropostrojenja, odnosno prostornu cjelinu prikladnu za gradnju vjetropostrojenja prema uvjetima utvrđenim u tablici koja je u Prilogu 5. Pravilnika i njegov je sastavni dio. (čl. 11. Pravilnika OIEK).

Prethodnim odobrenjem stječu se, ovisno o vrsti i potrebama pojedinog postrojenja, sljedeća **prava**:

- upis projekta u Registar OIEKPP čime se stječe status nositelja projekta,
- ispitivanje potencijala obnovljivih izvora energije unutar prostora ispitivanja,

– uređenje imovinsko pravnih odnosa na zemljištu u vlasništvu Republike Hrvatske (čl. 10. st. 1. Pravilnika OIEK).

Na temelju prethodnog odobrenja, ovisno o vrsti i potrebama pojedinog postrojenja, nositelj projekta je **dužan**:

– u roku od 6 mjeseci od dana konačnosti prethodnog odobrenja započeti s ispitivanjem potencijala obnovljivih izvora energije i o tome Ministarstvu podnijeti odgovarajući dokaz,
– u roku od 36 mjeseci od dana konačnosti prethodnog odobrenja podnijeti zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole, kada je za postrojenje propisana obveza ishoda lokacijske dozvole i o tome Ministarstvu podnijeti odgovarajući dokaz (čl. 10. st. 2. Pravilnika OIEK).

Prethodno odobrenje je **privremeno** i izdaje se na sljedeći rok važenja:

– 18 mjeseci od dana konačnosti prethodnog odobrenja za postrojenja za koja nije propisana obveza ishoda lokacijske dozvole,
– 48 mjeseci od dana konačnosti prethodnog odobrenja za postrojenja za koja je propisana obveza ishoda lokacijske dozvole (čl. 16. st. 1. Pravilnika OIEK).

Prethodno odobrenje se ukida i nositelj projekta se briše iz Registra OIEKPP ako nositelj projekta:

– u roku od šest mjeseci od dana konačnosti prethodnog odobrenja nije započeo ispitivanje potencijala obnovljivih izvora energije,
– u roku od 36 mjeseci od dana konačnosti prethodnog odobrenja nije podnio zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole, kada je za postrojenje propisana obveza ishoda lokacijske dozvole (čl. 16. st. 2. Pravilnika OIEK).

U okviru ove faze Procesu provode se planirana mjerenja i izrađuje se elaborat o izvršenim mjerenjima čiji podaci se koriste kasnije za izradu analize opravdanosti izgradnje postrojenja i studiju o utjecaju na okoliš.

2.3. Ishoda rješenja o prihvatljivosti zahvata u okoliš i/ili rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša

Procjena utjecaja zahvata na okoliš provodi se prema odredbama **ZZO** u okviru pripreme namjeravanog zahvata, a prije izdavanja lokacijske dozvole za provedbu zahvata ili drugog odobrenja za zahvat za koji izdavanje lokacijske dozvole nije obvezno. Kada se zahvat, za kojega se provodi procjena utjecaja na okoliš, odnosi na postrojenje namijenjeno obavljanju djelatnosti kojom se mogu prouzročiti **emisije** kojima se onečišćuju tlo, zrak, vode i more, prema čl. 82. st. 1 ZZO i i uredbi iz članka 71. stavka 3. ZZO, obvezno se utvrđuju objedinjeni uvjeti zaštite okoliša, o zahtjevu za procjenu utjecaja zahvata na okoliš i o zahtjevu za utvrđivanje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša odlučuje se u jedinstvenom postupku. **Uredbom o postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša** (NN 114/08; dalje: **Uredba PUOU**) propisuju se djelatnosti koje mogu prouzročiti emisije te postupak utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša.

Uredbom o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN 64/08; dalje: **Uredba PUO**) određuju se zahvati za koje se provodi procjena utjecaja zahvata na okoliš; zahvati koji podliježu ocjeni o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš; način provedbe postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš; način rada i obvezni sadržaj mišljenja koje daje povjerenstvo; način sudjelovanja ovlaštenika; način provedbe postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš; način provedbe postupka izdavanja upute o sadržaju studije na zahtjev nositelja zahvata; način informiranja i sudjelovanja javnosti i zainteresirane javnosti u postupcima; kriteriji i način

pojedinačnih ispitivanja na temelju kojih se odlučuje o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te zahvati koji su u nadležnosti Ministarstva ili nadležnog upravnog tijela u županiji odnosno u Gradu Zagrebu.

Procjena utjecaja na okoliš provodi se za zahvate koji su planirani odgovarajućim dokumentima prostornog uređenja i određeni su u popisu zahvata koji je sastavni dio Uredbe PUO. Zahvati za koje je obavezna procjena utjecaja na okoliš određeni su u Prilogu I, a zahvati za koje se provodi ocjena o potrebi procjene utjecaja na okoliš određeni su u Prilogu II i II Uredbe PUO. Eletrane i energane **snage veće od 30 MW** _{el} te eksploatacija mineralnih sirovina i to mineralne i geotermalne vode iz kojih se može koristiti akumulirana toplina u energetske svrhe spadaju u zahvate za koje je obavezna procjena utjecaja na okoliš, a za procjenu je nadležno MZOPU. Postrojenja za proizvodnju električne energije, pare i vruće vode **snage veće od 1 MW** _{el} uz korištenje obnovljivih izvora energije (voda, sunce, vjetar, biomasa, bioplina, geotermalna energija, valovi, plima i oseka i dr.) te brane i druge građevine namijenjene zadržavanju i akumulaciji vode spadaju u zahvate za koje se provodi ocjena o potrebi procjene utjecaja na okoliš, a za ocjenu i procjenu je nadležno MZOPU. U prilogu IV Uredbe PUO, određen je obavezni sadržaj studije i to:

1. Opis zahvata;
2. Varijantna rješenja zahvata;
3. Podatke i opis lokacije zahvata i podatke o okolišu;
4. Opis utjecaja zahvata na okoliš, tijekom građenja i/ili korištenja zahvata;
5. Prijedlog mjera zaštite okoliša i programa praćenja stanja okoliša, tijekom građenja i/ili korištenja zahvata;
6. Sažetak studije;
7. Naznaku bilo kakvih poteškoća;
8. Popis literature;
9. Popis propisa;
10. Ostale podatke i informacije.

Procjena utjecaja zahvata na okoliš je procjena mogućih značajnih utjecaja na okoliš zahvata određenih ZZO i Uredbi PUO.. Procjenom utjecaja zahvata na okoliš prepoznaje se, opisuje i ocjenjuje, na prikladan način, utjecaj zahvata na okoliš, tako da se utvrđuje mogući izravni i neizravni utjecaj zahvata na: tlo, vodu, more, zrak, šumu, klimu, ljude, biljni i životinjski svijet, krajobraz, materijalnu imovinu, kulturnu baštinu, uzimajući u obzir njihove međudnose (čl. 69. st. 2. ZZO)

Kada procjena utjecaja zahvata na okoliš uključuje i ocjenu prihvatljivosti zahvata za prirodu, sukladno posebnom propisu o zaštiti prirode, neće se provoditi poseban postupak ocjene sukladno **Zakonu o zaštiti prirode** (NN 110/07; dalje: **ZZP**). U tom slučaju će se u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš sukladno mišljenju tijela nadležnog za zaštitu prirode utvrditi i kompenzacijski uvjeti za ugrožavanje posebnim propisom zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta i staništa (čl. 69. st.3. ZZO).

Studija o utjecaju zahvata na okoliš, prema Uredbi PUO, prilog IV, ima slijedeći obavezni sadržaj:

1. Opis zahvata;
2. Varijantna rješenja zahvata;
3. Podatke i opis lokacije zahvata i podatke o okolišu;
4. Opis utjecaja zahvata na okoliš, tijekom građenja i/ili korištenja zahvata;
5. Prijedlog mjera zaštite okoliša i programa praćenja stanja okoliša, tijekom građenja i/ili

- korištenja zahvata;
- 6. Sažetak studije;
- 7. Naznaku bilo kakvih poteškoća;
- 8. Popis literature;
- 9. Popis propisa;
- 10. Ostale podatke i informacije.

Postupak kojim se provodi procjena utjecaja zahvata na okoliš i postupak kojim se provodi ocjena o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš provode se na pisani zahtjev nositelja zahvata. Zahtjev za procjenu utjecaja zahvata na okoliš sadrži studiju o procjeni utjecaja zahvata na okoliš i druge propisane dokumente sukladno Uredbi PUO. (čl. 73. ZZO)

Zahtjev za ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš podnosi se na način propisan Uredbom PUO.

O zahtjevu za procjenu utjecaja zahvata na okoliš i o zahtjevu za ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš odlučuje MZOPUG ili nadležno upravno tijelo u županiji odnosno u Gradu Zagrebu, ovisno o zahvatima koji su im određeni u nadležnost s Uredbom PUO. O zahtjevu za davanje upute o sadržaju studije o utjecaju zahvata na okoliš prije njezine izrade odlučuje MZOPUG ili nadležno upravno tijelo u županiji odnosno u Gradu Zagrebu, ovisno o zahvatima koji su im određeni u nadležnost s Uredbom PUO. Zahvate koji su u nadležnosti MZOPUG, odnosno nadležnog upravnog tijela u županiji te u Gradu Zagrebu određuje Uredba PUO.

Studija o utjecaju zahvata na okoliš je stručna podloga koja obuhvaća sve potrebne podatke, dokumentaciju, obrazloženja i opise u tekstualnom i grafičkom obliku, prijedlog ocjene prihvatljivosti zahvata i mjere zaštite okoliša u odnosu na zahvat te po potrebi, program praćenja stanja okoliša. Na temelju studije o utjecaju zahvata na okoliš provodi se procjena utjecaja zahvata na okoliš. Studija o utjecaju zahvata na okoliš mora biti izrađena na temelju najnovijih, vjerodostojnih i dostupnih podataka. Nositelj zahvata osigurava izradu studije o utjecaju zahvata na okoliš i podmiruje sve troškove u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš. Ovlaštenik koji izrađuje studiju o utjecaju zahvata na okoliš je odgovoran za istinitost, točnost, stručnu utemeljenost i udovoljavanje propisanim zahtjevima u vezi s izradom i sadržajem studije (čl. 75. ZZO).

Nositelj zahvata može, prije izrade studije o utjecaju zahvata na okoliš, pisanim zahtjevom od MZOPUG, odnosno od nadležnog upravnog tijela u županiji te u Gradu Zagrebu, zatražiti da mu se, s obzirom na namjeravani zahvat, izda **uputa o sadržaju studije** koja nije upravni akt (čl. 75. ZZO). Zahtjev za izdavanje upute o sadržaju studije o utjecaju zahvata na okoliš podnosi se na način propisan Uredbom PUO.

U postupku **procjene utjecaja zahvata na okoliš** uključujući i **utvrđivanje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša**, kada se ono provodi u **jedinstvenom postupku**, svojim mišljenjem sudjeluje savjetodavno stručno povjerenstvo (dalje u tekstu: povjerenstvo), koje za svaki pojedini zahvat imenuje ministar ZOPUG, odnosno čelnik nadležnog upravnog tijela u županiji te u Gradu Zagrebu. U jedinstvenom postupku iz članka 70. stavka 1. ZZO povjerenstvo ocjenjuje i mogući utjecaj na okoliš tehnologije i tehnike predložene za postrojenje te predlaže MZOPUG objedinjene mjere zaštite okoliša u vezi s postrojenjem. (čl. 77. st. 1-2. ZZO).

Postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš mora se provesti u roku od četiri mjeseca od dana primitka urednog zahtjeva nositelja zahvata. Iznimno, rok za provedbu postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš može se produžiti najviše za dva mjeseca ako je u postupku ocijenjeno nužnim obavljanje dopunskih radnji. **Postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš**

mora se provesti u roku od tri mjeseca od dana primitka urednog zahtjeva nositelja zahvata. Uputa o sadržaju studije o utjecaju zahvata na okoliš mora se izdati u roku od tri mjeseca od dana primitka urednog zahtjeva za izdavanje upute. Iznimno, kada se postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš provodi kao jedinstveni postupak u smislu članka 70. stavka 1. ZZO, postupak se mora provesti u roku od šest mjeseci od dana primitka urednog zahtjeva koji je zadnji u tom postupku postao uredan u skladu sa ZZO (čl. 78. ZZO).

O zahtjevu za procjenu utjecaja zahvata na okoliš odlučuje se **rješenjem o prihvatljivosti zahvata za okoliš**, ako se ne odlučuje u jedinstvenom postupku u smislu članka 70. stavka 1. ZZO. Rješenjem o prihvatljivosti zahvata za okoliš se utvrđuje da je namjeravani zahvat prihvatljiv za okoliš uz primjenu mjera zaštite okoliša i da sadrži potrebne mjere zaštite okoliša koje proizlaze iz zakona, drugih propisa, standarda i mjera koje doprinose smanjivanju onečišćavanja okoliša, a po potrebi može se utvrditi i program praćenja stanja okoliša. Kada nisu ispunjeni ZZO propisani uvjeti za zaštitu okoliša ovim rješenjem utvrđuje se da zahvat nije prihvatljiv za okoliš. O zahtjevu za ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš odlučuje se rješenjem kojim se utvrđuje da je za zahvat potrebno provesti procjenu utjecaja na okoliš odnosno da za zahvat nije potrebno provesti procjenu utjecaja na okoliš (čl. 79. ZZO st. 1-2).

Rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša kojim se odlučuje u jedinstvenom postupku u smislu članka 70. stavka 1. ZZO i rješenja iz stavka 1. i 2. ovoga članka mogu se izdati nositelju zahvata, odnosno tvrtki čiji je zahtjev odnosno zahtjevi uredni, nakon što je proveden postupak u skladu s odredbama ZZO i propisima donesenim na temelju ZZO. Prije donošenja rješenja o prihvatljivosti zahvata za okoliš i rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša obvezno se uzimaju u obzir rezultati studije utjecaja zahvata na okoliš, mišljenja tijela i/ili osoba određenih posebnim propisom, te se razmatraju primjedbe, prijedlozi i mišljenja javnosti i zainteresirane javnosti i rezultati bilo kojih prekograničnih konzultacija ako su bile obvezne sukladno ZZO (čl. 79. ZZO st. 3-4).

Rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš i rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša prestaju važiti ako se u roku od **dvije godine** od dana konačnosti rješenja ne podnese zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole odnosno drugog akta sukladno posebnom zakonu. Važenje rješenja o prihvatljivosti zahvata za okoliš može se, na zahtjev nositelja zahvata, jednom produžiti na još dvije godine uz uvjet da se nisu promijenili uvjeti utvrđeni u skladu sa ZZO i drugi uvjeti u skladu s kojima je izdano to rješenje. O zahtjevu za produženje važenja rješenja o prihvatljivosti zahvata za okoliš odlučuje se rješenjem.

Za svaku izmjenu ili dopunu namjeravanog zahvata vezano za stanje objekta odnosno postrojenja koje je utvrđeno rješenjem o prihvatljivosti zahvata odnosno tehničko tehnološkim rješenjem kao sastavnim dijelom rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša, nositelj zahvata i tvrtka su obvezni, prije podnošenja zahtjeva za izdavanje lokacijske dozvole ili drugog akta prema posebnom zakonu, ishoditi posebno rješenje o ocjeni o potrebi procjene utjecaja na okoliš zahvata s obzirom na nastale promjene odnosno rješenje o ocjeni o potrebi utvrđivanja novih objedinjenih uvjeta zaštite okoliša. (čl. 80. ZZO).

Prije početka gradnje i puštanja u rad, kao i prije značajne promjene u radu ili rekonstrukcije postrojenja namijenjenog obavljanju djelatnosti kojom se mogu prouzročiti emisije kojima se onečišćuje tlo, zrak, vode i more, tvrtka je obvezna ishoditi **objedinjene uvjete zaštite okoliša** u skladu s ovim Zakonom i Uredbom PUOU . Objedinjeni uvjeti zaštite okoliša utvrđuju se s ciljem cjelovite zaštite okoliša sprječavanjem, smanjivanjem i u najvećoj mogućoj mjeri otklanjanjem onečišćenja, prvenstveno na samom izvoru, te osiguravanjem promišljenog gospodarenja prirodnim dobrima nadzorom onečišćenja i uspostavljanjem održive ravnoteže između ljudskog djelovanja i

socijalno-ekonomskog razvoja, s jedne strane, te prirodnih dobara i regenerativne sposobnosti prirode, s druge strane.

Djelatnosti kojima se mogu prouzročiti emisije utvrđuju se Uredbom PUOU. Način podnošenja zahtjeva za utvrđivanje i način utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša za nova (prije početka gradnje i rekonstrukcije te puštanja u redoviti rad) i za postojeća postrojenja u kojima se obavljaju djelatnosti, obvezni sadržaj tehničko-tehnološkog rješenja za postrojenje vezano za objedinjene uvjete zaštite okoliša, troškove i način pokrića troškova u svezi s tim postupcima, obvezni sadržaj rješenja kojima se utvrđuju objedinjeni uvjeti zaštite okoliša, način i obveza provedbe pokusnog rada postrojenja s obzirom na utvrđene mjere i objedinjene uvjete zaštite okoliša, način dostavljanja podataka o praćenju emisija u tlo, zrak, vode i more te druge sastavnice okoliša, uvjete kada se za postrojenje moraju ishoditi novi objedinjeni uvjeti zaštite okoliša odnosno rješenje o izmjenama i dopunama utvrđenih objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, način postupanja nadležnih tijela u slučajevima kada bi emisije iz postrojenja mogle izazvati prekogranični utjecaj na zdravlje ljudi i okoliš drugih država, obvezni sadržaj analize stanja u postojećem postrojenju i obvezni sadržaj elaborata o načinu usklađivanja s odredbama ZZO, te obvezni sadržaj mišljenja MZOPUG o analizi i elaboratu tvrtke kao i način njegova izdavanja, te druge mjere i uvjete u skladu s međunarodno priznatim standardima i propisima, pobliže uređuje Uredba PUOU. (čl. 82. ZZO).

O zahtjevu za utvrđivanje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša za postrojenje rješava MZOPUG. Objedinjeni uvjeti zaštite okoliša za postrojenje utvrđuju se u postupku iz članka 70. stavka 1. ZZO prije izdavanja lokacijske dozvole. Objedinjeni uvjeti zaštite okoliša moraju sadržavati uvjete zaštite tla, zraka, vode, mora ukoliko to lokacija postrojenja uvjetuje, te ostalih sastavnica okoliša kao i uvjete zaštite na radu. Svi ti uvjeti zaštite okoliša moraju proizlaziti iz karakteristika tehnoloških procesa danih u tehničko-tehnološkom rješenju postrojenja, odabranih na principu najboljih raspoloživih tehnika primjenjivih na postrojenje. Objedinjeni uvjeti zaštite okoliša, utvrđeni rješenjem iz članka 70. stavka 3. ZZO, **sastavni su dio lokacijske dozvole** (čl. 84. ZZO).

Zahtjev za utvrđivanje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša za postrojenje može se odnositi na jedan ili više dijelova postrojenja na istoj lokaciji, u kojima djelatnost namjerava obavljati ili obavlja i/ili ih koristi ista tvrtka. Zahtjev za utvrđivanje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša za postrojenje podnosi se istodobno sa zahtjevom za procjenu utjecaja zahvata na okoliš, koji se odnosi na to postrojenje. Zahtjev obvezno sadrži **tehničko-tehnološko rješenje** za postrojenje vezano za objedinjene uvjete zaštite okoliša i:

- opis postrojenja i djelatnosti koju tvrtka namjerava obavljati odnosno obavlja u postrojenju,
- popis sirovina, pomoćnih materijala, i drugih supstanci te podaci o energiji koja će se koristiti ili stvarati u postrojenju,
- opis izvora emisija iz postrojenja,
- opis stanja lokacije i područja gdje se postrojenje nalazi,
- opis svojstava i količine očekivanih emisija iz postrojenja u svaki medij, kao i identifikacije značajnijih učinaka emisija na okoliš,
- opis predviđene tehnologije i drugih tehnika sprečavanja ili, gdje to nije moguće, smanjenja emisija iz postrojenja,
- prema potrebi, opis mjera za sprječavanje i oporabu otpada nastalog u postrojenju,
- opis ostalih mjera predviđenih u cilju zadovoljavanja općih načela osnovnih obveza tvrtke u skladu s člankom 83. ZZO,
- opis mjera predviđenih za praćenje emisija u okoliš, te
- sažetak svih gore navedenih podataka.

Ukoliko je za izvedbu odnosno rad postrojenja utvrđenim ZZO i odgovarajućim provedbenim propisom ZZO, odnosno posebnim propisom, osim obvezne ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš odnosno obvezne procjene utjecaja zahvata na okoliš, utvrđena i obveza izrade **Izvešća o sigurnosti**, odnosno obveza ishoda dozvole za emisije stakleničkih plinova, tada zahtjev za utvrđivanje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša za postrojenje, mora sadržavati i odgovarajuće akte i/ili podatke o postupcima koji se odnose na te obveze.

Tehničko-tehnološko rješenje za postrojenje vezano za objedinjene uvjete zaštite okoliša osigurava nositelj zahvata odnosno tvrtka te snosi sve troškove u postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša. Tehničko-tehnološko rješenje za postrojenje vezano za objedinjene uvjete zaštite okoliša mora biti izrađeno na temelju najnovijih, vjerodostojnih i dostupnih podataka. Ovlaštenik koji izrađuje tehničko-tehnološko rješenje za postrojenje vezano za objedinjene uvjete zaštite okoliša je odgovoran za istinitost, točnost, stručnu utemeljenost i udovoljavanje propisanim zahtjevima u vezi s izradom i sadržajem toga rješenja (čl. 85. ZZO).

Postupak utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša za postrojenje provodi se u skladu sa ZZO i posebnim zakonom. Na rok za provedbu postupka utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša za postrojenje primjenjuju se odredbe članka 78. stavka 6. ZZO u slučaju kada se radi o izdavanju rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša, a kada se radi o izdavanju uporabne dozvole prema posebnom zakonu primjenjuje se rok utvrđen tim zakonom (čl. 87. ZZO).

Rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša obvezno sadrži sve uvjete sukladno članku 84. stavku 2. ZZO koje postrojenje mora postići sukladno ZZO i posebnim propisima, te način na koji treba provesti provjeru ispunjavanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša u pokusnom radu postrojenja sukladno posebnom zakonu. Tehničko-tehnološko rješenje za postrojenje vezano za utvrđene objedinjene uvjete zaštite okoliša je sastavni dio toga rješenja.

Ukoliko određena lokacija zahtijeva strože uvjete kakvoće okoliša od uvjeta određenih graničnim vrijednostima prema posebnim propisima, dodatnim mjerama u rješenju iz stavka 1. ovoga članka određuju se granične vrijednosti emisija dopustive uvjetima kakvoće okoliša na toj lokaciji.

Objedinjeni uvjeti zaštite okoliša utvrđeni u skladu sa ZZO za postrojenje na koje se primjenjuju posebni propisi o sustavu trgovanja emisijama stakleničkih plinova ne sadrže posebne uvjete koji se odnose na učinkovito korištenje energije u ložištima ili drugim jedinicama koji ispuštaju ugljični dioksid (CO₂) (čl. 88. ZZO).

Rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša obvezno se prilaže idejnom projektu koji se izrađuje sukladno posebnom zakonu i sastavni je dio zahtjeva za izdavanje lokacijske dozvole prema tom zakonu. Uz zahtjev za izdavanje građevinske dozvole prema posebnom zakonu prilaže se i pisano izvješće ovlaštenog revidenta prema ZZO kojim se potvrđuje da je tehničkim rješenjem postrojenja dokazano da su ispunjeni objedinjeni uvjeti zaštite okoliša kako je utvrđeno lokacijskom dozvolom odnosno navedenim rješenjem (čl. 89. ZZO).

2.4. Ishođenje lokacijske dozvole i/ili prethodne elektroenergetske suglasnosti i/ili sklapanje ugovora o priključenju na elektroenergetsku mrežu

Ishođenje lokacijske dozvole i/ili prethodne elektroenergetske suglasnosti i/ili sklapanje ugovora o priključenju na elektroenergetsku mrežu je skupina aktivnosti koje se odvijaju nastavno jedna na drugu, ali se mogu svrstati u jednu cjelinu kao četvrta faza Procesu.

Pravilnikom o jednostavnim građevinama i radovima (dalje: **Pravilnik JGR**; NN 101/07) određene su građevine i radovi čijem se građenju može pristupiti bez rješenja o uvjetima građenja, potvrđenog glavnog projekta i građevinske dozvole i za koje se ne izdaje lokacijska dozvola. (čl. 1. Pravilnika JGR). **Bez akta kojim se odobrava građenje** može se pristupiti građenju:

- solarnog kolektora,
- priključka kojim se postojeća građevina priključuje na infrastrukturne instalacije (nisko naponsku električnu mrežu...),
- privremene građevine namijenjene za istražna mjerenja na temelju odluke tijela nadležnog za ta mjerenja, a koje se grade prema tipskom projektu za kojeg je izdano rješenje prema čl. 196. ZPUG te pod uvjetom najdužeg roka uporabe od tri godine (čl. 2. Pravilnika JGR),
- radova na postojećoj građevini kojima se ne mijenja usklađenost građevine s lokacijskim uvjetima, u skladu s kojima je izgrađena niti utječe na ispunjavanje bitnih uvjeta (čl. 3. Pravilnika JGR).

Za postrojenja određena Pravilnikom OIEK izdaje se **lokacijska dozvola u svakom slučaju** te potvrda glavnog projekta ili građevinska dozvola, ako se radi o elektrani instalirane snage **20 MW i veće**. Nakon dovršetka ovih postrojenja potrebno je ishoditi uporabnu dozvolu.

Iznimka od gornjeg pravila bila bi postrojenja koja su ugrađena u građevine druge namjene koja u tim građevinama imaju **energetsku ulogu za tu građevinu**, u kojem slučaju se takvo postrojenje rješava u okviru pravila koja se primjenjuju na cjelokupnu građevinu čiji su sastavni dio:

- ako je postrojenje sastavni dio zgrade koja ima građevinsku (bruto) površinu **manju ili jednaku 400 m²** (odnosno zgrade namijenjene isključivo poljoprivrednoj proizvodnji koja ima građevinsku (bruto) površinu **manju ili jednaku 600 m²** izdaje se za građenje **rješenje o uvjetima građenja**, a za uporabu dostavlja investitor nadležnom upravnom tijelu **završno izvješće nadzornog inženjera**;
- ako je postrojenje sastavni dio zgrade koja ima građevinsku (bruto) površinu **veću od 400 m²** (odnosno zgrade namijenjene isključivo poljoprivrednoj proizvodnji koja ima građevinsku (bruto) površinu **veću od 600 m²** izdaje se za građenje **potvrda glavnog projekta, a za uporabu uporabna dozvola**;
- ako je postrojenje sastavni dio građevine za koju lokacijsku i građevinsku dozvolu izdaje MZOPUG, izdaje se građevinska dozvola, (nakon lokacijske), a za uporabu uporabna dozvola.

Svaki zahvat u prostoru provodi se u skladu s dokumentima prostornog uređenja, posebnim propisima i lokacijskom dozvolom, ako ZPUG nije određeno drukčije. **Lokacijska dozvola** je upravni akt koji se izdaje na temelju ZPUG i propisa donesenih na temelju tog zakona te u skladu s dokumentima prostornog uređenja i posebnim propisima (čl. 103. st. 1. i 2. ZPUG).

U svrhu zaštite, te održivog, svrhovitog i gospodarski učinkovitog korištenja, ZPUG određuje se **zaštićeno obalno područje mora** (dalje: **ZOP**) koje obuhvaća sve otoke, pojas kopna u širini od 1.000 m od obalne crte i pojas mora u širini od 300 m od obalne crte. Granice i područje ZOP-a prikazane su na Hrvatskoj osnovnoj karti dopunjenoj ortofotokartama (čl. 49. ZPUG).

U ZOP-u se, među ostalim **ne može planirati, niti se može izdavati lokacijska dozvola** ili rješenje o uvjetima građenja za građevine namijenjene za:

- istraživanje i iskorištavanje mineralnih sirovina,
- iskorištavanje snage vjetra za električnu energiju.

Gore navedena ograničenja ne odnose se na istraživanje i iskorištavanje energetskih mineralnih sirovina (nafta i prirodni plin), mineralne i geotermalne vode (čl. 51. ZPUG).

U slučaju međusobne neusklađenosti dokumenta prostornog uređenja užega i širega područja, lokacijska dozvola se izdaje na temelju dokumenta prostornog uređenja šireg područja. U postupku donošenja **odluke o koncesiji** prema posebnom zakonu na temelju koje će se provesti zahvat u prostoru, mora se pribaviti lokacijska dozvola (čl. 103. st. 1. i 2. ZPUG).

Lokacijska dozvola izdaje se za sve građevine osim za zgrade čija građevinska (bruto) površina **nije veća od 400 m**, zgrade za obavljanje isključivo poljoprivrednih djelatnosti čija građevinska (bruto) površina **nije veća od 600 m** i **jednostavne građevine** i radove. (čl. 104. ZPUG).

Lokacijsku dozvolu izdaje nadležno upravno tijelo:

- županije na čijem se području planira zahvat u prostoru ako se nalazi izvan područja velikog grada te ako je zahvat u prostoru planiran na području dviju ili više jedinica lokalne samouprave,
- Grada Zagreba za zahvat u prostoru planiran na njegovom području,
- velikog grada na čijem je području planiran zahvat u prostoru.
- MZOPUG izdaje lokacijsku dozvolu za zahvate u prostoru, koje je Vlada odredila ***Uredbom o određivanju zahvata u prostoru i građevina za koje Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva izdaje lokacijsku ili građevinsku dozvolu*** (NN 116/07) te za zahvat u prostoru koji je planiran na području dviju ili više županija, odnosno Grada Zagreba (čl. 105. ZPUG).

Prema navedenoj uredbi, MZOPUG izdaje lokacijsku i građevinsku dozvolu za građevine koje su taksativno određene. Među ostalima tu su:

- elektrane instalirane snage 20 MW i veća s pripadajućim građevinama,
- dalekovod 220 kV i više s trafostanicom i rasklopnim postrojenjem na tom dalekovodu,
- međunarodni i magistralni cjevovod koji služi za transport nafte, plina ili naftnih derivata uključivo terminal, otpremnu i mjerno-regulacijsku (redukcijsku) stanicu tehnološki povezanu s tim cjevovodom,
- brana s akumulacijom ili retencijskim prostorom s pripadajućim građevinama koje zadovoljavaju kriterije velikih brana (čl.2 Uredbe).

Osim za zahvate u prostoru i građevine koji su gore navedeni, Ministarstvo izdaje lokacijsku i građevinsku dozvolu i **za zahvate u prostoru i građevine za koje je posebnim propisom određena obveza utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša**. (čl. 4. Uredbe). Čl. 82. ZZO sadrži obvezu da prije početka gradnje i puštanja u rad, kao i prije značajne promjene u radu ili rekonstrukcije postrojenja namijenjenog obavljanju djelatnosti kojom se mogu prouzročiti emisije kojima se onečišćuje tlo, zrak, vode i more, tvrtka je obvezna ishoditi **objedinjene uvjete zaštite okoliša** u skladu s ZZO i posebnom uredbom koju će donijeti Vlada.

U **lokacijskoj dozvoli**, ovisno o vrsti zahvata u prostoru određuju se:

- oblik i veličina građevne čestice, odnosno obuhvat zahvata u prostoru prikazani na odgovarajućoj posebnoj geodetskoj podlozi,
- namjena, veličina i građevinska (bruto) površina građevine s brojem funkcionalnih jedinica,
- smještaj jedne ili više građevina na građevnoj čestici, odnosno unutar obuhvata zahvata u prostoru prikazan na odgovarajućoj posebnoj geodetskoj podlozi,
- uvjeti za oblikovanje građevine,
- uvjeti za nesmetani pristup, kretanje, boravak i rad osoba smanjene pokretljivosti,

- uvjeti za uređenje građevne čestice, osobito zelenih i parkirališnih površina,
- način i uvjeti priključenja građevne čestice, odnosno građevine na prometnu površinu, komunalnu i drugu infrastrukturu,
- mjere zaštite okoliša, odnosno uvjeti zaštite prirode utvrđeni procjenom utjecaja na okoliš, odnosno ocjenom prihvatljivosti zahvata za prirodu i dokumentacijom prema posebnim propisima, odnosno način sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš,
- posebni uvjeti tijela i osoba određenih prema posebnim propisima,
- ostali uvjeti iz dokumenta prostornog uređenja od utjecaja na zahvat u prostoru,
- uvjeti važni za provedbu zahvata u prostoru (obveza uklanjanja postojećih građevina, sanacija terena građevne čestice, fazno građenje pojedinih cjelina zahvata u prostoru, obveza ispitivanja tla i dr.),
- uvjeti za gradnju privremene građevine u funkciji organizacije gradilišta (asfaltna baza, separacija agregata, tvornica betona, dalekovod i transformatorska stanica radi napajanja gradilišta električnom energijom te prienosni spremnik za smještaj, čuvanje ili držanje eksplozivnih tvari osim nadzemnog i podzemnog spremnika ukapljenoga naftnog plina, odnosno nafte zapremine do 5 m³) i rok za uklanjanje te građevine nakon provedbe zahvata u prostoru za koji se izdaje lokacijska dozvola (čl. 106. ZPUG).

Sastavni dio lokacijske dozvole su idejni projekti izrađeni u skladu s prostornim planom na temelju kojeg se ta dozvola izdaje i gore navedeni posebni uvjeti nadležnih državnih tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima.

Zahtjevu za izdavanje lokacijske dozvole prilaže se:

- izvod iz katastarskoga plana, odnosno njegova preslika,
- tri primjerka idejnog projekta čija je situacija prikazana na odgovarajućoj posebnoj geodetskoj podlozi,
- izjavu projektanta da je idejni projekt izrađen u skladu s dokumentom prostornog uređenja na temelju kojeg se izdaje lokacijska dozvola,
- pisano izvješće i potvrdu o nostrifikaciji idejnog projekta ako je projekt izrađen prema stranim propisima,
- dokaz o pravnom interesu podnositelja zahtjeva za izdavanje lokacijske dozvole (čl. 107. ZPUG).

Idejni projekt u skladu s kojim se izdaje rješenje o uvjetima građenja ili je sastavni dio lokacijske dozvole u skladu s kojom se izdaje potvrda glavnog projekta je skup međusobno usklađenih nacрта i dokumenata kojima se daju osnovna oblikovno-funkcionalna i tehnička rješenja građevine (idejno-tehničko rješenje) te smještaj građevine na građevnoj čestici na odgovarajućoj posebnoj geodetskoj podlozi. Idejni projekt koji je sastavni dio lokacijske dozvole u skladu s kojom se izdaje građevinska dozvola osim sadržaja iz stavka 1. ovoga članka, ovisno o složenosti i tehničkoj strukturi građevine, sadrži i **idejno-tehničko-tehnološko rješenje** u skladu s objedinjenim uvjetima zaštite okoliša te druge nacрте i dokumente ako su oni značajni za izradu glavnog projekta. Idejni projekt zajedno s lokacijskom dozvolom ili rješenjem o uvjetima građenja dužan je investitor, odnosno njegov pravni sljednik trajno čuvati. Idejni projekt u skladu s kojim se izdaje rješenje o uvjetima građenja mora sadržavati podatke za obračun komunalnog i vodnog doprinosa u skladu s posebnim propisima. (čl. 191. ZPUG).

U postupku izdavanja lokacijske dozvole utvrđuje se da je:

- idejni projekt izrađen u skladu s prostornim planom i posebnim uvjetima iz članka 109. ZPUG u skladu s kojima se lokacijska dozvola izdaje,
- uz zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole priložena dokumentacija iz članka 107. ZPUG,
- osiguran pristup s prometne površine do građevne čestice i

– građevna čestica uređena u smislu članka 125. stavka 2., odnosno članka 126. stavka 1. ZPUG (čl. 108. ZPUG).

MZOPUG odnosno nadležno upravno tijelo poziva najkasnije u roku od petnaest dana od dana primitka urednog zahtjeva za izdavanje lokacijske dozvole iz članka 107. ZPUG, tijela i/ili osobe određene posebnim propisima na uvid u idejni projekt radi pribavljanja posebnih uvjeta iz članka 106. stavka 1. podstavka 7, 8. i 9. ZPUG. Uvidu u idejni projekt obvezno prisustvuje radi davanja obrazloženja podnositelj zahtjeva i projektant. **Posebni uvjeti** iz članka 106. podstavka 7, 8. i 9. ZPUG smatraju se izdanim, ako se navedeno tijelo i/ili osoba prilikom uvida u idejni projekt očituje da je idejni projekt izrađen u skladu s posebnim propisima ili utvrdi da nema posebnih uvjeta ili dostavi posebne uvjete naknadno pisanim putem u propisanom roku. Ako tijelo i/ili osoba, određeni posebnim propisima, prilikom uvida u idejni projekt ili naknadno u roku od najviše petnaest dana od dana uvida u idejni projekt, utvrde da idejni projekt nije usklađen s odredbama posebnih propisa, Ministarstvo, odnosno nadležno upravno tijelo će zaključkom podnositelju zahtjeva odrediti primjereni rok za njegovo usklađenje. Ako podnositelj zahtjeva ne postupi po tom zaključku Ministarstvo, odnosno nadležno upravno tijelo će odbiti zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole.

Na rješenje navedenih tijela ili osobe podnositelj zahtjeva ima pravo žalbe, odnosno pokretanja upravnog spora, koju nadležno tijelo državne uprave, odnosno Upravni sud Republike Hrvatske rješava u hitnom postupku. Ministarstvo, odnosno nadležno upravno tijelo će prekinuti postupak za izdavanje lokacijske dozvole dok nadležno tijelo državne uprave, odnosno sud ne riješi o žalbi, odnosno upravnom sporu podnositelja zahtjeva (čl. 109. ZPUG).

Prema čl. 4. ZTEE, građevine koje će se koristiti za proizvodnju, prijenos i distribuciju električne energije mogu graditi pravne ili fizičke osobe pod uvjetima propisanim Zakonom o gradnji (*dan danas je to ZPUG*), Zakonom o energiji, posebnim tehničkim i sigurnosnim uvjetima i posebnim propisima koji se odnose na zaštitu okoliša.

Prema **Općim uvjetima za opskrbu električnom energijom** (NN 14/06; dalje: **Opći uvjeti**) koje je donijela Vlada, radi sagledavanja mogućnosti priključenja, određivanja tehničkih, ekonomskih i ostalih uvjeta priključenja građevine na mrežu i izgradnje građevine te uvjeta korištenja mreže, izdaje se **prethodna elektroenergetska suglasnost**. Prethodnu elektroenergetsku suglasnost izdaje operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava (čl. 3. st.1. i. 2. Općih uvjeta).

Prema **Mrežnim pravilima elektroenergetskog sustava** (dalje: **Mrežna pravila**; NN 36/2006), koja je donio ministar nadležan za energetiku, poglavlje 5.3.5.1. "Kategorije proizvodnih jedinica", proizvodne jedinice odnosno elektrane koje se priključuju na distribucijsku mrežu u smislu Mrežnih pravila razvrstane su na sljedeće kategorije:

- prema nazivnom naponu priključka:
- priključene na mrežu niskog napona,
- priključene na mrežu srednjeg napona,
- prema nazivnoj snazi elektrane:
- elektrane snage veće od 5 MW,
- elektrane snage manje ili jednake 5 MW,
- mikroelektrane,
- prema obliku primarnog izvora energije:
- hidroelektrane,
- sunčane elektrane,
- elektrane na biomasu,
- elektrane na komunalni otpad,

- vjetroelektrane,
- ostale elektrane i elektrane-toplane.

Na **niskonaponsku mrežu** priključuje se elektrana ukupne snage **do uključujući 500 kW**. Priključak može biti ostvaren na niskonaponski vod ili na niskonaponske sabirnice transformatorske stanice 10(20)/0,4 kV. Na niskonaponski vod mogu se priključiti elektrane ukupne snage do uključujući 100 kW.

Na **sredjonaponsku mrežu** (10, 20, 30 i 35 kV) priključuju se elektrane ukupne snage **veće od 500 kW do uključujući 10 MW**, ali se mogu priključiti i elektrane manjih snaga.

Slijedom toga, elektrane snage **veće od 10 MW**, priključuju se na **visokonaponsku mrežu** i uređuju svoje odnose s Operatorom prijenosnog sustava, a elektrane manje snage uređuju svoje odnose s Operatorom distribucijskog sustava.

Prethodna elektroenergetska suglasnost izdaje se u **postupku ishodenja lokacijske dozvole** na traženje tijela nadležnog za izdavanje te dozvole. Na temelju prethodne elektroenergetske suglasnosti ne može se priključiti građevina niti povećati priključna snaga (čl. 3. st. 3. i. 7. Općih uvjeta).

Prema Općim uvjetima, za građevinu koju je potrebno priključiti na mrežu i za izdavanje prethodne elektroenergetske suglasnosti, zahtijeva se idejno rješenje, što je bazirano na odredbama starog Zakona o gradnji. **Idejno rješenje** mora sadržavati sljedeće podatke potrebne za izdavanje prethodne elektroenergetske suglasnosti:

- priključnu snagu;
- kategoriju potrošnje odnosno proizvodnje i tarifni model;
- rok priključenja;
- nazivnu snagu i karakteristike značajnijih trošila odnosno objekta za proizvodnju električne energije;
- način korištenja snage i energije;
- predvidivu godišnju potrošnju odnosno proizvodnju električne energije;
- druge podatke (primjerice: tehničke podatke o vlastitom izvoru napajanja, podatke o postojećem obračunskom mjernom mjestu i dr.).

U slučaju kada se ne izdaje lokacijska dozvola, u postupku izdavanja prethodne elektroenergetske suglasnosti, kupac ili proizvođač dužan je operatoru prijenosnog sustava ili operatoru distribucijskog sustava dostaviti sljedeće podatke i dokumente:

- podatke o investitoru/vlasniku građevine;
- naziv, vrstu, adresu i broj katastarske čestice građevine koja se priključuje na mrežu;
- priključnu snagu;
- kategoriju potrošnje, odnosno proizvodnje i tarifni model;
- rok priključenja;
- nazivnu snagu i karakteristike značajnijih trošila odnosno objekta za proizvodnju električne energije;
- način korištenja snage i energije;
- predvidivu godišnju potrošnju, odnosno proizvodnju električne energije;
- druge podatke (primjerice: tehničke podatke o vlastitom izvoru napajanja, podatke o postojećem obračunskom mjernom mjestu i dr.);
- izvadak iz katastarskog plana s ucrtanom građevinom i
- opis i idejno rješenje zahvata u prostoru ili idejni projekt zahvata u prostoru (čl. 6. Općih uvjeta).

Ukoliko zahtjev za izdavanje prethodne elektroenergetske suglasnosti ne sadrži sve propisane podatke, operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava dužan je pisanim putem u roku od osam dana od dana zaprimanja zahtjeva zatražiti od podnositelja zahtjeva dopunu. Operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava dužan je izdati prethodnu elektroenergetsku suglasnost, u roku od 30 dana od uredno podnesenog zahtjeva. Operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava **može odbiti zahtjev** za izdavanje prethodne elektroenergetske suglasnosti u slučaju ograničenih tehničkih ili pogonskih mogućnosti u mreži. U slučaju odbijanja zahtjeva za izdavanje prethodne elektroenergetske suglasnosti, operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava dužan je o tome obavijestiti podnositelja zahtjeva i obrazložiti razloge odbijanja (čl. 8. Općih uvjeta).

Prethodna elektroenergetska suglasnost važi **dvije godine** od dana izdavanja. Prethodna elektroenergetska suglasnost prestaje važiti u roku od dvije godine od dana izdavanja, ako se u tom vremenu ne zaključi ugovor o priključenju, ne izvrše obveze iz ugovora o priključenju i ne podnese zahtjev za izdavanje elektroenergetske suglasnosti i za priključenje. Na zahtjev za produženje roka važenja prethodne elektroenergetske suglasnosti koji je podnesen prije isteka roka važenja, rok važenja prethodne elektroenergetske suglasnosti može se produžiti za još dvije godine (čl. 9. Općih uvjeta).

Prethodna elektroenergetska suglasnost sadrži:

- podatke o investitoru/vlasniku građevine;
- naziv, vrstu, adresu i broj katastarske čestice građevine koja se priključuje na mrežu;
- mjesto priključenja građevine na mrežu;
- priključnu snagu;
- vrstu i način izvedbe priključka;
- kategoriju potrošnje, odnosno proizvodnje i tarifni model;
- tehničke uvjete obračunskog mjernog mjesta;
- rok priključenja;
- ekonomske uvjete;
- uvjete značajne za položaj građevine u odnosu na položaj postojećih i važećim prostornim planom predviđenih elektroenergetskih objekata;
- nazivni napon na obračunskom mjernom mjestu;
- dopušteni faktor snage ($\cos \phi$);
- uvjete korištenja mreže,
- druge podatke (primjerice: tehničke podatke o vlastitom izvoru napajanja, podatke o postojećem obračunskom mjernom mjestu i dr.);
- rok važenja prethodne elektroenergetske suglasnosti;
- uvjete prestanka važenja i
- uputu o pravu na žalbu (čl. 12. Općih uvjeta).

Temeljem prethodne elektroenergetske suglasnosti zaključuje se **ugovor o priključenju**. Operator prijenosnog sustava i operator distribucijskog sustava dužan je svakog kupca i proizvođača prije zaključenja ugovora o priključenju upoznati s njegovim pravima i dužnostima iz odredaba Općih uvjeta koje se odnose na priključenje građevine (čl. 6. Općih uvjeta).

Ugovor o priključenju zaključuju operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava i kupac ili proizvođač u postupku priključenja na mrežu ili povećanja priključne snage. Navedenim ugovorom uređuju se uvjeti priključenja na prijenosnu mrežu ili distribucijsku mrežu te sve pojedinosti izgradnje priključka koji su predmet Općih uvjeta te utvrđuje iznos naknade za priključenje. Gore navedeni ugovor **sadrži:**

- podatke o ugovornim stranama;

- predmet ugovora;
- broj prethodne elektroenergetske suglasnosti i datum izdavanja;
- iznos naknade za priključenje na mrežu;
- rok i dinamika uplate iznosa naknade za priključenje;
- rok izvedbe radova koji su predmet ugovora;
- rok priključenja;
- uvjete za izvođenje priključka;
- način i nositelje rješavanja imovinsko-pravnih odnosa;
- uvjete za stavljanje priključka u funkciju;
- odgovornost za štetu i visinu ugovorne kazne za slučaj neizvršenja ili neurednog izvršenja ugovora;
- rok važenja ugovora;
- razloge raskida ugovora;
- ostale uvjete;
- način rješavanja sporova.

Temeljem prethodne elektroenergetske suglasnosti, ugovorne strane mogu zaključiti predugovor o priključenju kojim se uređuju međusobni odnosi na pripremi stvaranja uvjeta u mreži i priključka za priključenje građevine do uključivo građevinske dozvole.

Pravilnikom o naknadi za priključenje na elektroenergetsku mrežu (dalje: **Pravilnik o naknadi**; NN 68/01 i 177/04), koji je donijela HERA, propisuje se metodologija utvrđivanja naknade za priključenje građevine proizvođača ili kupca na prijenosnu ili distribucijsku mrežu, kao i za povećanje priključne snage priključenog proizvođača ili kupca (u daljnjem tekstu: naknada za priključenje). Naknada za priključenje je iznos koji plaća proizvođač ili kupac operatoru prijenosnog sustava ili operatoru distribucijskog sustava za priključenje na mrežu ili za povećanje priključne snage (čl. 1. Pravilnika o naknadi).

Kupac s vlastitom elektranom snage **do uključivo 30 kW**, koja je predviđena za paralelni pogon s mrežom i koja se koristi pretežno za vlastite potrebe, **ne smatra se proizvođačem** u smislu Pravilnika o naknadi. Kupcu s vlastitom elektranom snage **preko 30 kW**, koja je predviđena za paralelni pogon s mrežom i ima jedno obračunsko mjerno mjesto, naknada za priključenje na mrežu izračunava se prema metodologiji za priključenje kupca na mrežu i prema **metodologiji za priključenje** proizvođača na mrežu, a kupac je dužan platiti samo jednu i to veću naknadu za priključenje (čl. 3. Pravilnika o naknadi).

Naknada za priključenje namijenjena je financiranju izgradnje priključka i stvaranju dijela tehničkih uvjeta u mreži. Izgradnja priključka građevine kupca ili proizvođača i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži temelji se na primjeni tipske opreme i tipskih tehničkih rješenja i u nadležnosti je operatora prijenosnog sustava ili operatora distribucijskog sustava. Za izračunavanje stvarnih troškova priključenja koriste se jedinične cijene roba, radova i usluga utvrđenih na temelju javnih nadmetanja i standardnih normativa radova, a koje je operator prijenosnog sustava i operator distribucijskog sustava dužan učiniti **javno dostupnim**. Troškovi nastali u postupku stjecanja prava građenja i prava služnosti radi izgradnje priključka građevine kupca ili proizvođača na mrežu i stvaranja tehničkih uvjeta u mreži nisu sastavni dio naknade za priključenje iz ovoga Pravilnika, a plaća ih kupac ili proizvođač. Operator prijenosnog sustava i/ili operator distribucijskog sustava dužan je voditi postupak stjecanja prava građenja i prava služnosti u interesu kupca ili proizvođača, a svi troškovi moraju biti razvidni (čl. 6. Pravilnika o naknadi).

Stvaranje tehničkih uvjeta u mreži predstavlja izgradnju novih dijelova mreže i/ili rekonstrukciju postojećih dijelova mreže, radi korištenja mreže u okviru odobrene priključne snage, a financira se dijelom iz naknade za priključenje i dijelom iz naknade za korištenje mreže. Stvaranje tehničkih

uvjeta u mreži ostvaruje se ulaganjem u mrežu iste naponske razine i/ili prve nadređene naponske razine iznad napona priključenja (čl. 7. Pravilnika o naknadi).

Stvaranje tehničkih uvjeta u mreži obuhvaća:

- a) izradu elaborata optimalnoga tehničkog rješenja priključenja, osim za priključenje na niskonaponsku mrežu,
- b) izradu potrebne investicijsko-tehničke dokumentacije,
- c) stjecanje prava građenja i prava služnosti za korištenje elektroenergetskih objekata,
- d) ishođenje potrebnih dozvola za građenje,
- e) izvođenje građevinskih radova, s potrebnim materijalom i opremom,
- f) izvođenje elektromontažnih radova, s potrebnim materijalom i opremom te
- g) potrebna ispitivanja i puštanje u pogon.

Izgradnja priključka obuhvaća:

- a) izradu elaborata optimalnoga tehničkog rješenja izgradnje priključka, osim za priključenje na niskonaponsku i srednjonaponsku mrežu,
- b) izradu potrebne investicijsko-tehničke dokumentacije,
- c) stjecanje prava građenja i prava služnosti za korištenje priključka,
- d) ishođenje potrebnih dozvola za građenje priključka,
- e) izvođenje građevinskih radova, s potrebnim materijalom i opremom,
- f) izvođenje elektromontažnih radova, s potrebnim materijalom i opremom,
- g) opremanje obračunskoga mjernog mjesta mjernom opremom (osim za proizvođača),
- h) potrebna ispitivanja i
- i) priključenje na mrežu (čl. 8. Pravilnika o naknadi).

Naknada za priključenje građevine proizvođača obuhvaća:

- stvarne troškove izgradnje priključka na mrežu i
- stvarne troškove stvaranja tehničkih uvjeta u mreži za preuzimanje proizvedene električne energije, uključujući troškove ugradnje zaštitne opreme koja štiti mrežu od povratnih utjecaja.

U slučaju priključenja na **niskonaponsku i srednjonaponsku mrežu** proizvođač u cijelosti financira stvaranje tehničkih uvjeta u mreži, dok se u slučaju priključenja na **visokonaponsku mrežu** udio proizvođača u financiranju stvaranja tehničkih uvjeta u mreži iz članka 7. stavka 5. ovoga Pravilnika o naknadi utvrđuje prema **sljedećim načelima**:

- kod izgradnje ili rekonstrukcije voda 110 kV, prema omjeru priključne snage proizvođača i termičke prijenosne moći novog ili rekonstruiranog voda, uvažavajući kriterij (n-1) i
- kod dogradnje nove transformacije 400(220)/110 kV u postojeću transformatorsku stanicu ili izgradnje nove transformatorske stanice 400(220)/110 kV radi smještaja novog transformatora, prema omjeru priključne snage proizvođača i nazivne snage novog transformatora, uvažavajući kriterij (n-1).

Tehničke uvjete i troškove priključenja građevine proizvođača na srednjonaponsku ili visokonaponsku mrežu operator distribucijskog sustava ili operator prijenosnog sustava utvrđuje na temelju elaborata optimalnoga tehničkog rješenja priključenja. **Elaborat optimalnoga tehničkog rješenja** priključenja na visokonaponsku mrežu treba sadržavati proračun tokova snaga u dijelu visokonaponske mreže na koji se priključuje proizvođač, koji proračun je izveden za godinu planiranog priključenja proizvođača na mrežu, uvažavajući proizvodnju hidroelektrana pri prosječnim hidrološkim prilikama, prosječni porast opterećenja u čvorovima visokonaponske mreže i zadovoljenje kriterija (n-1). Izrada elaborata u nadležnosti je operatora distribucijskog sustava ili operatora prijenosnog sustava. Trošak izrade elaborata plaća proizvođač, a u slučaju priključenja građevine proizvođača na mrežu trošak izrade elaborata priznaje se u naknadi za priključenje.

Sve poslove potrebne za stjecanje prava građenja i prava služnosti radi priključenja građevine proizvođača na mrežu koji se odnose na izgradnju priključka i stvaranje tehničkih uvjeta u mreži dužan je voditi operator distribucijskog sustava ili operator prijenosnog sustava, a troškove u cijelosti plaća proizvođač. Iznimno, u slučaju priključenja građevine proizvođača na visokonaponsku mrežu, sve troškove nastale u postupku stjecanja prava građenja i prava služnosti radi priključenja koji se odnose na stvaranje tehničkih uvjeta u mreži proizvođač plaća razmjerno udjelu u njihovu financiranju, prema gorenavedenim načelima (čl. 26. Pravilnika o naknadi).

Odlukom o iznosu naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu i za povećanje priključne snage (NN 68/2001 i 177/2004), koju je donijela Vlada RH, utvrđena je jedinična cijena, bez poreza na dodanu vrijednost, za izračun iznosa naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu.

Jedinična cijena, bez poreza na dodanu vrijednost, za izračun iznosa naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu i za povećanje priključne snage na cijelom području Republike Hrvatske, osim na području Grada Zagreba, iznosi:

1. Priključenje na niskonaponsku mrežu	
1.1. Priključna snaga do uključivo 30 kW	$C_{NN1} = 1.350,00 \text{ kn/kW}$
1.2. Priključna snaga preko 30 kW	$C_{NN2} = 1.350,00 \text{ kn/kW}$
2. Priključenje na srednjonaponsku mrežu	$C_{SN} = 1.350,00 \text{ kn/kW}$
3. Priključenje na visokonaponsku mrežu	$C_{VN} = 1.350,00 \text{ kn/kW}$

Jedinična cijena, bez poreza na dodanu vrijednost, za izračun iznosa naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu i za povećanje priključne snage na području Grada Zagreba, iznosi:

1. Priključenje na niskonaponsku mrežu	
1.1. Priključna snaga do uključivo 30 kW	$C_{NN1} = 1.700,00 \text{ kn/kW}$
1.2. Priključna snaga preko 30 kW	$C_{NN2} = 1.700,00 \text{ kn/kW}$
2. Priključenje na srednjonaponsku mrežu	$C_{SN} = 1.700,00 \text{ kn/kW}$
3. Priključenje na visokonaponsku mrežu	$C_{VN} = 1.700,00 \text{ kn/kW}$

Kupac ili proizvođač koji se namjerava priključiti na mrežu dužan je operatoru prijenosnog sustava ili operatoru distribucijskog sustava dati pravo služnosti na dijelu nekretnine u svojem vlasništvu i omogućiti nesmetanu **izgradnju i održavanje priključka**. Operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava dužan je:

- izraditi i ishoditi potrebnu dokumentaciju za priključenje;
- ostvariti tehničke uvjete u mreži;
- izgraditi priključak;
- opremiti mjerno mjesto kupca,
- provesti potrebna ispitivanja,
- izvršiti priključenje;
- održavati priključak o svome trošku;
- po potrebi zamijeniti priključak o svome trošku, osim u slučaju kada zamjenu zahtijeva ili uzrokuje kupac ili proizvođač (čl. 15. Općih uvjeta).

Prije izdavanja lokacijske dozvole MZOPUG, odnosno nadležno upravno tijelo dužno je stranci pružiti mogućnost uvida u idejni projekt radi izjašnjenja (u daljnjem tekstu: uvid). **Stranka** u smislu stavka 1. ovoga članka je podnositelj zahtjeva, vlasnik nekretnine za koju se izdaje lokacijska dozvola i nositelj drugih stvarnih prava na toj nekretnini, vlasnik i nositelj drugih stvarnih prava na nekretnini koja neposredno graniči s nekretninom za koju se izdaje lokacijska dozvola, javna

ustanove za upravljanje nacionalnim parkom i parkom prirode te jedinica lokalne samouprave na čijem se području planira zahvat u prostoru. Iznimno od navedenog, stranke u postupku izdavanja lokacijske dozvole za zahvate u prostoru za koje lokacijsku dozvolu izdaje Ministarstvo ili za koje je zakonom, odnosno odlukom Vlade utvrđeno da su od interesa za Republiku Hrvatsku, su podnositelj zahtjeva, vlasnik nekretnine za koju se izdaje lokacijska dozvola i nositelj drugih stvarnih prava na toj nekretnini, javna ustanova za upravljanje nacionalnim parkom i parkom prirode i jedinica lokalne samouprave na čijem se području planira zahvat u prostoru (čl. 110. ZPUG).

Ako Ministarstvo, odnosno nadležno upravno tijelo utvrdi da nisu ispunjeni propisani uvjeti za izdavanje lokacijske dozvole, zaključkom će, najkasnije trideset dana od zaprimanja zahtjeva, investitoru odrediti primjereni rok za ispunjenje tih uvjeta, koji ne može biti dulji od trideset dana.

Nadležno tijelo će rješenjem odbiti zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole ako utvrdi da:

- idejni projekt nije izradila ovlaštena osoba,
- idejni projekt nije izrađen u skladu s dokumentom prostornog uređenja na temelju kojeg se izdaje lokacijska dozvola, odredbama ZPUG i posebnih propisa,
- idejnim projektom nije riješeno priključenje građevne čestice, odnosno građevine na prometnu površinu i komunalnu infrastrukturu,
- građevna čestica nije uređena te
- ako investitor ne ispuni uvjete određene zaključkom nadležnog tijela (čl. 113. ZPUG).

Lokacijska dozvola, odnosno rješenje o odbijanju zahtjeva za izdavanje lokacijske dozvole dostavlja se:

- podnositelju zahtjeva s idejnim projektom,
- strankama koje su se odazvale pozivu nadležnog upravnog tijela za uvid bez idejnog projekta,
- strankama koje se nisu odazvale pozivu za uvid izlaganjem na oglasnoj ploči Ministarstva, odnosno nadležnog upravnog tijela u trajanju od osam dana,
- urbanističkoj inspekciji bez idejnog projekta (čl. 114. ZPUG).

Zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole Ministarstvo je dužno riješiti u roku od šezdeset dana, a nadležno upravno tijelo u roku od trideset dana od uredno podnesenog zahtjeva iz članka 107. ZPUG te pribavljenih akata iz članka 109. Zakona (čl. 116. ZPUG).

Protiv lokacijske dozvole koju je izdalo nadležno upravno tijelo može se izjaviti žalba MZOPUG. Protiv lokacijske dozvole koju je izdalo Ministarstvo nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor (čl. 117. ZPUG).

Lokacijska dozvola prestaje važiti ako se zahtjev za izdavanje potvrde glavnog projekta odnosno građevinske dozvole ne podnese nadležnom upravnom tijelu, odnosno Ministarstvu u roku od **dvije godine** od dana pravomoćnosti lokacijske dozvole. Važenje lokacijske dozvole produžuje se na zahtjev podnositelja zahtjeva jednom za još dvije godine, ako se nisu promijenili uvjeti utvrđeni u skladu s odredbama ovoga Zakona i drugi uvjeti u skladu s kojima je lokacijska dozvola izdana (čl. 118. ZPUG).

Prema ZPUG, **parcelacija** zemljišta unutar granica građevinskog područja i parcelacija građevinskog zemljišta izvan granica tog područja, može se provoditi samo u skladu s rješenjem o uvjetima građenja, lokacijskom dozvolom, rješenjem o utvrđivanju građevne čestice i detaljnim planom uređenja (čl. 119. ZPUG).

Akt o parcelaciji građevinskog zemljišta unutar i izvan građevinskog područja provodi se u katastru zemljišta odnosno katastru nekretnina na temelju parcelacijskog elaborata za koji je nadležno

upravno tijelo iz članka 105. ZPUG, odnosno MZOPUG izdalo potvrdu o njegovoj usklađenosti s rješenjem o uvjetima građenja, lokacijskom dozvolom, rješenjem o utvrđivanju građevne čestice ili detaljnim planom uređenja (čl. 120. ZPUG).

Osnivanje novih katastarskih čestica (parcelacija) provodi se u katastarskom operatu nekretnina (zemljišta za sada) u upravnom postupku, u skladu s odredbama **Zakona o državnoj izmjeri i katastru nekretnina** (NN 16/07; dalje: **ZDIKN**). Parcelacijski i drugi geodetski elaborati za čije je provođenje potrebno prethodno sastaviti tabularne isprave pogodne za uknjižbu u zemljišnoj knjizi, provode se u katastru zemljišta nakon što te isprave budu sastavljene, odnosno nakon njihove provedbe u zemljišnoj knjizi.

2.5. Ishođenje energetskeg odobrenja za izgradnju postrojenja

Za izgradnju postrojenja koje koristi obnovljive izvore energije i visokoučinkovitu kogeneraciju mora se ishoditi **energetsko odobrenja** koje izdaje MINGO na zahtjev ovlaštene fizičke ili pravne osobe. Ta skupina aktivnosti predstavlja petu fazu Procesu.

Nositelj projekta koji u roku važenja prethodnog odobrenja nije podnio zahtjev za izdavanje odobrenja gubi prava stečena prethodnim odobrenjem i briše se iz Registra OIEKPP (čl. 20. st. 1. Pravilnika OIEK).

Podnositelj zahtjeva za izdavanje odobrenja mora priložiti:

1. izvadak iz katastarskog plana za katastarsku česticu na kojoj namjerava izgraditi postrojenje,
2. izvadak iz sudskog registra, odnosno za fizičku osobu izvadak iz obrtnog registra u Republici Hrvatskoj ili potvrdu o prebivalištu u Republici Hrvatskoj,
3. potvrdu porezne uprave o plaćanju svih dospjelih poreznih obveza i obveza za mirovinsko i zdravstveno osiguranje i druga javna davanja,
4. ovjerovljenu izjavu o nekažnjavanju pravne osobe i fizičke osobe u svezi sa sudjelovanjem u kriminalnoj organizaciji, korupciji, prijevartu ili pranju novca, koju daje fizička osoba za sebe i/ili kao odgovorna osoba podnositelja zahtjeva,
5. analizu opravdanosti izgradnje postrojenja i priključka na elektroenergetsku mrežu s tehnokonomskim podacima i podacima prostornog uređenja,
6. lokacijsku dozvolu, kada je za postrojenje propisana obveza ishođenja lokacijske dozvole. (čl. 17. st. 1. Pravilnika OIEK).

Za postrojenja vjetroelektrane iz članka 4. Pravilnika OIEK, zahtjevu za izdavanje odobrenja prilaže se i grafički prilog u mjerilu 1:25000 u kojem je nositelj projekta definirao užu i širi prostor vjetropostrojenja prema odredbama ovoga Pravilnika. Prostorni podaci koje prilaže podnositelj zahtjeva moraju biti ucrtani na topografsku kartu mjerila 1:25000. Prostor od interesa za gradnju postrojenja za proizvodnju energije mora biti definiran geodetskim točkama (Gauss-Krügerova projekcija). Pozicija točke određena je nazivom točke, x koordinatom (u smjeru sjevera) i y koordinatom (u smjeru istoka) te neobavezno koordinatom z (nadmorskom visinom) (čl. 18. Pravilnika OIEK).

U postupku odlučivanja o zahtjevu za izdavanje odobrenja MINGO provjerava u Registru OIEKPP zahvaća li traženi širi prostor vjetroelektrane već odobreni širi prostor neke druge vjetroelektrane, odnosno prostor ispitivanja drugog nositelja projekta. U slučaju da postrojenje vjetroelektrane zahvaća već odobreni širi prostor neke druge vjetroelektrane ili prostor ispitivanja drugog nositelja projekta taj se prostor može odobriti ako se priloži suglasnost tog drugog nositelja projekta (čl. 19. Pravilnika OIEK).

Nositelj projekta dužan je ishoditi i dostaviti Ministarstvu građevinsku dozvolu za postrojenje u roku od 12 mjeseci od dana konačnosti odobrenja. Protekom roka za ishođenje građevinske dozvole nositelj projekta gubi prava iz odobrenja i briše se iz Registra OIEKPP (čl. 20. st. 2. Pravilnika OIEK).

2.6. Ishođenje odluke i/ili sklapanje ugovora o koncesiji

Skupina aktivnosti koja se odnosi na ishođenje odluke o dodjeli koncesije i/ili sklapanje ugovora o koncesiji predstavlja šestu fazu Procesu.

Opći koncesijski režim propisan je **Zakonom o koncesijama** (dalje: **ZK**; NN 125/08). Ovim se Zakonom uređuju postupci davanja koncesije, prestanak koncesije, pravna zaštita u postupcima davanja i prestanka koncesije te druga pitanja u vezi s koncesijama.

Koncesija se može dati u različitim područjima i za različite djelatnosti, a naročito:

1. za eksploataciju mineralnih sirovina,
2. za korištenje voda i javnog vodnog dobra,
3. za pravo lova u državnim lovištima i uzgajalištima divljači,
4. na pomorskom dobru,
5. na poljoprivrednom zemljištu,
6. za pojedine djelatnosti unutar zaštićenih područja prirode, te za korištenje drugih zaštićenih prirodnih vrijednosti i speleoloških objekata,
7. za igre na sreću,
8. u području energetike,
9. za obavljanje linijskog i obalnog pomorskog i riječnog prijevoza,
10. za luke,
11. za javne ceste,
12. za javni prijevoz,
13. za zračne luke,
14. u području sporta,
15. na kulturnim dobrima,
16. za komunalne djelatnosti,
17. u području željeznica,
18. za gospodarsko korištenje žičare,
19. za djelatnosti gospodarenja otpadom te
20. u području turizma.

Uvjeti, postupak, način i druga pitanja od značaja za davanje koncesija za pojedino područje ili djelatnost iz stavka 1. ovog članka uređuju se posebnim zakonom.

Za dodjelu koncesije treba pripremiti zahtjev i/ili ponudu za dodjelu koncesije, ako je dodjela koncesija predmet natječaja ili prikupljanja ponuda. Postupak za dodjelu koncesije je različit ovisno o tome što je predmet koncesije. Ulazni dokumenti za tu skupinu aktivnosti su dokumenti prostornog planiranja i lokacijska dozvola, studija gospodarske opravdanosti koja se odnosi na predmet koncesije, odluka o pokretanju postupka za dodjelu koncesije sa uvjetima za dodjelu koncesije odnosno natječajna dokumentacija.

Akt o koncesiji se smatra pravnim aktom koji ima podijeljeni karakter, a to znači normativni i ugovorni. Normativnim aktom se odlučuje s pozicije vlasti, a ugovor o koncesiji je sporazum Republike Hrvatske ili jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave ili zakonom ovlaštenim pravnih osoba kao davatelja koncesije i ovlaštenika koncesije.

Zakonom o vodama (NN 53/90, 107/95 i 150/05; dalje: **ZV**) je propisano da se koncesijom stječe pravo korištenja voda i javnog vodnog dobra odnosno pravo obavljanja gospodarskih i drugih djelatnosti na vodama i javnom dobru (čl. 142. ZV). ZV ne odnosi se na mineralne i geotermalne vode iz kojih se mogu pridobivati mineralne sirovine ili koristiti akumulirana toplina u energetske svrhe na koje se primjenjuje Zakon o rudarstvu (Pročišćeni tekst NN 190/03; dalje: ZR).

Prema ZV, koncesija na vodama i javnom vodnom dobru potrebna je:

- za korištenje vodne snage radi proizvodnje električne energije,
- za korištenje vodne snage za pogon uređaja (osim proizvodnje električne energije),
- za zahvaćanje voda radi korištenja u proizvodnom postupku,
- za crpljenje mineralnih i termalnih voda,
- za gradnju trajnih građevina i/ili ugradnju uređaja na javnom vodnom dobru i dr. (čl. 143.)

Na temelju **javnog natječaja** dodjeljuje se koncesija za:

- za korištenje vodne snage radi proizvodnje električne energije,
- za crpljenje mineralnih i termalnih voda,
- za gradnju trajnih građevina i/ili ugradnju uređaja na javnom vodnom dobru i dr.

Koncesije za ostale namjene dodjeljuju se na temelju prikupljanja ponuda ili neposrednog zahtjeva, ako tijelo koje donosi odluku o koncesiji ne odluči da se i u tim slučajevima za dodjelu koncesije provede javni natječaj. Izuzetno od pravila o natječaju, koncesija za navedene namjene može se dodijeliti na temelju neposrednoga zahtjeva, ako je jedini mogući korisnik koncesije – vlasnik ili drugi zakoniti posjednik nekretnine (čl. 144 ZV.)

Odlukom o koncesiji određuju se osobito: predmet koncesije, predviđeni opseg korištenja voda, odnosno vodnog dobra, korisnici koncesije, namjene za koje se koncesija dodjeljuje, vrijeme trajanja koncesije, visina naknade ili osnova za određivanje visine naknade.

Odluku o dodjeli koncesije donosi :

1. za postrojenje za proizvodnju električne energije snage 20 MW i više, - Hrvatski sabor,
2. za postrojenja za proizvodnju električne energije snage od 5 do 20 MW, za zahvaćanje voda za potrebe javne vodoopskrbe kapaciteta većeg od 100 l/sec, za crpljenje mineralnih i termalnih voda te za zahvaćanje pitke, mineralne i termalne vode radi prodaje (u izvornom ili prerađenom obliku, ili kao drugoga napitka) na tržištu u bocama i drugoj ambalaži - Vlada Republike Hrvatske,
3. za sve druge namjene iz članka 143. stavka 1. ZV – ministarstvo nadležno za vodno gospodarstvo,
4. za postavljanje plutajućih ili plovećih građevina na vodama radi obavljanja ugostiteljske ili druge tržišne djelatnosti u lučkom području – tijelo ili osoba koja upravlja lukom (čl. 145. ZV).

Odluka o koncesiji donosi se nakon prethodno izdanih vodopravnih uvjeta Hrvatskih voda. **Vodopravni uvjeti** izdaju se na traženje tijela koje, prema propisima o prostornom uređenju, izdaje lokacijsku dozvolu (u daljnjem tekstu: vodopravni uvjeti za potrebe postupka izdavanja lokacijske dozvole), odnosno na zahtjev stranke neovisno o postupku izdavanja lokacijske dozvole (čl. 145.a) ZV).

Prema **Uredbi o uvjetima i postupku za dodjelu koncesija na vodama i vodnom dobru** (NN 99/96 i 11/98), korisnik koncesije što se dodjeljuje na temelju neposredne pogodbe dužan je prethodno izvesti potrebne istražne radove ili obvezati se za snažanje troškova njihova izvođenja.

Ako se koncesija dodjeljuje na temelju javnog natječaja ili na temelju prikupljanja ponuda troškove prethodnih istražnih radova što ih je podmirio davatelj koncesije, snosi korisnik koncesije na način i u visini određenoj ugovorom o koncesiji (čl. 15. Uredbe).

Zaključak o pokretanju postupka za dodjelu koncesije o kojoj odlučuje Hrvatski sabor ili Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog Državne uprave za vode, donosi Vlada Republike Hrvatske. O pokretanju postupka za dodjelu koncesije o kojoj odlučuje Državna uprava za vode, odlučuje ravnatelj toga tijela. O pokretanju postupka za dodjelu koncesije o kojoj odlučuje županijsko poglavarstvo, odlučuje to tijelo (čl. 17. Uredbe). Postupak za dodjelu koncesija o kojima odlučuju tijela Republike Hrvatske provodi Državna uprava za vode uz stručnu suradnju Hrvatskih voda. Postupak za dodjelu koncesija o kojima odlučuje županijsko poglavarstvo provodi to poglavarstvo uz stručnu suradnju vodnogospodarske ispostave Hrvatskih voda (čl. 18. Uredbe).

Ako je u vezi s dodjelom koncesije potrebno obaviti poslove koji zahtijevaju posebno stručno znanje (ocjena ulaganja, ocjena učinkovitosti namjene, utvrđivanje vrijednosti prethodnih istražnih radova, utvrđivanje potrebnih radova za otklanjanje pogoršanja uvjeta života i rada građana i drugih mogućnosti negativnih posljedica iz članka 15. Uredbe i sl.) ravnatelj Državne uprave za vode za koncesije o kojima odlučuju tijela na državnoj razini, a župan za koncesije o kojima odlučuje županijsko poglavarstvo, mogu osnivati posebne stručne skupine ili takve poslove povjeriti osobama stručno osposobljenim za njihovo obavljanje (čl. 19. Uredbe).

Ako Zakonom o vodama nije propisano da se koncesija obvezno dodjeljuje na temelju javnog natječaja ili ako u drugim slučajevima tijelo koje donosi odluku o dodjeli koncesija ne odluči da se provede javni natječaj (članak 144. stavci 1. i 2. ZV), zaključkom iz članka 17. stavka 1. Uredbe određuje se da li će koncesiju dodijeliti na temelju prikupljanja ponuda ili na temelju neposrednog zahtjeva, polazeći od pretpostavljenog broja zainteresiranih korisnika i posebnosti namjene za koju se koncesija dodjeljuje.

Koncesija se, u pravilu, dodjeljuje na **neposredni zahtjev** zainteresirane osobe:

1. radi novih ulaganja u vezi s modernizacijom ili povećanjem opsega djelatnosti za koju je istom korisniku već dodijeljena koncesija,
2. za ulaganja jedinica lokalne samouprave za potrebe komunalne djelatnosti ili komunalne infrastrukture (vodoopskrba, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, lokalne prometnice, parkovi i sl.),
3. za korištenje voda i javnog vodnog dobra od neposrednog značenja za obranu i za potrebe javne sigurnosti (čl. 20. Uredbe).

U slučaju prestanka koncesije zbog isteka vremena na koje je dodijeljena, osim koncesije za vađenje pijeska i šljunka, davatelj koncesije može odlučiti da se koncesija, bez provođenja natječaja ili prikupljanja ponuda, ponovno neposredno dodijeli dotadašnjem korisniku koncesije, pod uvjetom da se time osigurava nastavak namjenskog korištenja koncesije i da se to ne protivi javnom interesu (čl. 21. Uredbe).

U svrhu dodjele koncesije prethodno se utvrđuju **uvjeti za dodjelu koncesije** koji sadrže osobito:

1. namjenu za koju se koncesija dodjeljuje,
2. točnu naznaku mjesta korištenja koncesije,
3. podatke o opsegu korištenja vode odnosno javnog vodnog dobra za koje se koncesija dodjeljuje,
4. vrijeme na koje se koncesija dodjeljuje,
5. visina naknade ili početna visina naknade,
6. posebne uvjete ili obveze korisnika koncesije (radovi radi otklanjanja posljedica prema članku 14. stavku 1. Uredbe, istražni radovi, opseg ulaganja, obveze isporuke proizvoda i dr.),
7. rokovi za dovršenje radova potrebnih za početak korištenja koncesije,

8. isprave i druge dokaze koji se moraju priložiti zahtjevu.

Tijelo koje provodi postupak za dodjelu koncesije dužno je interesente obavijestiti o mjestu i vremenu u kojem mogu dobiti bliže podatke o uvjetima za dodjelu koncesije i omogućiti im uvid u potrebnu dokumentaciju (čl. 22. Uredbe).

Za obavljanje poslova u vezi s provođenjem javnog natječaja u tijelu koje provodi takav postupak osniva se natječajno povjerenstvo. Po potrebi može se osnovati i više natječajnih povjerenstava prema namjenama za koje se koncesije dodjeljuju (čl. 23. Uredbe).

Najdulje vrijeme na koje se koncesija može dodijeliti, iznosi:

1. za zahvaćanje voda za javnu vodoopskrbu

a) za regionalne vodoopskrbne sustave, vodoopskrbne sustave gradova i drugih većih naselja ili skupa manjih naselja _ do 60 godina,

b) za ostale vodoopskrbne sustave s uređajima za kondicioniranje i mjerenje količine isporučene vode _ do 30 godina,

c) za ostale manje vodoopskrbne sustave i seoske vodovode bez uređaja za kondicioniranje vode _ do 10 godina;

2. za zahvaćanje i crpljenje vode za tehnološke i slične potrebe u industriji i drugim djelatnostima (voda kao sirovina, za hlađenje, ispiranje i slične namjene) _ do 60 godina;

3. za crpljenje mineralnih i termalnih voda:

a) za potrebe zdravstvene terapije i rekreaciju (termalne kupke i sl.) _ do 60 godina,

b) za mineralne konzumne vode _ do 40 godina;

4. za zahvaćanje voda za melioracijsko navodnjavanje:

a) za melioracijske sustave koji obuhvaćaju područje jedne ili više katastarskih općina s izgrađenim akumulacijama i uređajima za raspodjelu i mjerenje količine isporučene vode _ do 60 godina,

b) za manje melioracijske sustave s uređajima za mjerenje količine isporučene vode _ do 30 godina,

c) za sva ostala korištenja vode za melioracijsko navodnjavanje _ do 10 godina,

5. za korištenje vodnih snaga:

a) za pogone za proizvodnju električne energije iznad 20 MW _ do 99 godina,

b) za pogone za proizvodnju električne energije iznad 5 do 20 MW _ do 60 godina,

c) za pogone za proizvodnju električne energije do 5 MW _ do 30 godina,

d) za ostale pogonske namjene _ do 40 godina;

6. za uređenje plovnih putova na rijekama i jezerima, građenjem umjetnih kanala i drugih građevina za plovidbu _ do 99 godina;

7. za građenje riječnih luka i lučkih uređaja - do 99 godina;

8. za uzgoj riba:

a) u zatvorenim vodama _ do 40 godina,

b) za gospodarske svrhe u otvorenim vodama - do 20 godina;

9. za gospodarsko i drugo korištenje javnog dobra s podizanjem trajnih građevina odnosno ugradnjom uređaja _ do 30 godina;

10. za korištenje javnog vodnog dobra za športske i rekreacijske namjene s podizanjem trajnih građevina (bazeni, tribine, poslovne i druge građevine) _ do 40 godina.

11. za vađenje pijeska i šljunka _ koncesija se dodjeljuje za određenu količinu tvari. Pored određivanja količine tvari, trajanje koncesije može se i vremenski ograničiti s time da vrijeme ne može biti dulje od pet godina (čl. 6. Uredbe).

Na osnovi odluke o koncesiji zaključuje se **ugovor o koncesiji**. Ugovorom o koncesiji u skladu s odlukom o koncesiji obvezno se utvrđuju : bliže namjene za koje se dodjeljuje koncesija, posebni uvjeti kojima u toku korištenja koncesije mora udovoljavati korisnik koncesije, visina naknade za koncesiju, uvjeti i način plaćanja naknade, jamstva korisnika koncesije, druga prava i obveze korisnika i davatelja koncesije, način razrješenja odnosa u slučaju prestanka koncesije prije isteka roka na koji se koncesija dodjeljuje. Vodopravni uvjeti iz članka 145.a stavka 1. ZV sastavni su dio

ugovora o koncesiji. Nepostupanje po njima razlog je za jednostrani raskid ugovora o koncesiji prema korisniku koncesije. Ugovor o koncesiji za namjene iz članka 145. stavka 2. točke 1., 2. i 3. ZV zaključuju ministarstvo nadležno za vodno gospodarstvo u ime Republike Hrvatske i korisnik koncesije. Ugovor o koncesiji za namjene iz članka 145. stavka 1. točke 4. ovoga Zakona zaključuju tijelo ili pravna osoba koja upravlja lukom u ime Republike Hrvatske i korisnik koncesije (čl. 146. ZV).

Zakonom o pomorskom dobru i morskim lukama (NN 158/03 i 141/06; dalje: ZPDML) se uređuje pravni status pomorskog dobra, utvrđivanje njegovih granica, upravljanje i zaštita pomorskog dobra, upotreba i korištenje, razvrstaj morskih luka, lučko područje, osnivanje lučkih uprava, lučke djelatnosti i njihovo obavljanje, gradnja i korištenje lučke nadgradnje i podgradnje, te bitna pitanja o redu u morskim lukama. Na zaštitu morske obale i mora od onečišćenja, osim onečišćenja s plovnih i plutajućih objekata, primjenjuju se propisi o vodama i propisi o zaštiti okoliša (čl. 1. ZPDML).

Pomorsko dobro je opće dobro od interesa za Republiku Hrvatsku, ima njezinu osobitu zaštitu, a upotrebljava se ili koristi pod uvjetima i na način propisan ovim Zakonom. Pomorsko dobro čine unutarnje morske vode i teritorijalno more, njihovo dno i podzemlje, te dio kopna koji je po svojoj prirodi namijenjen općoj upotrebi ili je proglašen takvim, kao i sve što je s tim dijelom kopna trajno spojeno na površini ili ispod nje. Dijelom kopna smatra se: morska obala, luke, nasipi, sprudovi, hridi, grebeni, plaže, ušća rijeka koje se izljevaju u more, kanali spojeni s morem, te u moru i morskom podzemlju živa i neživa prirodna bogatstva (čl. 3. ZPDML).

Građevine i drugi objekti na pomorskom dobru koji su trajno povezani s pomorskim dobrom smatraju se pripadnošću pomorskog dobra. Na pomorskom dobru ne može se stjecati pravo vlasništva ni druga stvarna prava po bilo kojoj osnovi (čl. 5. ZPDML).

Prema ZPDML, **koncesija** je pravo kojim se dio pomorskog dobra djelomično ili potpuno isključuje iz opće upotrebe i daje na posebnu upotrebu ili gospodarsko korištenje pravnim osobama i fizičkim osobama registriranim za obavljanje obrta. Prava i obveze na temelju koncesije nastaju sklapanjem ugovora o koncesiji. Opseg i uvjeti posebne upotrebe ili gospodarskog korištenja, uređuju se odlukom i ugovorom o koncesiji, a u skladu s odredbama ZPDML i propisa donesenih na temelju ZPDML (čl. 16. ZPDML).

Koncesija za gospodarsko korištenje pomorskog dobra daje se na temelju provedenoga javnog prikupljanja ponuda. Koncesija za posebnu upotrebu pomorskog dobra daje se na zahtjev

Za dobivanje koncesije za gospodarsko korištenje pomorskog dobra iz stavka 1. ovoga članka pravna i fizička osoba mora ispunjavati sljedeće **uvjete**:

1. da je registrirana za obavljanje gospodarske djelatnosti za koju traži koncesiju,
2. da raspolaže odgovarajućim tehničkim, stručnim i organizacijskim sposobnostima za ostvarenje koncesije,
3. da ima jamstvo za ostvarenje plana i programa za ostvarenje koncesije,
4. da su do sada podmirene sve obveze iz ranijih koncesija,
5. da do sada nije oduzimana koncesija iz članka 30. ZPDML.

Ispunjavanje uvjeta iz točke 2. i 3. dokazuje se studijom o gospodarskoj opravdanosti, koja sadrži visinu ulaganja i način amortizacije (čl. 17. ZPDML).

Odluku o javnom prikupljanju ponuda donosi davatelj koncesije. Odluka o javnom prikupljanju ponuda sadrži:

1. vrstu i opseg gospodarskog korištenja pomorskog dobra za koje se daje koncesija,

2. podatke što treba sadržavati studija o gospodarskoj opravdanosti gospodarskog korištenja pomorskog dobra koje se daje u koncesiju,
3. početni iznos naknade za koncesiju,
4. rok na koji se daje koncesija,
5. rok trajanja javnog prikupljanja ponuda,
6. podatke o javnom otvaranju ponuda,
7. druge potrebne podatke kojima se dokazuje ispunjavanje uvjeta za dobivanje koncesije,
8. izvod iz Detaljnog plana uređenja prostora ili lokacijska dozvola.

Uz ponudu za dobivanje koncesije podnositelj prilaže:

1. prijedlog o vrsti i opsegu gospodarskog korištenja pomorskog dobra,
2. dokaze o ispunjavanju uvjeta za dobivanje koncesije iz članka 17. stavka 3. ovoga Zakona,
3. idejno rješenje prema detaljnom planu i studiji gospodarske opravdanosti (čl. 18. ZPDML).

U nacionalnom parku i posebnom rezervatu koncesiju za gospodarsko korištenje pomorskog dobra može dati samo Vlada Republike Hrvatske, a u ostalim zaštićenim dijelovima prirode koncesiju daje nadležno tijelo iz članka 20. ZPDML, uz prethodnu suglasnost ministarstva za poslove zaštite prirode. Pravnoj osobi koja upravlja nacionalnim parkom, strogim ili posebnim rezervatom, može se odlukom Vlade Republike Hrvatske dati posebna upotreba pomorskog dobra (čl. 19. ZPDML).

Koncesija se daje na rok od 5 do 99 godina. Koncesiju za gospodarsko korištenje pomorskog dobra, te za korištenje ili gradnju građevina od važnosti za županiju daje županijsko poglavarstvo na rok do najviše 20 godina, a prethodni postupak provodi nadležno upravno tijelo u županiji. Koncesiju za gospodarsko korištenje pomorskog dobra, koja obuhvaća korištenje ili gradnju građevina od važnosti za Republiku Hrvatsku daje Vlada Republike Hrvatske na rok do 50 godina, a prethodni postupak provodi Ministarstvo nadležno za poslove pomorstva. Koncesiju koja obuhvaća gradnju novih građevina od važnosti za Republiku Hrvatsku, koja zahtijeva velika ulaganja, te se ukupni gospodarski učinci ne mogu ostvariti u roku od 50 godina, Vlada Republike Hrvatske daje na rok od preko 50 godina uz suglasnost Hrvatskoga sabora. **Građevine od važnosti za RH** određene su propisima iz područja prostornog uređenja, a građevine od važnosti za županiju smatraju se sve ostale građevine.

Prilikom određivanja roka za koncesiju uzima se u obzir namjena, opseg i visina potrebnih ulaganja, te ukupni gospodarski učinci koji se postižu koncesijom. Iznimno, ako je određeni projekt u interesu Republike Hrvatske ili ako to ocjeni opravdanim, Vlada Republike Hrvatske uvijek može odlučiti o raspisivanju javnog prikupljanja ponuda i davanju koncesije na pomorskom dobru (čl. 20. ZPDML).

Prema odredbama **Zakona o rudarstvu** (Pročišćeni tekst NN 190/03; dalje: **ZR**), rudno blago je **dobro od interesa za Republiku Hrvatsku**, ima njezinu osobitu zaštitu i iskorištava se pod uvjetima i na način koji su propisani ovim Zakonom. Rudno blago je u vlasništvu Republike Hrvatske. **Rudnim blagom**, prema ovom Zakonu, smatraju se sve organske i neorganske mineralne sirovine koje se nalaze u čvrstom, tekućem ili plinovitom stanju u prvobitnom ležištu, u nanosima, jalovištima, talioničkim troskama ili prirodnim rastopinama (u daljnjem tekstu: mineralne sirovine).

Mineralnim sirovinama, prema ovom Zakonu, smatraju se:

1. energetske mineralne sirovine – sve vrste fosilnog ugljena, ugljikovodici u čvrstom, tekućem ili plinovitom stanju, sve vrste bituminoznih i uljnih stijena, ostali plinovi koji se nalaze u zemlji i radioaktivne mineralne sirovine,
2. mineralne sirovine iz kojih se mogu proizvoditi metali i njihovi spojevi,
3. nemetalne mineralne sirovine – grafit, sumpor, magnezit, fluorit, barit, azbest, tinjac, fosfat, gips, kalcit, kreda, bentonitna glina, kremen, kremeni pijesak, kaolin, keramička i vatrostalna glina,

feldspat, talk, tuf, sirovine za proizvodnju cementa i vapna, te karbonatne i silikatne sirovine za industrijsku preradu,

4. arhitektonsko-građevni kamen,

5. sve vrste soli i solnih voda,

6. **mineralne i geotermalne vode iz kojih se mogu pridobivati mineralne sirovine ili koristiti akumulirana toplina u energetske svrhe**, osim mineralnih i termalnih voda koje se koriste u ljekovite, balneološke i rekreativne svrhe ili kao vode za piće,

7. tehničko-građevni kamen, građevni pijesak i šljunak te ciglarska glina.

Rudarski radovi su radovi koji se izvode u svrhu **istraživanja i eksploatacije mineralnih sirovina**. Istraživanjem mineralnih sirovina, prema ovom Zakonu, smatraju se radovi i ispitivanja kojima je svrha utvrditi postojanje, položaj i oblik ležišta mineralnih sirovina, njihovu kvalitetu i količinu, te uvjete eksploatacije. Eksploatacijom mineralnih sirovina, prema ovom Zakonu, smatra se vađenje iz ležišta i oplemenjivanje mineralnih sirovina.

Odobrenje za istraživanje mineralnih sirovina ili rudarsku koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina može se izdati, odnosno dodijeliti pravnoj osobi sa sjedištem u Republici Hrvatskoj registriranoj za obavljanje te djelatnosti (u daljnjem tekstu: trgovačko društvo) i fizičkoj osobi koja u Republici Hrvatskoj ima registriran obrt za obavljanje istraživanja ili eksploataciju mineralnih sirovina.

Odobrenje za istraživanje i rudarsku koncesiju za eksploataciju nafte i prirodnog plina izdaje, odnosno dodjeljuje, na osnovi zahtjeva, a prema odredbama ovoga Zakona Vlada Republike Hrvatske.

Odobrenje za istraživanje i rudarsku koncesiju za eksploataciju svih ostalih mineralnih sirovina izdaje, odnosno dodjeljuje, na osnovi zahtjeva, a prema odredbama ovoga Zakona, Ministarstvo gospodarstva, odnosno ured državne uprave u jedinici područne (regionalne) samouprave nadležan za poslove rudarstva.

2.7. Ishođenje rješenja o izvlaštenju i/ili rješenja o uknjižbi

Skupina aktivnosti koja se odnosi na ishođenje rješenja o izvlaštenju i/ili rješenja o uknjižbi predstavlja **sedmu fazu** Procesa.

Prije podnošenja zahtjeva za izdavanje građevne dozvole, investitor bi morao **konačno riješiti imovinsko-pravne odnose na zemljištu**. Sređeni imovinsko-pravni odnosi su jedan od osnovnih uvjeta za nesmetano odvijanje Procesu. Na te odnose prvenstveno se primjenjuje ZVSP i **Zakon o zemljišnim knjigama** (NN 91/96, 68/98, 114/01, 100/04, 107/07; dalje: **ZZK**), ali i drugi propisi koji uređuju imovinskopravne odnose. Odnosi bivšeg vlasnika koji je zemljište radi osiguranja tražbine prenio na fiducijarnog vlasnika i fiducijarnog vlasnika su uređeni **Ovršnim zakonom** (dalje: **OZ**). Na odnose iz ugovora o ortakluku (ili ugovora o ortaštvu) primjenjuju se odredbe Zakona o obveznim odnosima (dalje: **ZOO**). Koncesije su uređene Zakonom o koncesijama i posebnim zakonima koji su navedeni ranije u poglavlju 2.6. "Ishođenje odluke i/ili sklapanje ugovora o koncesiji".

Sređivanje imovinsko pravnih odnosa podrazumijeva uknjižbu vlasništva i drugih stvarnih prava jer ako je investitor izvanknjižni nositelj vlasništva ili drugih stvarnih prava tada je potrebno da provede upis tih prava u zemljišne knjige budući da se ista stječu uknjižbom. U zemljišne knjige upisuju se stvarna prava na zemljištima.

U slučaju da investitor nije već postao vlasnikom niti ovlaštenikom drugih stvarnih prava na nekretnini, tada mora otkupiti zemljište odnosno steći pravo vlasništva ili pravo građenja ili pravo služnosti od vlasnika nekretnine.

Jedan od načina stjecanja prava vlasništva na nekretnini je stjecanje izvlaštenjem prema **Zakonu o izvlaštenju** (NN 9/94, 35/94, 112/00, 114/01, 79/06; dalje: **ZI**). Izvlaštenjem korisnik izvlaštenja stječe pravo koristiti nekretninu u svrhu radi koje je izvlaštenje izvršeno. Izvlaštenjem nekretnina postaje vlasništvo korisnika izvlaštenja (potpuno izvlaštenja). Nepotpunim izvlaštenjem ograničava se pravo vlasništva na nekretnini (služnost i zakup). Nepotpunim izvlaštenjem može se ustanoviti služnost na zemljištu ili zgradi (čl. 2-4. ZI).

Budući investitor se u ZI označava kao korisnik izvlaštenja. On može i prije pokretanja postupka izvlaštenja, zahtijevati da mu se dopusti da na određenoj nekretnini izvrši potrebne pripremlne radnje kao što su ispitivanje zemljišta, premjeravanje i slično. To može zahtijevati još u fazi izrade investicijskih elaborata. O prijedlogu za odobrenje pripremlnih radnji odlučuje rješenjem ured državne uprave nadležan za imovinsko-pravne poslove u županiji odnosno Gradu Zagrebu (čl. 12. ZI).

Nekretnina se može izvlastiti radi izvođenja radova ili izgradnje objekata u interesu RH. Smatra se da je interes Republike Hrvatske utvrđen ukoliko je posebnim zakonom propisano da je izgradnja određenih objekata ili izvođenje radova u interesu RH (čl. 9. ZI). **Interes RH** za izgradnju energetskih objekata utvrđen je ZE kao posebnim zakonom te je time ispunjen glavni preduvjet za podnošenje prijedloga za izvlaštenje.

Uz prijedlog za izvlaštenje mora se dostaviti dokaz da je korisnik izvlaštenja pokušao postići sporazum s vlasnikom nekretnina, dokazi o zemljišno-knjižnom i posjedovnom stanju nekretnine, dokaz o osiguranim sredstvima za isplatu naknade za nekretninu i pravomoćna lokacijska dozvola odnosno izvod iz detaljnog plana uređenja te potvrđen parcelacijski elaborat (čl. 20. ZI).

Tijekom postupka korisnik i vlasnik nekretnine mogu postići nagodbu koja ima snagu izvršne isprave. Nagodba sadrži poglavito: oblik i visinu naknade i rok do kojeg je korisnik izvlaštenja dužan ispuniti obvezu u pogledu naknade (čl. 23. ZI).

Ako su ispunjeni uvjeti za izvlaštenje, nadležni ured za imovinsko-pravne poslove prihvatiti će prijedlog i donijeti će rješenje o izvlaštenju. Protiv rješenja dopuštena je žalba Ministarstvu pravosuđa, uprave i lokalne samouprave. Sudska zaštita protiv drugostupanjskog rješenja o izvlaštenju osigurana je u postupku pred nadležnim županijskim sudom (čl. 25-26. i 42a ZI).

Nakon pravomoćnosti rješenja o izvlaštenju, korisnik stječe pravo na posjed izvlaštene nekretnine, ukoliko je vlasniku isplatio naknadu za nekretninu odnosno predao u posjed drugu odgovarajuću nekretninu (čl. 28. ZI).

Uknjižba prava vlasništva i drugih stvarnih prava na izvlaštenoj nekretnini, kao i na nekretnini koja je data na ime naknade prijašnjem vlasniku, izvršit će se na temelju pravomoćnog rješenja o izvlaštenju i dokaza o isplaćenju naknadi ukoliko je tim rješenjem određena naknada u novcu odnosno dokaza o stjecanju prava vlasništva prijašnjeg vlasnika na drugoj odgovarajućoj nekretnini, a na zahtjev korisnika izvlaštenja ili prijašnjeg vlasnika izvlaštene nekretnine (čl. 42. ZI).

Upise u zemljišnu knjigu rješenjem određuje i provodi mjesno nadležan zemljišnoknjižni sud. Zemljišnoknjižni sud postupuje po pravilima izvanparničnoga postupka, a podredno parničnoga

postupka, ako zakonom nije što drugo određeno. Zemljišnoknjižni sud pokreće postupak samo na prijedlog stranaka ili nadležnoga tijela, osim kad je zakonom što drugo određeno. (čl. 90-93. ZZK).

Prijedlog za upis treba sadržavati oznaku zemljišnoknjižnoga suda kojem se prijedlog podnosi, ime i adresu podnositelja i osoba koje će trebati obavijestiti o rješenju te broj zemljišnoknjižnoga uložka i oznaku čestica upisanih u zemljišnoknjižni uložak u kojem bi se upis trebao provesti. Iz prijedloga za upis treba biti vidljivo koje bi se pravo tim upisom steklo, ograničilo, opteretilo ili ukinulo, a ako se predlaže upis zabilježbe, osobni odnos ili pravna činjenica čiji se upis zahtijeva. (čl. 99. ZZK). Isprave koje bi trebale poslužiti kao temelj za dopuštenje upisa, predočuju se zemljišnoknjižnom sudu u izvorniku, a prijedlogu se može priložiti njegov prijepis. Prijepis isprave čiji je sadržaj ovjeren u skladu sa zakonom izjednačen je s izvornikom (čl. 102. ZZK).

Upisi se provode na temelju **rješenja zemljišnoknjižnoga suda** kojim se upis određuje i nalaže njegova provedba u zemljišnoj knjizi (rješenje o upisu). Rješenje o upisu zemljišnoknjižni sud će donijeti i kad je zemljišnoknjižni upis odredio neki drugi sud ili drugo tijelo u granicama svoje nadležnosti. Sud će rješenjem koje donosi povodom prijedloga za upis udovoljiti prijedlogu ili ga odbiti. U rješenju kojim se određuje upis moraju biti označeni zemljišnoknjižni uložak u kojem će se provesti upis, a po potrebi zemljišnoknjižna čestica, osoba u čiju će se korist provesti upis i njezina adresa, vrsta upisa (uknjižba, predbilježba, zabilježba), predmet glede kojega će se provesti, isprave na kojima se upis temelji, pravo koje treba upisati s njegovim bitnim sadržajem, kao i nalog da se u zemljišnoj knjizi provede upis točno određenoga sadržaja. Ako prijedlogu nije moguće udovoljiti u cijelom opsegu, ali mu se ipak može udovoljiti djelomično, sud će narediti upis u dijelu u kojem je dopušten, a odbiti onaj dio prijedloga u kojem upis nije dopušten. Ako sud odbije prijedlog u cijelosti ili djelomično, u rješenju će navesti razloge odbijanja. (čl. 106.-109. ZZK). Neuredan prijedlog i prijedlog kojem nisu priloženi svi prilozi nužni za donošenje odluke o osnovanosti prijedloga, sud će odbaciti. Protiv rješenja u zemljišnoknjižnom postupku dopuštena je žalba (čl. 123. ZZK).

2.8. Ishođenje građevinske dozvole

Skupina aktivnosti koja se odnosi na ishođenje građevinske dozvole predstavlja osmu fazu Procesu. Uvjete i postupak za ishođenje građevinske dozvole uređuje ZPUG.

Građenju zgrade čija građevinska (bruto) površina **nije veća od 400 m** i zgrade za obavljanje isključivo **poljoprivrednih djelatnosti** čija građevinska (bruto) površina **nije veća od 600 m**, može se pristupiti na temelju pravomoćnog **rješenja o uvjetima građenja**. Građenju građevina koje su određene Uredbom o određivanju zahvata u prostoru i građevina za koje Ministarstvo zaštite okoliša, prostorinog uređenja i graditeljstva izdaje lokacijsku ili građevinsku dozvolu (NN 116/07), može se pristupiti na temelju pravomoćne **građevinske dozvole** (čl. 209. st. 1. i 2. ZPUG).

Prema navedenoj uredbi, MZOPUG izdaje lokacijsku i građevinsku dozvolu za građevine koje su taksativno određene. Među ostalima tu su:

- elektrane instalirane snage 20 MW i veća s pripadajućim građevinama,
- dalekovod 220 kV i više s trafostanicom i rasklopnim postrojenjem na tom dalekovodu,
- međunarodni i magistralni cjevovod koji služi za transport nafte, plina ili naftnih derivata uključivo terminal, otpremnu i mjerno-regulacijsku (redukcijsku) stanicu tehnološki povezanu s tim cjevovodom,
- brana s akumulacijom ili retencijskim prostorom s pripadajućim građevinama koje zadovoljavaju kriterije velikih brana (čl.2 Uredbe).

Osim za zahvate u prostoru i građevine koji su gore navedeni, Ministarstvo izdaje lokacijsku i građevinsku dozvolu i **za zahvate u prostoru i građevine za koje je posebnim propisom određena obveza utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša**. (čl. 4. Uredbe). Čl. 82. ZZO sadrži obvezu da prije početka gradnje i puštanja u rad, kao i prije značajne promjene u radu ili rekonstrukcije postrojenja namijenjenog obavljanju djelatnosti kojom se mogu **prouzročiti emisije** kojima se onečišćuje tlo, zrak, vode i more, tvrtka je obvezna ishoditi **objedinjene uvjete zaštite okoliša** u skladu s ZZO i posebnom uredbom koju će donijeti Vlada.

Rješenje o uvjetima građenja i građevinska dozvola su upravni akti. Građenju ostalih građevina može se pristupiti na temelju potvrđenoga glavnog projekta. (čl. 209. st. 3. i 4. ZPUG). Jednostavne građevine i radove čijem se građenju, odnosno izvođenju može pristupiti bez akta kojim se odobrava građenje određuje **Pravilnik o jednostavnim građevinama i radovima** (NN 101/07).

Rješenje o uvjetima građenja izdaje se za građenje cijele građevine. Građevinska dozvola i potvrda glavnog projekta izdaje se za građenje jedne ili više cjelovitih građevina određenih lokacijskom dozvolom za složenu građevinu (čl. 211. st. 1. i 2. ZPUG).

Nadležno upravno tijelo županije izdaje rješenje o uvjetima građenja i potvrdu glavnog projekta za građevine izvan područja velikog grada, te za građevine na području dviju ili više jedinica lokalne samouprave, a nadležno upravno tijelo Grada Zagreba odnosno velikog grada za građevine na svojem području. MZOPUG izdaje građevinsku dozvolu za građevine određene Uredbom o određivanju zahvata u prostoru i građevina za koje Ministarstvo zaštite okoliša, prostorinog uređenja i graditeljstva izdaje lokacijsku ili građevinsku dozvolu. Protiv rješenja o uvjetima građenja koje je izdalo nadležno upravno tijelo može se izjaviti žalba MZOPUG. Protiv građevinske dozvole koju je izdalo MZOPUG nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor (čl. 212. ZPUG).

Zahtjev za izdavanje **rješenja o uvjetima građenja** u pisanom obliku podnosi investitor. Zahtjevu za izdavanje rješenja o uvjetima građenja investitor prilaže:

- tri primjerka idejnog projekta čija je situacija prikazana na odgovarajućoj posebnoj geodetskoj podlozi,
- posebne uvjete tijela državne uprave nadležnog za poslove kulturnih dobara za građevinu koja se nalazi u naselju ili dijelu naselja, koje je upisano u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske kao kulturnopovijesna cjelina ili je građevina upisana u taj Registar kao kulturno dobro,
- pisano izvješće i potvrdu o nostrifikaciji idejnog projekta ako je projekt izrađen prema stranim propisima,
- dokaz da ima pravo graditi na zemljištu od kojeg će se formirati građevna čestica, odnosno na postojećoj građevini (čl. 213. ZPUG).

Dokazom da investitor ima pravo graditi, u smislu ZPUG, smatra se osobito:

- izvadak iz zemljišne knjige iz kojeg je vidljivo da je investitor vlasnik ili nositelj prava građenja na građevnoj čestici ili građevini na kojoj se namjerava graditi,
- ugovor ili odluka nadležne državne vlasti na temelju koje je investitor stekao pravo vlasništva, pravo građenja ili pravo služnosti,
- ugovor o ortakluku sklopljen s vlasnikom nekretnine, čiji je cilj zajedničko građenje ili rekonstrukcija,
- ugovor o koncesiji kojim se stječe pravo građenja,
- pisana suglasnost vlasnika postojeće građevine u slučaju rekonstrukcije te građevine ako posebnim zakonom nije drukčije određeno,
- pisana suglasnost fiducijarnog vlasnika dana dotadašnjem vlasniku nekretnine koji je investitor (čl. 214. ZPUG).

U postupku izdavanja rješenja o uvjetima građenja utvrđuje se:

- da je idejni projekt izrađen u skladu s prostornim planom,
- da je idejni projekt izrađen u skladu s odredbama ZPUG, propisa donesenih na temelju ZPUG i posebnih propisa,
- da je građevna čestica uređena u smislu članka 125. stavka 2., odnosno članka 126. stavka 1. ZPUG,
- mjesto i način priključenja na prometnu, komunalnu infrastrukturu i drugu infrastrukturu,
- da su zahtjevu za izdavanje rješenja priloženi dokumenti iz članka 213. ZPUG.

U svrhu utvrđivanja činjenica da je građevna čestica uređena, nadležno upravno tijelo dužno je prije izdavanja rješenja o uvjetima građenja provesti očevid na građevnoj čestici. Nadležno upravno tijelo poziva najkasnije u roku od osam dana od dana primitka urednog zahtjeva za izdavanje rješenja o uvjetima građenja iz članka 213. ovoga Zakona, tijela i/ili osobe određene posebnim propisima na uvid u idejni projekt radi pribavljanja posebnih uvjeta i potvrda prema posebnim propisima. Uvidu u idejni projekt obvezno prisustvuje podnositelj zahtjeva i projektant. Na postupak izdavanja rješenja o uvjetima građenja na odgovarajući način se primjenjuju odredbe članka 109. ZPUG. Idejni projekt je prilog i sastavni dio rješenja o uvjetima građenja, što na projektu mora biti naznačeno i ovjereno potpisom službenika i pečatom nadležnog upravnog tijela koje izdaje rješenje (čl. 215. ZPUG).

Prije izdavanja rješenja o uvjetima građenja, nadležno upravno tijelo dužno je stranci pružiti mogućnost uvida u idejni projekt radi izjašnjenja (u daljnjem tekstu: uvid). Stranka u smislu stavka 1. ovoga članka je investitor, vlasnik nekretnine za koju se izdaje rješenje o uvjetima građenja i nositelj drugih stvarnih prava na toj nekretnini, vlasnik i nositelj drugih stvarnih prava na nekretnini koja neposredno graniči s nekretninom za koju se izdaje rješenje te javna ustanova za upravljanje nacionalnim parkom i parkom prirode i jedinica lokalne samouprave na čijem se području nalazi nekretnina (čl. 216. ZPUG).

Ako u postupku izdavanja rješenja o uvjetima građenja sudjeluje **više od deset stranaka** koje su vlasnici ili nositelji drugih stvarnih prava na istoj nekretnini, a koje nemaju zajedničkog predstavnika ili punomoćnika, nadležno upravno tijelo može zaključkom putem jedne od stranaka, narediti da u roku od deset dana odrede tko će ih predstavljati ili da postave zajedničkog punomoćnika. Ako stranke ne postupe po zaključku, zajedničkog predstavnika odredit će nadležno upravno tijelo. Ako se rješenje o uvjetima građenja izdaje za građevinu koja neposredno graniči s više od deset nekretnina nadležno upravno tijelo može pozvati stranke radi uvida i putem javnog poziva, koji se objavljuje u dnevnom tisku i/ili na lokalno uobičajeni način javnog priopćavanja, te na oglasnoj ploči, a nadležno upravno tijelo poziv izlaže i na građevnoj čestici ili građevini na koju se odnosi zahvat u prostoru. Javni poziv:

- obvezno sadrži naziv nadležnog upravnog tijela, ime, odnosno tvrtku investitora, naziv, vrstu i lokaciju građevine, mjesto i vrijeme na kojemu stranka može izvršiti uvid i dati izjašnjenje te obavijest da se pozivu ne mora odazvati osobno već putem svojeg opunomoćenika i da se rješenje o uvjetima građenja može izdati iako se stranka ne odazove pozivu.
- izlaže se, odnosno objavljuje, najmanje osam dana prije dana koji je u pozivu određen za izvršenje uvida,
- izlaže se na zemljištu od kojeg će se formirati građevna čestica, odnosno građevini na vidljivom i dostupnom mjestu te na način da bude zaštićen od vremenskih prilika, o čemu službenik nadležnog upravnog tijela u spisu predmeta sastavlja službenu zabilješku,
- smatra se dostavljen danom objave u dnevnom tisku i/ili na drugi lokalno uobičajeni način javnog priopćavanja, čime je ispunjena dužnost nadležnoga upravnog tijela iz članka 216. stavka 1. ovoga Zakona (čl. 217. ZPUG).

Osoba koja se odazove pozivu nadležnoga upravnog tijela za uvid dužna je dokazati da ima svojstvo stranke. Stranci koja se odazvala pozivu za uvid nadležno upravno tijelo može na njezin zahtjev odrediti rok od najviše osam dana u kojemu se stranka dužna izjasniti o idejnom projektu. Ako se stranka ne izjasni o idejnom projektu u navedenom roku, smatra se da je stranci pružena mogućnost uvida. Ako se stranka ne može odazvati pozivu za uvid iz opravdanih razloga, uvid se može izvršiti i naknadno, ali najkasnije u roku od osam dana od zadnjeg dana određenog pozivom za uvid, u kojem je slučaju stranka dužna dokazati opravdanost razloga zbog kojih se nije mogla odazvati pozivu. Osobi koja ne dokaže svojstvo stranke nadležno upravno tijelo uskratit će mogućnost uvida o čemu će donijeti zaključak (čl. 218. ZPUG).

Ako su ispunjeni propisani uvjeti ovim Zakonom i ako je investitor dostavio dokaz o uplaćenom komunalnom i vodnom doprinosu te građevinskoj pristojbi prema posebnom zakonu, nadležno upravno tijelo dužno je izdati rješenje o uvjetima građenja u roku od trideset dana od dana primitka urednog zahtjeva (čl. 219. ZPUG).

Ako nadležno upravno tijelo utvrdi da nisu ispunjeni propisani uvjeti za izdavanje rješenja o uvjetima građenja, zaključkom će, najkasnije trideset dana od zaprimanja zahtjeva, odrediti investitoru primjereni rok za ispunjenje tih uvjeta, koji ne može biti dulji od trideset dana. Nadležno upravno tijelo odbit će zahtjev za izdavanje rješenja o uvjetima građenja ako investitor ne ispuni propisane uvjete u roku određenom zaključkom (čl. 220. ZPUG).

Rješenje o uvjetima građenja odnosno rješenje o odbijanju zahtjeva za njegovo izdavanje dostavlja se:

- investitoru s idejnim projektom,
- stranci koja se odazvala pozivu nadležnoga upravnog tijela za uvid bez idejnog projekta,
- stranci koja se nije odazvala pozivu tijela za uvid izlaganjem na oglasnoj ploči nadležnoga upravnog tijela u trajanju od osam dana,
- građevinskoj inspekciji bez idejnog projekta.

Osoba koje se nije odazvala pozivu za uvid ne može zbog toga tražiti obnovu postupka (čl. 221. ZPUG).

Rješenje o uvjetima građenja prestaje važiti ako investitor ne pristupi građenju u roku od **dvije godine** od dana pravomoćnosti rješenja. Važenje rješenja o uvjetima građenja produžuje se na zahtjev investitora jednom za još dvije godine ako se nisu promijenili uvjeti utvrđeni u skladu s odredbama ovoga Zakona i drugi uvjeti u skladu s kojima je izdano rješenje. Nadležno upravno tijelo dužno je čuvati idejni projekt i rješenje o uvjetima građenja (čl. 221. ZPUG).

Zahtjev za izdavanje **potvrde glavnog projekta** u pisanom obliku podnosi investitor. Zahtjevu za izdavanje potvrde glavnog projekta investitor prilaže:

- tri primjerka glavnog projekta s uvezanom preslikom teksta konačne lokacijske dozvole,
- pisano izvješće o kontroli glavnog projekta, ako je kontrola projekta potrebna,
- pisano izvješće i potvrdu o nostrifikaciji, ako je glavni projekt izrađen prema stranim propisima,
- elaborate o geotehničkim i drugim istražnim radovima, te tehnološke, prometne i druge elaborate, ako su podaci iz tih elaborata poslužili za izradu glavnog projekta,
- parcelacijski elaborat ovjeren od tijela nadležnog za državnu izmjeru i katastar nekretnina i uz potvrdu nadležnog upravnog tijela koje je izdalo lokacijsku dozvolu, o usklađenosti s lokacijskim uvjetima za oblik i veličinu nove građevne čestice,
- dokaz da ima pravo graditi na građevnoj čestici, odnosno u obuhvatu zahvata na kojem namjerava graditi, odnosno na postojećoj građevini (čl. 223. ZPUG).

Glavni projekt je skup međusobno usklađenih projekata kojima se daje tehničko rješenje građevine i dokazuje ispunjavanje bitnih zahtjeva za građevinu, kao i drugih zahtjeva prema ovom Zakonu i posebnih propisa te tehničkih specifikacija. Glavni projekt ne smije u pogledu lokacijskih uvjeta biti u suprotnosti s idejnim projektom. U slučaju da glavni projekt nije izradio projektant idejnog projekta, investitor je dužan projektantu idejnog projekta prije podnošenja zahtjeva za potvrdu glavnog projekta odnosno građevinske dozvole dostaviti glavni projekt ili njegov dio radi davanja mišljenja o usklađenosti glavnog projekta s idejnim projektom. Glavni projekt zajedno s građevinskom dozvolom odnosno potvrdom glavnog projekta dužan je investitor, odnosno njegov pravni sljednik trajno čuvati (čl. 192. ZPUG).

Glavni projekt ovisno o vrsti građevine odnosno radova, sadrži:

- arhitektonski projekt,
- građevinski projekt,
- elektrotehnički projekt,
- strojarski projekt,
- troškovnik projektiranih radova.

Glavni projekt za građevine na koje se odnosi obveza utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša prema posebnim propisima, sadrži i **tehničko tehnološko rješenje**. Ovisno o vrsti građevine glavni projekt sadrži i druge vrste projekata (geodetski projekt, projekt temeljenja, krajobrazni projekt i dr.). Projekti iz stavka 1. ovoga članka moraju sadržavati i podatke iz elaborata koji su poslužili kao podloga za njihovu izradu, te projektirani vijek uporabe građevine i uvjete za njezino održavanje. Građevinski projekt mora sadržavati i geotehnički projekt za građevine za koje je potreban dokaz mehaničke otpornosti i stabilnosti građevine u dijelu koji se odnosi na međusobno djelovanje građevine na temeljno tlo i stijenu a za koje je propisana revizija ovlaštenog revidenta. Gore navedeni elaborati moraju se izrađivati u skladu sa ZPUG i posebnim propisima (čl. 193. ZPUG).

U postupku izdavanja potvrde glavnog projekta utvrđuje se:

- da je glavni projekt izrađen u skladu s lokacijskom dozvolom,
- da je glavni projekt izrađen u skladu s odredbama ZPUG, propisa donesenih na temelju ZPUG i drugih propisa,
- da je građevna čestica uređena u smislu članka 125. stavka 2., odnosno članka 126. stavka 1. ZPUG,
- da su zahtjevu za izdavanje potvrde priloženi dokumenti iz članka 223. ZPUG. (čl. 225. ZPUG).

Ako su ispunjeni uvjeti propisani ZPUG i ako je investitor dostavio dokaz o uplaćenom komunalnom i vodnom doprinosu te građevinskoj pristojbi prema posebnom zakonu, nadležno upravno tijelo dužno je izdati potvrdu glavnog projekta u roku od trideset dana od dana primitka urednog zahtjeva. Ako nadležno upravno tijelo utvrdi da nisu ispunjeni propisani uvjeti za izdavanje potvrde glavnog projekta, zaključkom će najkasnije trideset dana od zaprimanja zahtjeva, investitoru odrediti primjereni rok za ispunjenje tih uvjeta, koji ne može biti dulji od trideset dana. Nadležno upravno tijelo odbit će rješenjem zahtjev za izdavanje potvrde glavnog projekta ako investitor ne ispunji propisane uvjete u roku određenom zaključkom iz stavka 2. ovoga članka. Protiv rješenja iz članka 3. ovoga članka koje je izdalo nadležno upravno tijelo može se izjaviti žalba MZOPUG. Potvrda glavnog projekta **nije upravni akt**. Potvrda glavnog projekta odnosno rješenje o odbijanju izdavanja potvrde glavnog projekta dostavlja se investitoru i građevinskoj inspekciji (čl. 226. ZPUG).

Potvrda glavnog projekta prestaje važiti ako investitor ne pristupi građenju u roku od **dvije godine** od dana izdavanja te potvrde. Važenje potvrde glavnog projekta produžuje se na zahtjev investitora

jednom za još dvije godine ako se nisu promijenili uvjeti utvrđeni u skladu s odredbama ovoga Zakona i drugi uvjeti u skladu s kojima je izdana potvrda. Nadležno upravno tijelo dužno je trajno čuvati glavni projekt i potvrdu glavnog projekta (čl. 227. ZPUG).

Zahtjev za izdavanje **građevinske dozvole** u pisanom obliku podnosi investitor koji je stranka u postupku izdavanja građevinske dozvole. Zahtjevu za izdavanje građevinske dozvole investitor prilaže:

- tri primjerka glavnog projekta s uvezanom preslikom teksta konačne lokacijske dozvole i posebnim uvjetima koji su sastavni dio lokacijske dozvole,
- pisano izvješće o kontroli glavnog projekta,
- pisano izvješće i potvrdu o nostrifikaciji, ako je projekt izrađen prema stranim propisima,
- elaborate o geotehničkim i drugim istražnim radovima te tehnološke, prometne i druge elaborate ako su podaci iz tih elaborata poslužili za izradu glavnog projekta,
- parcelacijski elaborat ovjeren od tijela nadležnog za državnu izmjeru i katastar nekretnina i uz potvrdu MZOPUG koje je izdalo lokacijsku dozvolu, o usklađenosti s lokacijskim uvjetima za oblik i veličinu nove građevne čestice,
- dokaz da ima pravo graditi na građevnoj čestici, unutar obuhvata zahvata u prostoru, odnosno na postojećoj građevini (čl. 228. ZPUG).

Dokazom da investitor ima pravo graditi u smislu čl. 214. ZPUG smatra se osobito:

- izvadak iz zemljišne knjige iz kojeg je vidljivo da je investitor vlasnik ili nositelj prava građenja na građevnoj čestici ili građevini na kojoj se namjerava graditi,
- ugovor ili odluka nadležne državne vlasti na temelju koje je investitor stekao pravo vlasništva, pravo građenja ili pravo služnosti,
- ugovor o ortakluku sklopljen s vlasnikom nekretnine, čiji je cilj zajedničko građenje ili rekonstrukcija,
- ugovor o koncesiji kojim se stječe pravo građenja,
- pisana suglasnost vlasnika postojeće građevine u slučaju rekonstrukcije te građevine ako posebnim zakonom nije drukčije određeno,
- pisana suglasnost fiducijarnog vlasnika dana dotadašnjem vlasniku nekretnine koji je investitor.

Dokazom da investitor ima pravo graditi smatra se i odluka Vlade o utvrđivanju interesa Republike Hrvatske ili poziv na odredbu zakona kojom je određen interes Republike Hrvatske za građenje građevine za koju je zatražena građevinska dozvola (čl. 229. ZPUG).

MZOPUG poziva, najkasnije u roku od trideset dana od dana primitka urednog zahtjeva za izdavanje građevinske dozvole, tijela i/ili osobe određene posebnim propisima, koja su sudjelovala u izdavanju lokacijske dozvole za tu građevinu radi pribavljanja potvrda iz članka 208. stavka 3. ZPUG o usklađenosti glavnog projekta s posebnim propisima. Uvidu u glavni projekt obvezno prisustvuje radi davanja objašnjenja investitor i projektant. Gore navedena potvrda smatra se izdanom ako se nadležno tijelo i/ili osoba prilikom uvida u glavni projekt očituje usmeno ili naknadno pisanim putem u propisanom roku da je glavni projekt izrađen u skladu s posebnim propisima. Ako tijelo i/ili osoba određeni posebnim propisima prilikom uvida u glavni projekt ili naknadno u roku od najviše petnaest dana od dana uvida u glavni projekt, utvrdi da glavni projekt nije usklađen s odredbama posebnih propisa, Ministarstvo će zaključkom investitoru odrediti primjereni rok za njegovo usklađenje. Ako investitor ne postupi po tom zaključku, Ministarstvo će odbiti zahtjev za izdavanje građevinske dozvole.

Gore navedena potvrda smatra se izdanom, odnosno da je glavni projekt usklađen s odredbama posebnih propisa i u slučaju ako se gore navedeno tijelo i/ili osoba ne odazove pozivu za uvid u glavni projekt ili se prilikom uvida u glavni projekt, odnosno u naknadno određenom roku ne

očituje ili ako u propisanom roku MZOPUG ne dostavi rješenje da glavni projekt nije usklađen s odredbama posebnih propisa. Na rješenje nadležnih tijela ili osobe, investitor ima pravo žalbe, odnosno pravo pokretanja upravnog spora, o čemu nadležno tijelo državne uprave, odnosno Upravni sud Republike Hrvatske rješava u **hitnom postupku**. MZOPUG će prekinuti postupak za izdavanje građevinske dozvole dok nadležno tijelo državne uprave, odnosno sud ne riješi o žalbi, odnosno upravnom sporu investitora (čl. 231. ZPUG).

U postupku izdavanja građevinske dozvole utvrđuje se:

- da je glavni projekt izrađen u skladu s lokacijskom dozvolom,
- da je glavni projekt izrađen u skladu s odredbama ZPUG, propisa donesenih na temelju ZPUG, i posebnih propisa,
- da je građevna čestica ili područje obuhvata uređeno u smislu članka 125. stavka 2., odnosno članka 126. stavka 1. ZPUG,
- da su pribavljene potvrde tijela i/ili osoba određenih posebnim propisima iz članka 208. stavka 3. ZPUG,
- da su zahtjevu za izdavanje građevinske dozvole priloženi dokumenti iz članka 228. stavka 2. ZPUG.

Ako su ispunjeni propisani uvjeti ZPUG i ako je investitor dostavio dokaz o uplaćenom komunalnom i vodnom doprinosu te građevinskoj pristojbi prema posebnom zakonu, MZOPUG je dužno izdati građevinsku dozvolu u roku od šezdeset dana od dana primitka urednog zahtjeva. Ako MZOPUG utvrdi da nisu ispunjeni propisani uvjeti za izdavanje građevinske dozvole, zaključkom će investitoru odrediti primjereni rok za ispunjenje tih uvjeta, koji ne može biti dulji od trideset dana. MZOPUG će odbiti zahtjev za izdavanje građevinske dozvole ako investitor ne ispuni propisane uvjete u roku određenom navedenim zaključkom. Građevinska dozvola, odnosno rješenje o odbijanju izdavanja građevinske dozvole dostavlja se investitoru s glavnim projektom i građevinskoj inspekciji bez glavnog projekta.

Građevinska dozvola prestaje važiti ako investitor ne pristupi građenju u roku od **dvije godine** od pravomoćnosti te dozvole. Važenje građevinske dozvole produžuje se na zahtjev investitora jednom za još dvije godine ako se nisu promijenili uvjeti utvrđeni u skladu s odredbama ZPUG i drugi uvjeti u skladu s kojima je izdana građevinska dozvola (čl. 232. ZPUG).

2.9. Ishodjenje prethodnog rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije

Investitor odnosno nositelj projekta koji namjerava izgraditi postrojenje koje će koristiti obnovljive izvore energije ili visokoučinkovitu kogeneraciju i želi steći status povlaštenog proizvođača električne energije, mora ishoditi prethodno rješenje o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije koje izdaje HERA prema **Pravilniku o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije** (dalje: **Pravilnik SSPP**). Ta skupina aktivnosti predstavlja **devetu fazu** Procesa.

Zahtjev za izdavanje prethodnog rješenja dostavlja se HERI u pisanom obliku te mora sadržavati sljedeće podatke o podnositelju zahtjeva, odnosno postrojenju:

- tvrtka ili ime, sjedište ili prebivalište, odgovorna osoba pravne osobe, te telefon, telefaks i e-mail adresa podnositelja zahtjeva,
- naziv i grupa postrojenja za koje se podnosi zahtjev,
- registarski broj prema Registru OIEKPP,
- lokacija projekta,

- planirana snaga postrojenja iskazana u MW,
- planirana godišnja proizvodnja električne energije iskazana u GWh, odnosno proizvodnja toplinske energije iskazana u MJ.

Zahtjevu za izdavanje prethodnog rješenja podnositelj zahtjeva mora priložiti:

- energetske odobrenje MINGO za izgradnju postrojenja,
- građevinsku dozvolu, kada je propisana obveza ishoda građevinske dozvole,
- tehnički opis projektiranog postrojenja s opisom tehnološkog procesa i uvjetima korištenja postrojenja (čl. 7. Pravilnika SSPP).

Prethodno rješenje donosi se na rok važenja od **dvije godine**. U roku od dvije godine od dana konačnosti prethodnog rješenja nositelj projekta dužan je izgraditi postrojenje za proizvodnju električne energije te podnijeti zahtjev za izdavanje rješenja. Rok od dvije godine može se na zahtjev nositelja projekta produžiti za još 12 mjeseci. Ukoliko nositelj projekta u navedenim rokovima ne podnese zahtjev za izdavanje rješenja niti zahtjev za produženje prethodnog rješenja, prethodno rješenje prestaje važiti istekom roka na koji je doneseno. HERA je dužna dostaviti prethodno rješenje MINGO, operatoru tržišta, operatoru prijenosnog sustava i operatoru distribucijskog sustava u roku od 8 dana od dana pravomoćnosti (čl. 8. Pravilnika SSPP).

2.10. Sklapanje ugovora o otkupu električne energije (uvjetovanog)

Investitor odnosno nositelj projekta koji namjerava ostvariti pravo na poticajnu cijenu iz članka 4. *Tarifnog sustava za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije* (u daljnjem tekstu: *Tarifni sustav*) mora sklopiti ugovor o otkupu električne energije s operatorom tržišta (**HROTE**) sukladno članku 30. stavku 1. podstavku 9. ZTEE. Ta skupina aktivnosti predstavlja desetu fazu Procesu.

Tarifnim sustavom određuje se pravo povlaštenih proizvođača električne energije na poticajnu cijenu električne energije koju HROTE plaća za isporučenu električnu energiju proizvedenu iz postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije i kogeneracijskih postrojenja, sukladno članku 26. stavku 5. ZE.

Radi sklapanja ugovora o otkupu električne energije investitor odnosno nositelj projekta podnosi HROTE, u pisanom obliku, zahtjev za sklapanje ugovora o otkupu električne energije. **Ugovor** o otkupu električne energije sklapa se u roku od 60 dana od dana primitka potpunog zahtjeva. Ugovor o otkupu električne energije primjenjuje se od dana pravomoćnosti rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača te stoga ima odgodne pravne učinke budući da je uvjetovan ishodom rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača.

Zahtjevu za sklapanje ugovora se prilaže:

- predugovor ili ugovor o priključenju na elektroenergetsku mrežu,
- prethodno rješenje o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača (čl. 9. Tarifnog sustava).

Ugovor o otkupu električne energije proizvedene iz postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije i kogeneracijskih postrojenja sklapa se na određeno vrijeme od 12 godina (čl. 10. Tarifnog sustava).

2.11. Ishođenje elektroenergetske suglasnosti

Elektroenergetska suglasnost je isprava kojom operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava utvrđuje tehničke parametre priključenja i korištenja mreže, a temelji se na prethodnoj elektroenergetskoj suglasnosti (čl. 2. t. 2. Općih uvjeta). Da bi došlo do izdavanja elektroenergetske suglasnosti treba prije toga izvršiti brojne aktivnosti koje dolaze odmah iza izdavanja građevinske dozvole ili drugog odgovarajućeg akta kojim se dopušta građenje postrojenja. Tu spadaju aktivnosti **izrade izvedbenog projekta, građenje, izrada i montaža opreme te nadzor nad gradnjom postrojenja**. Kada je izgradnja postrojenja dovršena podnosi se zahtjev operatoru za izdavanje elektroenergetske suglasnosti. Ta skupina aktivnosti predstavlja jedanaestu fazu Procesu.

Građevina se gradi na temelju izvedbenog projekta. **Izvedbenim projektom** razrađuje se tehničko rješenje dano glavnim projektom. Izvedbeni projekt mora biti izrađen u skladu s glavnim projektom. Izvedbeni projekt nije obavezan za građenje zgrade čija građevinska (bruto) površina nije veća od 400 m, zgrade za obavljanje isključivo poljoprivrednih djelatnosti čija građevinska (bruto) površina nije veća od 600 m i jednostavnih građevina određenih Pravilnikom o jednostavnim građevinama i radovima. Izvedbeni projekt građevine sa svim ucrtanim izmjenama i dopunama sukladno stvarno izvedenim radovima (**projekt izvedenog stanja**) dužan je čuvati investitor, odnosno njegov pravni sljednik za sve vrijeme dok građevina postoji (čl. 198. ZPUG).

Investitor je dužan MZOPUG odnosno nadležnom upravnom tijelu, građevinskoj inspekciji i inspekciji rada, najkasnije u roku od osam dana prije početka građenja ili nastavka izvođenja građevinskih radova nakon prekida dužeg od tri mjeseca, pisano prijaviti početak građenja, odnosno nastavak radova

Investitor građevine određene Uredbom o određivanju zahvata u prostoru i građevina za koje MZOPUG izdaje lokacijsku i/ili građevinsku dozvolu dužan je najkasnije do dana početka radova imati pravomoćnu građevinsku dozvolu i **elaborat iskolčenja građevine** izrađen u skladu sa ZPUG i posebnim propisima. Investitor ostalih građevina, osim jednostavnih građevina, dužan je najkasnije do dana početka radova imati potvrdu glavnog projekta i elaborat iskolčenja građevine izrađen u skladu sa ZPUG i posebnim propisima. U prijavi početka građenja investitor je dužan navesti izvođača i oznaku elaborata iskolčenja. Elaborat iskolčenja građevine izrađuje osoba ovlaštena za obavljanje poslova državne izmjere i katastra nekretnina prema posebnom zakonu u skladu s idejnim, odnosno glavnim projektom, koji je sastavni dio rješenja o uvjetima građenja, odnosno potvrde glavnog projekta i građevinske dozvole. Iskolčenje građevine mora obaviti osoba ovlaštena za obavljanje poslova državne izmjere i katastra nekretnina prema ZDIKN (čl. 249.-250. ZPUG).

Izvođač na gradilištu mora imati:

- rješenje o upisu u sudski registar, odnosno obrtnicu,
- suglasnost za obavljanje djelatnosti građenja i ugovor o udruživanju izvođača prema posebnom zakonu,
- akt o imenovanju glavnog inženjera gradilišta, inženjera gradilišta, odnosno voditelja radova,
- akt o imenovanju nadzornog inženjera, odnosno glavnoga nadzornog inženjera,
- rješenje o uvjetima građenja, potvrdu glavnog projekta, odnosno građevinsku dozvolu s idejnim odnosno glavnim projektom,
- izvedbene projekte s mišljenjem projektanta glavnog projekta i ovjerene od revidenta koji je to u izvješću o obavljenoj kontroli glavnog projekta zatražio, za do tada izveden dio građevine i građevinske i druge radove koji su u tijeku sa svim izmjenama i dopunama,

- izvješća revidenata o obavljenoj kontroli izvedbenog projekta ako je to propisano,
- građevinski dnevnik,
- dokaze o sukladnosti za ugrađene građevne proizvode, dokaze o sukladnosti prema posebnom zakonu za ugrađenu opremu, isprave o sukladnosti određenog dijela građevine bitnim zahtjevima prema posebnom zakonu i dokaze kvalitete za koje je ZPUG, posebnim propisom ili projektom određena obveza prikupljanja tijekom izvođenja građevinskih i drugih radova kao i obveza provedbe kontrolnih postupaka za do tada izveden dio građevine i građevinske i druge radove koji su u tijeku,
- elaborat iskolčenja građevine,
- drugu dokumentaciju, dozvole i dopuštenja za koje je posebnim propisima propisana obveza da je izvođač nakon početka građenja građevine mora imati na gradilištu (čl. 254. ZPUG).

Priključak gradilišta u pravilu se izvodi kao dio priključka građevine, u kojem slučaju je kupac pored naknade za priključenje dužan platiti i sve dodatne troškove koji se odnose na priključak gradilišta. Ukoliko se priključak gradilišta ne izvodi kao dio priključka građevine, podnositelj zahtjeva za građenje priključka gradilišta, koji je ujedno i vlasnik priključka, snosi stvarne troškove za izgradnju toga priključka. Vlasnik priključka gradilišta dužan ga je ukloniti o svome trošku najkasnije u roku od sedam dana nakon trajnog priključenja građevine. Priključak gradilišta privremen je i može trajati najduže tri godine. Iznimno, rok može se produžiti na poseban zahtjev vlasnika priključka gradilišta na vrijeme do jedne godine, ali ne više od dva puta. Operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava ne smije priključiti gradilište građevine za koju nije izdana građevinska dozvola ili drugi odgovarajući akt na temelju kojega se može započeti gradnja građevine (čl. 18. Općih uvjeta).

Nakon dovršetka gradnje, investitor odnosno proizvođač podnosi zahtjev za izdavanje **elektroenergetske suglasnosti** i za priključenje Uz zahtjev investitor odnosno proizvođač dužan je operatoru prijenosnog sustava ili operatoru distribucijskog sustava dostaviti sljedeće podatke i dokumente:

- podatke o vlasniku građevine;
- adresu građevine;
- broj prethodne elektroenergetske suglasnosti i datum izdavanja;
- broj ugovora o priključenju i datum zaključenja;
- kategoriju potrošnje, odnosno proizvodnje i tarifni model;
- građevinsku dozvolu ili drugi odgovarajući akt na temelju kojega se može graditi građevina;
- dio glavnog ili izvedbenog projekta koji se odnosi na elektroenergetske objekte i instalacije kupca ili proizvođača;
- potvrdu izvođača da su elektroenergetski objekti i instalacije kupca ili proizvođača izvedeni i ispitani u skladu s prethodnom elektroenergetskom suglasnošću, projektnom dokumentacijom te prema tehničkim propisima i normama, s izričitom izjavom izvođača da se isti mogu priključiti na mrežu te propisane dokaze kvalitete i
- dokaz o uplati troškova za izdavanje elektroenergetske suglasnosti (čl. 6. st. 3. Općih uvjeta).

Kupac ili proizvođač dužan je podnijeti zahtjev za izdavanje elektroenergetske suglasnosti i za priključenje najmanje 10 dana prije isteka ugovorenog roka priključenja (čl. 8. st. 5. Općih uvjeta).

Elektroenergetska suglasnost izdaje se za svako obračunsko mjerno mjesto vlasniku građevine, odnosno pravnoj ili fizičkoj osobi koja ima neko drugo stvarno pravo na građevini. U slučaju da građevina ima više obračunskih mjernih mjesta, investitoru građevine izdaje se prethodna elektroenergetska suglasnost s pojedinačno navedenim obračunskim mjernim mjestima, a kod priključivanja pojedinih obračunskih mjernih mjesta svakom se vlasniku izdaje elektroenergetska suglasnost za pripadajući dio građevine. Na jednom obračunskom mjernom mjestu može biti

priključen samo jedan kupac, kao vlasnik građevine ili dijela građevine, osim u slučajevima zajedničke potrošnje u stambenim i/ili poslovnim zgradama. Troškove izdavanja elektroenergetske suglasnosti plaća podnositelj zahtjeva (čl. 4. Općih uvjeta).

Elektroenergetska suglasnost sadrži:

- podatke o vlasniku građevine;
- naziv, vrstu, adresu i broj katastarske čestice građevine;
- broj građevinske dozvole i datum izdavanja;
- priključnu snagu;
- kategoriju potrošnje, odnosno proizvodnje i tarifni model;
- mjesto priključenja građevine na mrežu;
- vrstu i način izvedbe priključka;
- tehničke podatke obračunskog mjernog mjesta;
- nazivni napon na obračunskom mjernom mjestu;
- dopušteni faktor snage ($\cos \phi$);
- način korištenja snage i energije;
- uvjete korištenja mreže;
- druge podatke (primjerice: tehničke podatke o vlastitom izvoru napajanja, podatke o postojećem obračunskom mjernom mjestu i dr.);
- uvjete prestanka važenja i
- uputu o pravu na prigovor (čl. 12. st. 2. Općih uvjeta).

Elektroenergetska suglasnost prestaje važiti danom raskida ugovora o korištenju mreže. Elektroenergetska suglasnost prestaje važiti kada je priključak kupca ili proizvođača isključen s mreže duže od tri godine (čl. 9. Općih uvjeta).

Priključnu snagu u prethodnoj elektroenergetskoj suglasnosti ili elektroenergetskoj suglasnosti odobrava operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava temeljem zahtjeva kupca ili proizvođača i tehničkih, odnosno pogonskih uvjeta u mreži, a korištenje se uvjetuje ugradnjom uređaja za mjerenje snage kod priključne snage iznad 30 kW ili ugradnjom ograničavala strujnog opterećenja kod priključne snage do uključivo 30 kW (čl. 13. Općih uvjeta).

Odobrena priključna snaga važi samo za obračunsko mjerno mjesto definirano u pripadajućoj elektroenergetskoj suglasnosti i neprenosiva je na drugu lokaciju (čl. 13. Općih uvjeta).

2.12. Sklapanje ugovora o korištenju mreže

Nakon ishoda elektroenergetske suglasnosti, proizvođač i operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava sklapaju ugovor o korištenju mreže proizvođača na neodređeno vrijeme prema odredbama Općih uvjeta. **Ta skupina aktivnosti predstavlja dvanaestu fazu Procesu.**

Ugovor o korištenju mreže proizvođača sadrži:

- podatke o ugovornim stranama;
- predmet ugovora;
- adresu dostave računa;
- broj elektroenergetske suglasnosti i datum izdavanja;
- podatke o priključnoj snazi i ostalim energetske veličinama;
- razinu kvalitete električne energije;
- razinu dopuštenog povratnog utjecaja na mrežu;

- slučajeve u kojima se može promijeniti ugovorena razina kvalitete opskrbe električne energije;
- uvjete pristupa obračunskom mjernom mjestu i očitavanja;
- uvjete korištenja i obračuna energije uravnoteženja;
- način prikupljanja, prijenosa i provjere mjernih i obračunskih podataka;
- obračun naknade za obavljanje mjernih usluga;
- obračun odstupanja od ugovorenih energetske veličina;
- uvjete u kojima je proizvođač dužan pristupiti ograničenju isporuke ugovorene električne energije i snage;
- opis i vrstu poslovnih podataka koji podliježu obvezi osiguranja tajnosti;
- izvještavanje i razmjenu podataka;
- način utvrđivanja i obračuna štete u slučaju neizvršenja ili neurednog izvršenja ugovora;
- ostale međusobne odnose;
- podatke o trajanju i raskidu ugovora te dužini otkaznog roka;
- način razrješavanja sporova

Potpisom gore navedenog ugovora, ugovorne strane se obvezuju da tijekom važenja ugovora u cijelosti prihvaćaju odredbe važećih Općih uvjeta, Mrežnih pravila, tarifnog sustava za prijenos električne energije, tarifnog sustava za distribuciju električne energije i pravila djelovanja tržišta električnom energijom. Nakon uplate cjelokupnog iznosa financijskih obveza i izvršenja u cijelosti svih obveza iz ugovora o priključenju, izdane elektroenergetske suglasnosti te zaključenog ugovora o korištenju mreže, operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava dužan je staviti priključak u funkciju u skladu s rokom iz ugovora o priključenju (čl. 33. Općih uvjeta).

Prema Mrežnim pravilima, poglavlje 4.3.4.1., za priključak proizvodnih jedinica na prijenosnu mrežu vrijede svi opći uvjeti iz točaka 4.3.2 i 4.3.3. Posebni uvjeti odnose se na sve proizvodne jedinice koje se izravno priključuju na prijenosnu mrežu te na ostale proizvodne jedinice za koje operator prijenosnog sustava utvrdi da su od posebne važnosti za elektroenergetski sustav. Posebni uvjeti za proizvodne jedinice moraju biti regulirani **ugovorom o priključenju** na prijenosnu mrežu i **ugovorom o pomoćnim uslugama** između operatora prijenosnog sustava i proizvođača.

2.13. Ishođenje uporabne dozvole

Ishođenje uporabne dozvole je skupina aktivnosti koja predstavlja trinaestu fazu Procesu.

Izgrađena zgrada čija građevinska (bruto) površina nije **veća od 400 m²** i zgrada za obavljanje isključivo poljoprivrednih djelatnosti čija građevinska (bruto) površina nije **veća od 600 m²** mogu se početi koristiti, odnosno staviti u pogon, te se može izdati rješenje za obavljanje djelatnosti prema posebnom zakonu, nakon što investitor nadležnom upravnom tijelu dostavi za tu zgradu **završno izvješće nadzornog inženjera o izvedbi** građevine.

Građevina određena Uredbom o određivanju zahvata u prostoru i građevina za koje MZOPUG izdaje lokacijsku i/ili građevinsku dozvolu može se početi koristiti, odnosno staviti u pogon, te se može izdati rješenje za obavljanje djelatnosti prema posebnom zakonu, nakon što MZOPUG izda za tu građevinu **uporabnu dozvolu**. Ostale građevine, osim jednostavnih građevina, mogu se početi koristiti, odnosno staviti u pogon, te se može izdati rješenje za obavljanje djelatnosti prema posebnom zakonu, nakon što nadležno upravno tijelo, koje je izdalo potvrdu glavnog projekta, izda za tu građevinu **uporabnu dozvolu** (čl. 256. ZPUG).

Prije izdavanja uporabne dozvole, u pravilu se provodi pokusni rad i tehnički pregled potrojenja. Ako postoji potreba ispitivanja ispunjenja bitnih zahtjeva za građevinu pokusnim radom investitor je obavezan početak **pokusnog rada** prijaviti MZOPUG, odnosno nadležnom upravnom tijelu, te

tijelima i/ili osobama određenim posebnim propisima koji su izdali potvrde iz članka 208. stavka 3. ZPUG. U tom slučaju, investitor je dužan ispitivanje povjeriti osobi koja ispunjava uvjete za obavljanje tih djelatnosti prema posebnom zakonu.

Prijavi pokusnog rada prilaže se:

- plan i program ispitivanja bitnih zahtjeva za građevinu u tijeku pokusnog rada,
- usporedne vrijednosti parametara koji se ispituju u pokusnom radu i vrijednosti tolerancije,
- predviđeni završetak pokusnog rada.

Pokusni rad, bitni zahtjevi koji se ispituju, vrijeme trajanja pokusnog rada i mjere osiguranja za vrijeme trajanja pokusnog rada moraju biti predviđeni i obrazloženi glavnim projektom (čl. 263. ZPUG).

Prema ZZO, za sva postrojenja za koje je tim zakonom i uredbom iz članka 82. stavka 4. ZZO, propisana obveza ishoda rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša mora se u pokusnom radu provjeriti **ispunjavanje utvrđenih objedinjenih uvjeta zaštite okoliša**. Postrojenje može biti pušteno u redoviti rad ako je tijekom pokusnog rada postrojenja utvrđeno da su ispunjeni svi parametri određeni mjerama zaštite okoliša iz rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša i na temelju izdane uporabne dozvole (čl. 91 ZZO).

Prema **Mrežnim pravilima elektroenergetskog sustava** (NN 36/2006; dalje: Mrežna pravila), poglavlje 5.3.5.3. "Priključenje i pogon proizvodne jedinice", proizvođač je dužan podnijeti pisani zahtjev operatoru distribucijskog sustava za **prvo uključenje postrojenja** u paralelni pogon s mrežom, radi ispitivanja u stvarnim pogonskim uvjetima.

Uz zahtjev, proizvođač mora operatoru distribucijskog sustava priložiti izvješća o provedenim funkcionalnim ispitivanjima s dokazima o ispravnosti svih funkcija vođenja pogona i zaštite, te prethodno usuglašeni program ispitivanja u probnom pogonu.

Tijekom probnog pogona postrojenja provode se:

- ispitivanja ulaska u paralelni pogon s distribucijskom mrežom,
- ispitivanja izlaska iz paralelnog pogona i prijelaza u otočni pogon (ako je predviđen),
- ispitivanja djelovanja zaštite pri odstupanju od uvjeta paralelnog pogona,
- ispitivanja rada postrojenja pri graničnim pogonskim uvjetima,
- ispitivanja tokova djelatne i jalove snage (proizvodnja i razmjena postrojenja s mrežom),
- provjera ugovorenih nazivnih vrijednost na pragu postrojenja, osobito radne i jalove snage,
- ispitivanja pogona postrojenja s obzirom na udovoljavanje uvjetima ograničenoga povratnog djelovanja,
- ispitivanje utjecaja kompenzacijskih postrojenja postrojenja (ako postoje) i mreže na paralelni pogon i ograničeno povratno djelovanje,
- ispitivanja sustava pogonskih i obračunskih mjerenja, nadzora stanja, signalizacije, lokalnog i daljinskog (ako postoji) upravljanja i regulacije,
- ostala ispitivanja predviđena od isporučitelja opreme ili programom ispitivanja.

Nakon provedbe ispitivanja u probnom pogonu, mora se načiniti izvješće o ispitivanjima s navedenim uočenim nedostacima ili ograničenjima za vođenje pogona, te obvezi njihova otklanjanja. U konačnom izvješću o funkcionalnom ispitivanju paralelnog pogona postrojenja mora se jednoznačno iskazati spremnost postrojenja za trajni pogon.

Mrežnim pravilima su propisani dodatni tehnički uvjeti za priključenje elektrana snage do 5 MW (poglavlje 5.3.6.1), elektrana snage veće od 5 MW (poglavlje 5.3.6.2), vjetroelektrana snage do 5 MW, mikroelektrana (poglavlje 5.3.6.4).

Uporabnu dozvolu izdaje MZOPUG za izgrađenu građevinu za koju je izdalo građevinsku dozvolu, a nadležno upravno tijelo za izgrađenu građevinu za koju je izdalo potvrdu glavnog projekta. Uporabnu dozvolu izdaje MZOPUG odnosno nadležno upravno tijelo, nakon što se tehničkim pregledom utvrdi da je građevina izgrađena u skladu s građevinskom dozvolom, odnosno potvrđenim glavnim projektom, a osobito glede ispunjavanja bitnih zahtjeva za građevinu. Uporabna dozvola za građevinu za koju se prema posebnim propisima utvrđuju objedinjeni uvjeti zaštite okoliša, u dijelu koji se odnosi na te uvjete, prestaje važiti u roku i pod uvjetima određenim tim propisom (čl. 257. ZPUG).

Zahtjev za izdavanje uporabne dozvole podnosi investitor, odnosno vlasnik građevine. Zahtjevu za izdavanje uporabne dozvole investitor odnosno vlasnik građevine prilaže:

- presliku konačne građevinske dozvole odnosno potvrdu glavnog projekta,
- podatke o sudionicima u gradnji,
- pisanu izjavu izvođača o izvedenim radovima i uvjetima održavanja građevine,
- završno izvješće nadzornog inženjera o izvedbi građevine (čl. 258. ZPUG).

MZOPUG odnosno nadležno upravno tijelo dužno je u roku od šezdeset, odnosno trideset dana, od dana primitka urednog zahtjeva za izdavanje uporabne dozvole obaviti tehnički pregled građevine. **Tehnički pregled** obavlja povjerenstvo koje osniva MZOPUG odnosno nadležno upravno tijelo. Predsjednik i članovi povjerenstva su stručni djelatnici i predstavnici tijela i osoba određenih posebnim propisima koji su izdali potvrde o usklađenosti glavnog projekta s posebnim propisima, predstavnici drugih tijela državne uprave i pravnih osoba s javnim ovlastima te neovisni stručnjaci koje odredi osnivač povjerenstva (čl. 259. ZPUG).

MZOPUG odnosno nadležno upravno tijelo poziva na tehnički pregled sudionike u gradnji čija je prisutnost odlučna za obavljanje tehničkog pregleda. Pozvani sudionici u gradnji dužni su odazvati se pozivu i sudjelovati u radu povjerenstva. O mjestu, danu i satu obavljanja tehničkog pregleda, MZOPUG odnosno nadležno upravno tijelo dužno je obavijestiti investitora. Investitor je dužan osigurati prisutnost sudionika u gradnji na tehničkom pregledu. Predsjednik povjerenstva o obavljenom tehničkom pregledu sastavlja zapisnik u koji se unosi i mišljenje članova povjerenstva o tome može li se izgrađena građevina koristiti ili se prethodno moraju otkloniti utvrđeni nedostaci ili se ne može izdati uporabna dozvola. Ako predstavnik tijela ili osobe određenih posebnim propisima nije prisustvovao tehničkom pregledu, niti je u roku od osam dana od dana određenog za obavljanje tehničkog pregleda dostavio nadležnom upravnom tijelu svoje mišljenje, smatrat će se da je mišljenje toga tijela ili osobe dano, da se građevina može koristiti i da se može izdati uporabna dozvola (čl. 260. ZPUG).

Investitor je dužan, najkasnije na dan tehničkoga pregleda, povjerenstvu za tehnički pregled dati na uvid:

- dokumentaciju koju izvođač mora imati na gradilištu,
- geodetski situacijski nacrt stvarnog stanja (situacija) za izgrađenu građevinu sukladan izdanom aktu koji je kao dio geodetskog elaborata, ovjerio katastarski ured,
- isprave o sukladnosti, odnosno dokaza kvalitete dijela građevine od ovlaštenih tijela u slučaju kada je ovim ili posebnim Zakonom, posebnim propisom ili projektom određena obveza provedbe završnog ocjenjivanja sukladnosti, odnosno dokazivanja kvalitete (čl. 261. ZPUG).

Provjera ispunjavanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša za postrojenje za koje se prema ZZO utvrđuju objedinjeni uvjeti zaštite okoliša provodi se u postupku tehničkog pregleda u okviru postupka izdavanja uporabne dozvole, koji se provodi prema odredbama ZPUG, osim u dijelu koji se odnosi na zaštitu okoliša koji se provodi u skladu sa ZZO (čl. 89. st. 3. ZZO).

Prema ZZO, uporabnom dozvolom, ne isključujući sadržaj i svrhu toga akta uređen ZPUG, daje se odobrenje za rad cijelog ili dijela postrojenja te se utvrđuje da postrojenje ispunjava objedinjene uvjete zaštite okoliša u skladu s rješenjem o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša. Uporabnom dozvolom potvrđuje se da postrojenje ispunjava i propisane uvjete za rad i/ili za obavljanje djelatnosti (čl. 88. st. 3. ZZO).

Objedinjeni uvjeti zaštite okoliša iz uporabne dozvole utvrđuju se s rokom primjene za razdoblje od **pet godina** od dana izdavanja uporabne dozvole. Po proteku roka iz stavka 1. ovoga članka uporabna dozvola prestaje važiti u dijelu koji se odnosi na objedinjene uvjete zaštite okoliša, ne dovodeći u pitanje druge utvrđene uvjete u toj dozvoli sukladno posebnom zakonu, ukoliko u međuvremenu nije podnesen zahtjev za produljenje toga roka u skladu sa ZZO. Razdoblje važenja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša iz uporabne dozvole, na zahtjev tvrtke, može se produžiti samo ako postrojenje ispunjava uvjete pod kojima se, prema važećim propisima u vrijeme podnošenja zahtjeva, mogu utvrditi isti objedinjeni uvjeti. O zahtjevu tvrtke rješava se posebnim rješenjem (čl. 90. ZZO).

MZOPUG, odnosno nadležno upravno tijelo će izdati uporabnu dozvolu za izgrađenu građevinu u roku od trideset dana od obavljenoga tehničkog pregleda ako je povjerenstvo za tehnički pregled dalo mišljenje da se ta građevina može koristiti. Zahtjev za izdavanje uporabne dozvole odbit će se rješenjem:

- ako je građevina izgrađena bez građevinske dozvole, odnosno potvrde glavnog projekta,
- ako je građevina izgrađena protivno građevinskoj dozvoli, odnosno potvrđenom glavnom projektu,
- ako se u roku od devedeset dana od dana završetka tehničkog pregleda ne otklone nedostaci koji utječu na ispunjavanje bitnih zahtjeva za građevinu prema ZPUG,
- ako je donesen zaključak kojim se dopušta obnova postupka izdavanja građevinske dozvole,
- ako je u tijeku postupak poništenja građevinske dozvole, odnosno izmjene i dopune potvrde glavnog projekta po pravu nadzora,
- ako je u tijeku postupak građevinske inspekcije koji se odnosi na obustavu građenja ili uklanjanje građevine,
- ako građevina nije priključena na prometnu površinu i druge građevine i uređaje komunalne infrastrukture određene lokacijskim uvjetima,
- ako privremene građevine izgrađene u okviru pripremnih radova, oprema gradilišta, neutrošeni građevinski i drugi materijal, otpad i sl. nisu uklonjeni, a zemljište na području gradilišta i na prilazu gradilišta nije dovedeno u uredno stanje (čl. 262. ZPUG).

2.14. Ishodjenje vodopravne dozvole

Vodopravna dozvola potrebna je za ispuštanje voda, za stavljanje u promet kemijskih tvari i pripravaka, koji nakon uporabe mogu dospjeti u vode te za svako korištenje voda koje prelazi opseg opće uporabe vode, osim onih oblika korištenja voda za koje je potrebna koncesija. Ta skupina aktivnosti predstavlja četrnaestu fazu Procesu.

Za svako korištenje voda koje prelazi opseg opće uporabe potreban je ugovor o koncesiji ili vodopravna dozvola, osim kada je ovim Zakonom ili drugim propisom u skladu s ZV određeno da se voda može koristiti bez vodopravne dozvole (čl. 26. ZV).

Vodopravnom dozvolom za korištenje voda, korisniku se, prema odredbama ZV, određuju: namjena, mjesto, način, uvjeti i opseg korištenja voda te drugi uvjeti sadržani u **Pravilniku o izdavanju vodopravnih akata** (dalje: Pravilnik VA; NN 28/96). Vodopravnu dozvolu za korištenje voda izdaju Hrvatske vode (čl. 129. ZV).

Vodopravna dozvola potrebna je za svako ispuštanje pročišćenih i nepročišćenih otpadnih voda (vodopravna dozvola **za ispuštanje voda**), i to:

- ispuštanje otpadnih voda (sanitarnih, komunalnih, tehnoloških, procjednih i rashladnih) u prirodni prijamnik, i
- ispuštanje tehnoloških otpadnih voda u sustav javne odvodnje ili u sabirne jame.

S tehnološkim otpadnim vodama izjednačene su otpadne vode koje nisu tehnološke, koje u sustav javne odvodnje u količini većoj od 30 m³ dnevno ispuštaju osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost. Vodopravnom dozvolom iz stavka 1. ovoga članka korisniku se dopušta ispuštanje otpadnih voda do najviših dopuštenih količina i do graničnih vrijednosti pokazatelja onečišćenja te drugi uvjeti ispuštanja uređeni Pravilnikom o izdavanju vodopravnih akata. Vodopravnu dozvolu za ispuštanje voda izdaju Hrvatske vode (čl. 130. ZV).

Vodopravna dozvola za ispuštanje voda i za promet kemijskih tvari i pripravaka izdaju se na određeno vrijeme, a najduže na vrijeme od 15 godina. Vodopravna dozvola za korištenje voda izdaje se na određeno vrijeme, a najduže na vrijeme od 5 godina (čl. 133. ZV).

Uz **zahtjev za izdavanje vodopravne dozvole**, izuzimajući zahtjev za izdavanje vodopravne dozvole za proizvodnju i puštanje u promet kemijskih tvari i njihovih pripravaka koji uporabom mogu dospjeti u vode, prilažu se:

- _ podaci o nazivu i sjedištu korisnika vodopravne dozvole,
- _ osnovni podaci o djelatnosti korisnika i lokaciji za koju se vodopravna dozvola izdaje,
- _ pregledna situacija šireg područja s naznakom objekta,
- _ lokacijska, građevinska i uporabna dozvola, vodopravni uvjeti i vodopravna suglasnost, zapisnik s tehničkog pregleda predstavnika nadležnog za poslove vodnog gospodarstva,
- _ ugovor o koncesiji za slučajeve predviđene člankom 143. ZV i
- _ dokaz o uplaćenju upravnoj pristojbi (čl. 14 Pravilnik VA).

Uz zahtjev za izdavanje vodopravnih dozvola, ovisno o vrsti objekta ili radovima za koje se izdaje, pored gore navedene dokumentacije, prilaže se i ova dokumentacija:

a) **za korištenje vode za energetske i druge pogonske svrhe** (hidropostrojenja, mlinovi, pilane i dr.):

- _ hidrološki elaborat s bilancom vode u profilu korištenja,

_ tehnički podaci o brani ili pregradnom profilu i akumulacijskom bazenu (krivulja zapremine, zapreminski prostor za velike vode, očekivane oscilacije razine vode i sl.),

_ podaci ili izvaci iz projekta o kapacitetu, načinu korištenja voda, osiguranju biološkog minimuma i dr.,

_ podaci o prosječnoj godišnjoj proizvodnji električne energije,

_ pogonski pravilnik,

_ projekt tehničkog promatranja brane i pripadajućih objekata,

_ elaborat o rušenju brane i provođenju vodnog vala,

_ pravilnik o radu tehničke službe za rukovanje branom i uređajima za uzbunjivanje stanovništva;

b) za korištenje vode za tehnološke i druge gospodarske svrhe (navodnjavanje, ribnjaci, separacije i sl.):

_ podaci ili izvaci iz projekta o količini i kvaliteti vode, vremenskim razdobljima korištenja vode, izgrađenim kapacitetima i planiranim razvojnim potrebama,

_ utjecaj zahvata na zaobalje,

_ tehnički podaci o zahvatu u ovisnosti od hidroloških stanja,

_ hidrološki elaborat s bilancom vode u profilu korištenja, osiguranje biološkog minimuma nizvodno od zahvata,

_ hidrogeološki istražni radovi za zahvate podzemne vode,

_ pogonski pravilnik korištenja kod raznih hidroloških stanja i vremenskih razdoblja,

_ tehnološki proces korištenja voda s osnovnim podacima o fizikalno-kemijskim i kvalitativnim promjenama vode u procesu korištenja,

_ dokumentacija iz točke a) ukoliko se voda koristi iz akumulacije s velikom branom.

c) za ispuštanje pročišćenih i nepročišćenih otpadnih voda:

_ pregledna situacija s objektima pročišćavanja i ispuštanja otpadnih voda,

_ opis tehnološkog postupka po tehnološkim cjelinama s posebnim osvrtom na bilancu voda u postupcima te produkata otpadnih tvari iz tehnološkog postupka koji mogu imati utjecaja na promjenu kakvoće vode,

_ podaci o maksimalnim dnevnim i godišnjim količinama i koncentracijama po karakterističnim parametrima,

_ podaci ili izvaci iz projekata o građevinama sustava javne odvodnje s naznakom razdjelnog i mješovitog sustava,

- _ podaci o vodonepropusnosti odvodnih sustava i pratećih građevina,
- _ rješenje ispusta u prirodni prijemnik,
- _ županijski i/ili općinski propisi i odluke o odvodnji temeljeni na zakonu,
- _ analitičke nalaze postojećih ispitivanja,
- _ obrađene podatke prema posebnom propisu za vođenje očevidnika iz članka 80. Zakona o vodama,
- _ popunjen obrazac za izradu katastra zagađivača,
- _ osnovni podaci o recepijentu,
- _ podaci o dispoziciji svih vrsta otpada iz tehnološkog procesa,
- _ pravilnik o zbrinjavanju svih vrsta otpada iz tehnološkog procesa i mulja iz procesa obrade otpadnih voda,
- _ pravilnik o radu i održavanju objekata za odvodnju i uređaja za obradu otpadnih voda,
- _ operativni plan interventnih mjera u slučaju izvanrednog onečišćenja,
- _ program mjera zaštite voda od onečišćenja s rokovima realizacije za one pravne i fizičke osobe koje nemaju riješeno to pitanje i
- _ mišljenje ministarstva nadležnog za promet za obavljanje djelatnosti usluga u pomorskom i riječnom prometu (luke i pristaništa) (čl. 15. Pravilnika VA).

2.15. Ishođenje dozvole za obavljanje energetske djelatnosti

Prema odredbama ZE, pravne i fizičke osobe mogu započeti obavljati energetske djelatnosti samo na temelju rješenja kojim se dozvoljava obavljanje te djelatnosti (u daljnjem tekstu: dozvola). Dozvolu izdaje HERA. Ta skupina aktivnosti predstavlja petnaestu fazu Procesu.

Dozvola nije potrebna za obavljanje energetske djelatnosti:

1. proizvodnje električne energije koja se proizvodi isključivo za vlastite potrebe ili se proizvodi u proizvodnim objektima snage **do 1 MW**,
2. proizvodnje biogoriva koje se proizvodi isključivo za vlastite potrebe ili se proizvodi energija do 1 TJ godišnje...,
3. proizvodnje toplinske energije koja se proizvodi isključivo za vlastite potrebe ili se proizvodi u proizvodnim objektima snage **do 0,5 MW** (čl. 16. ZE).

Dozvola se može izdati pravnoj i fizičkoj osobi:

1. ako je registrirana za obavljanje energetske djelatnosti,
2. koja je tehnički kvalificirana za obavljanje djelatnosti,
3. koja ima u radnom odnosu potreban broj stručno osposobljenih djelatnika za obavljanje djelatnosti,
4. koja raspolaže financijskim sredstvima, ili dokaže da ih može pribaviti, potrebnim za obavljanje djelatnosti,

5. kojoj nije oduzeta dozvola za obavljanje energetske djelatnosti za koju traži dozvolu u posljednjih deset godina koja prethodi godini podnošenja zahtjeva,
6. čiji članovi uprave, odnosno druge njima odgovorne osobe u pravnoj osobi nisu bili u posljednjih pet godina pravomoćno osuđeni za kazneno djelo protiv gospodarstva, odnosno fizičkoj osobi koja u posljednje tri godine nije pravomoćno osuđena za kazneno djelo protiv gospodarstva (čl. 17. ZE).

Uvjeti za izdavanje, produženje, prijenos i prestanak važenja dozvole za obavljanje energetske djelatnosti te oblik, sadržaj i način vođenja registra izdanih i oduzetih dozvola propisuju se **Pravilnikom o dozvolama za obavljanje energetske djelatnosti** (NN 118/07; dalje: **Pravilnik DED**).

Prema Pravilniku DED, tehnički kvalificirana za obavljanje energetske djelatnosti je pravna ili fizička osoba koja u smislu ZPUG ima građevinu i/ili opremu te potrebne isprave prema ZPUG i posebnim propisima na temelju kojih se građevina i/ili oprema može koristiti, staviti u pogon, odnosno na temelju kojih se može obavljati energetska djelatnost i/ili ima informacijsko-telekomunikacijsku i drugu opremu za obavljanje energetske djelatnosti. Pravna ili fizička osoba može gore navedenu građevinu i/ili opremu imati u svom vlasništvu ili ih koristiti na temelju ugovora o zakupu ili drugog ugovora zaključenog s vlasnikom. Pravna ili fizička osoba dužna je uz zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje energetske djelatnosti dostaviti HERI sve važeće ugovore s drugim pravnim subjektima koji imaju utjecaja na tehničku kvalificiranost pravne ili fizičke osobe, ako su sklopljeni (čl. 5. Pravilnika DED).

Stručno je osposobljena za obavljanje energetske djelatnosti pravna ili fizička osoba koja zapošljava dovoljan broj stručno osposobljenih radnika za obavljanje energetske djelatnosti. Pod stručno osposobljenim radnicima iz stavka 1. ovoga članka smatraju se osobe koje s pravnom ili fizičkom osobom koja je podnijela zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje energetske djelatnosti imaju sklopljen ugovor o radu. Pravna ili fizička osoba dužna je uz zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje energetske djelatnosti dostaviti HERI sve važeće ugovore s drugim pravnim subjektima koji imaju utjecaja na stručnu osposobljenost pravne ili fizičke osobe za obavljanje energetske djelatnosti, ako su sklopljeni (čl. 6. Pravilnika DED).

Financijski je kvalificirana za obavljanje energetske djelatnosti pravna ili fizička osoba koja raspolaže financijskim sredstvima (gotov novac na računu poslovne banke pravne ili fizičke osobe) propisanim u Prilogu II. Pravilnika DED (čl. 7. Pravilnika DED).

Uz zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje energetske djelatnosti pravna ili fizička osoba dužna je **dostaviti Agenciji sljedeće:**

- dokaz da je registrirana za obavljanje energetske djelatnosti, ukoliko Agencija uvidom u odgovarajući javni registar ne može utvrditi da je pravna ili fizička osoba registrirana za obavljanje energetske djelatnosti
- dokaz da je tehnički kvalificirana za obavljanje energetske djelatnosti,
- dokaz da je stručno osposobljena za obavljanje energetske djelatnosti,
- dokaz da je financijski kvalificirana za obavljanje energetske djelatnosti,
- izjavu odgovorne osobe da članovi uprave odnosno druge njima odgovorne osobe u pravnoj osobi nisu u posljednjih pet godina pravomoćno osuđeni za kazneno djelo protiv gospodarstva, ovjerenu od javnog bilježnika, odnosno izjavu fizičke osobe da u posljednje tri godine nije pravomoćno osuđena za kazneno djelo protiv gospodarstva, ovjerenu od javnog bilježnika,
- dokaz o uplati naknade za izdavanje dozvole propisane Odlukom o visini naknada za obavljanje poslova regulacije energetske djelatnosti.

Popis dokumentacije i dokaza za izdavanje dozvole po energetskim djelatnostima nalazi se u Prilogu I. Pravilnika DED i njegov je sastavni dio (čl. 9. Pravilnika DED).

Rješenje kojim se izdaje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti uz obvezne sastavne dijelove rješenja sadrži i naziv energetske djelatnosti te razdoblje važenja dozvole za obavljanje energetske djelatnosti. Protiv rješenja HERA kojim se odbija zahtjev za izdavanje dozvole za obavljanje energetske djelatnosti može se izjaviti žalba Ministarstvu (čl. 11. Pravilnika DED).

HERA je dužna donijeti rješenje o zahtjevu za izdavanje dozvole za obavljanje energetske djelatnosti u roku od 30 dana od dana predaje HERI uredno ispunjenog zahtjeva i sve potrebne dokumentacije odnosno u roku od 60 dana od dana predaje HERI uredno ispunjenog zahtjeva i sve potrebne dokumentacije, ako je potrebno izvršiti provjeru podataka i pregled građevina i/ili opreme te cestovnih vozila, željezničkih vozila ili plovila, sukladno odredbi članka 20. Pravilnika (čl. 11. Pravilnika DED).

Energetski subjekt kojem je izdana dozvola za obavljanje energetske djelatnosti dužan je kontinuirano održavati potreban stupanj tehničke kvalificiranosti, stručne osposobljenosti i financijske kvalificiranosti te druge uvjete na temelju kojih je izdana dozvola za obavljanje energetske djelatnosti. HERA je ovlaštena obavljati nadzor i provjeru uvjeta iz stavka 1. ovoga članka kroz razdoblje važenja dozvole za obavljanje energetske djelatnosti (čl. 15. Pravilnika DED).

Dozvola za obavljanje energetske djelatnosti izdaje se za razdoblje koje je, ovisno o vrstama i kapacitetu energetske djelatnosti, propisala Vlada ***Uredbom o razdoblju za koje se izdaje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti.***(NN 116/02 i 71/05). Prema navedenoj uredbi, dozvola za obavljanje djelatnosti proizvodnje električne energije se izdaje za razdoblje od najmanje pet i najviše 40 godina, a za proizvodnju toplinske energije izdaje za razdoblje od najmanje pet i najviše 25 godina.

Protiv rješenja kojim se uskraćuje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti može se podnijeti žalba Ministarstvu.

2.16. Ishođenje rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije

Ishođenje rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije je skupina aktivnosti koja predstavlja šesnaestu fazu Procesu.

Status povlaštenog proizvođača električne energije stječe se na temelju rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača, kojeg donosi HERA prema Pravilniku SSPP na zahtjev nositelja projekta ili proizvođača. Evidenciju povlaštenih proizvođača vodi MINGO prema Pravilniku o korištenju OIEK u Registru projekata i postrojenja za korištenje obnovljivih izvora energije i kogeneracije te povlaštenih proizvođača (čl.6. Pravilnika SSPP).

Nositelj projekta koji je izgradio postrojenje ili proizvođač, podnosi HERI zahtjev za izdavanje rješenja pod uvjetima iz čl. 4. i 5. Pravilnika (čl. 9. st. 1. Pravilnika SSPP).

Nositelj projekta ili proizvođač može steći status povlaštenog proizvođača ako je priključen na elektroenergetsku prijenosnu ili distribucijsku mrežu te ako uzimajući u obzir sva prirodna i prostorna ograničenja i uvjete te mjere zaštite prirode i okoliša, proizvodi električnu energiju u:

- (a) postrojenjima koja koriste obnovljive izvore energije iz članka 4. Grupe 1. Pravilnika o korištenju OIEK,
- (b) postrojenjima koja koriste obnovljive izvore energije iz članka 4. Grupe 2. Pravilnika o korištenju OIEK,
- (c) malim i mikro-kogeneracijskim postrojenjima iz članka 5. Grupe 3. Pravilnika o korištenju OIEK koja ostvaruju uštedu primarne energije ($UPE > 0$),

(d) kogeneracijskim postrojenjima iz članka 5. Grupe 4. Pravilnika o korištenju OIEK koja ostvaruju uštedu primarne energije od najmanje 10% (UPE 0,10) (čl. 4. Pravilnika SSPP).

U slučaju da nositelj projekta ili proizvođač odvojeno ili u sklopu složenijih energetske objekata uz postrojenja iz članaka 4. i 5. Pravilnika o korištenju OIEK koristi i druga postrojenja, status povlaštenog proizvođača i prava koja iz njega proizlaze odnose se samo na proizvodnju električne energije u postrojenjima određenima u člancima 4. i 5. Pravilnika o korištenju OIEK. Svako postrojenje u kojem nositelj projekta ili proizvođač primjenjuju tehnološke procese iz članka 4. i 5. Pravilnika o korištenju OIEK mora imati vlastito mjerno mjesto odvojeno od mjernih mjesta koja se odnose na proizvodnju električne energije primjenom drugih tehnoloških procesa. Ovisno o vrsti tehnološkog procesa iz članka 4. i 5. Pravilnika o korištenju OIEK, na svakom mjernom mjestu mjeri se ukupno proizvedena električna energija u postrojenju (E_u), ukupno proizvedena toplinska energija (H_u), toplina proizvedena izvan kogeneracije (H_b), povratna toplina (H_p), te potrošnja primarne energije za pogon postrojenja (Q_f). Za kogeneracijska postrojenja, ušteda primarne energije (UPE) se izračunava na temelju potrošnje goriva i proizvodnje korisne toplinske i električne energije izmjerenih tijekom jedne kalendarske godine pogona (čl. 5. Pravilnika SSPP).

Rješenje se donosi na rok važenja od 12 godina. Zahtjev za izdavanje rješenja dostavlja se HERI u pisanom obliku te mora sadržavati sljedeće podatke o podnositelju zahtjeva, odnosno postrojenju:

- tvrtka ili ime, sjedište ili prebivalište, odgovorna osoba pravne osobe, te telefon, telefaks i e-mail adresa podnositelja zahtjeva,
- naziv i grupa postrojenja za koje se podnosi zahtjev,
- registarski broj prema Registru OIEKPP,
- lokacija postrojenja,
- instalirana snaga postrojenja iskazana u MW,
- planirana godišnja proizvodnja električne energije iskazana u GWh, odnosno proizvodnja toplinske energije iskazana u MJ.

Zahtjevu za izdavanje rješenja podnositelj zahtjeva mora priložiti:

- dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti proizvodnje električne energije, kada je propisana obveza ishođenja dozvole,
- pravomoćnu uporabnu dozvolu, kada je propisana obveza ishođenja uporabne dozvole,
- ugovor o korištenju mreže,
- tehnički opis izgrađenog postrojenja s opisom tehnološkog procesa i uvjetima korištenja postrojenja,
- elaborat o ugrađenim mjernim uređajima sa shemom mjernih mjesta i načinom provedbe mjerenja, te potvrdom o ispravnosti mjernih uređaja,
- mjesečne i godišnje planove proizvodnje električne energije, za prosječne meteorološke uvjete, očekivana mjesečna odstupanja proizvodnje električne energije,
- značajke proizvodnog procesa u kogeneracijskom postrojenju s mjesečnim i godišnjim planovima proizvodnje električne energije i korisne toplinske energije i očekivanim mjesečnim odstupanjima proizvodnje za postrojenja iz članka 4. točke (c) i (d) Pravilniku (čl. 9. st. 2. do 4. Pravilnika SSPP).

Rješenje mora sadržavati podatke o povlaštenom proizvođaču i postrojenju koji uključuju podatke o lokaciji i tipu postrojenja, tehničkom opisu izgrađenog postrojenja s opisom tehnološkog procesa i uvjetima korištenja postrojenja te datum početka redovnog pogona i datum početka isporuke električne energije u elektroenergetsku mrežu. HERA je dužna dostaviti rješenje Ministarstvu nadležnom za energetiku, operatoru tržišta (HROTE), operatoru prijenosnog sustava i operatoru distribucijskog sustava u roku od 8 dana od dana pravomoćnosti (čl.10. Pravilnika SSPP).

Status povlaštenog proizvođača prestaje istekom roka važenja ili ukidanjem rješenja. HERA će ukinuti rješenje ako:

1. je rješenje doneseno na temelju neistinitih podataka o nositelju projekta ili postrojenju,
2. povlaštenu proizvođača kontinuirano ne održava tehničko-tehnološke značajke i/ili uvjete korištenja postrojenja za koje je ishodio status povlaštenog proizvođača,
3. povlaštenu proizvođača ne dostavlja HERI izvješća i drugu dokumentaciju propisanu Pravilnikom SSPP,
4. je prestala važiti dozvola za obavljanje energetske djelatnosti, kada je propisana obveza ishoda dozvole (čl. 11. Pravilnika SSPP).

2.17. Ishođenje rješenja o utvrđivanju domaće komponente u projektu

Ishođenje rješenja o utvrđivanju domaće komponente predstavlja **sedamnaestu fazu** Proces. Navedena faza se u praksi još ne ostvaruje zbog toga što regulativa nije potpuna.

Prema odredbama Tarifnog sustava, Ugovor o otkupu električne energije primjenjuje se od dana pravomoćnosti rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača (čl. 9. st. 4. Tarifnog sustava). Budući da se ugovor sklapa nakon ishoda prethodnog rješenja o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača, a to je prije izgradnje postrojenja, to se u tom trenutku još ne zna udio domaće komponente u projektu.

Investitor odnosno nositelj projekta koji je sklopio ugovor o otkupu električne energije s **HROTE** ima pravo na isplatu poticajne cijene električne energije za isporučenu električnu energiju proizvedenu iz postrojenja koja koriste obnovljive izvore i kogeneracijskih postrojenja od dana kada navedeni ugovor stupi na snagu. **Poticajna cijena** je određena Tarifnim sustavom. Tarifnim sustavom se utvrđuju tarifne stavke i visina tarifnih stavki za električnu energiju proizvedenu iz postrojenja koja koriste obnovljive izvore energije i kogeneracijskih postrojenja, ovisno o vrsti izvora, snazi i drugim elementima isporučene električne energije, kao i način i uvjeti primjene tih elemenata.

Prema čl. 4. Tarifnog sustava, pravo na puni iznos poticajne cijene utvrđene prema tarifnim stavkama i visini tarifne stavke C, izražene u kn/kWh za isporučenu električnu energiju, ostvaruju nositelji projekta koji imaju udio domaće komponente u projektu 60 i više %. Udio domaće komponente u projektu utvrđuje MINGO. Kriterije i mjerila za utvrđivanje domaće komponente u projektu propisuje ministar, ali **taj propis još nije donesen**. Kada bude propisan postupak za utvrđivanje domaće komponente, nositelj projekta koji bude htio ostvariti puni iznos poticajne cijene, dakle bez primjene korekcijskog faktora za domaću komponentu morati će zatražiti od Ministarstva utvrđivanje udjela domaće komponente.

Visina tarifnih stavki (C) iz Tarifnog sustava množi se korekcijskim faktorom k_0 utvrđenim u tablici:

Udio domaće komponente u projektu, p (%)	Korekcijski faktor, k_0
60 i više	1,00
45 – 60	$\frac{7}{1500} \cdot p + 0,72$

45 i manje	0,93
------------	------

- (i) k_0 je korekcijski faktor za udio domaće komponente između 45% i 60%, zaokruženo na dvije decimale,
- (ii) p-utvrđeni postotni udio domaće komponente.

Odredbe o korekcijskom faktoru ne primjenjuju se na nositelje zatečenih projekata koji imaju ugovorno regulirani otkup i/ili isporuku električne energije na dan stupanja na snagu Tarifnog sustava kao i na pojedine projekte za koje nije moguće ostvariti udio domaće komponente od najmanje 45%. Nije jasno kako će se utvrđivati da netko nije mogao ostvariti udio domaće komponente od najmanje 45%. U udio domaće komponente u projektu povlaštenom proizvođaču uračunava se i oprema domaćih proizvođača koja pripada istom tarifnom stavku po kojem je povlašten proizvođač ostvario pravo na poticajnu cijenu, a koju je izvezao u inozemstvo, ali nije jasno kako će se to utvrđivati.

Ako nositelj projekta bude htio ostvariti puni iznos poticajne cijene, dakle bez primjene korekcijskog faktora za domaću komponentu morati će zatražiti od MINGO utvrđivanje udjela domaće komponente i naknadno dostaviti HROTE podatak koji se odnosi na domaću komponentu.

2.18. Ishođenje rješenja o upisu građevine u katastar

Ishođenje rješenja o upisu građevine u katastar predstavlja osamnaestu fazu Procesu.

Prema ZPUG, katastarski ured **evidentira građevinu** u katastarskom operatu ako je za tu građevinu izdana uporabna dozvola za građevine za koje se izdaje građevinska dozvola, odnosno potvrda glavnog projekta, završno izvješće nadzornog inženjera za građevine za koje se izdaje rješenje u uvjetima građenja, rješenje o izvedenom stanju i potvrda izvedenog stanja, odnosno potvrda nadležnoga upravnog tijela da se za građevinu ne izdaje uporabna dozvola niti drugi navedeni akti, ako ovim Zakonom nije propisano drukčije. Građevina će se evidentirati u katastarskom operatu ako je u njemu formirana građevna (katastarska) čestica za građevinu koja se evidentira (čl. 268. ZPUG).

Zgrade i druge **građevine** su, u smislu **Zakona o državnoj izmjeri i katastru nekretnina** (dalje: **ZDIKN**), objekti nastali gradnjom za koje je ZDIKN ili propisima donesenim na temelju ovoga Zakona određeno da se evidentiraju u katastru nekretnina.

Zgrade i druge građevine mogu se evidentirati u okviru katastarske čestice ili u okviru prava građenja. Zgrade i druge građevine mogu se evidentirati i prikazivati kao zasebne ako tvore zasebnu tehničko-tehnološku, odnosno uporabnu cjelinu. U slučaju dvojbe je li riječ o jednoj ili više zgrada odlučujuća je građevna dokumentacija. Zgrade se mogu evidentirati i prikazivati ako su trajnog karaktera i ako je njihova tlocrtna površina veća od 10 metara kvadratnih. Zgrade čije je evidentiranje posebno značajno (npr. trafostanice) kao i zgrade koje se koriste za stanovanje, mogu se evidentirati i prikazivati i ako je njihova tlocrtna površina manja od 10 metara kvadratnih. (čl. 38. ZDIKN).

Prema ZDIKN, nositelji prava na zemljištu dužni su u roku od 30 dana od dana nastale promjene prijaviti nadležnome područnom uredu za katastar, odnosno uredu Grada Zagreba, svaku promjenu na zemljištima, koja utječe na podatke upisane u katastar zemljišta. Fizička ili pravna osoba, nositelj prava na nekretninama, dužna je uz prijavu iz stavka 1. ovoga članka priložiti odgovarajući

elaborat koji je **tehnička osnova** za provođenje promjena u katastarskome operatu katastra zemljišta. (čl. 57. ZDIKN).

Na izradbu, pregledavanje i potvrđivanje navedenog elaborata odgovarajuće se primjenjuju odredbe ZDIKN o parcelacijskim i drugim geodetskim elaboratima koji služe za održavanje katastra nekretnina.

Promjene na zemljištu provode se u katastru zemljišta na temelju parcelacijskoga ili drugoga geodetskog elaborata i pravomoćnog rješenja područnog ureda za katastar, odnosno ureda Grada Zagreba donesenog u upravnome postupku. Površine katastarskih čestica izračunavaju se u ravnini iz izvornih podataka (koordinata) dobivenih na temelju terenskih mjerenja. Terenska mjerenja moraju biti obavljena barem onom točnošću kojom je obavljena izmjera na temelju koje je izrađen katastarski operat. Parcelacijski i drugi geodetski elaborati za čije je provođenje potrebno prethodno sastaviti **tabularne isprave** pogodne za uknjižbu u zemljišnoj knjizi, provode se u katastru zemljišta nakon što te isprave budu sastavljene, odnosno nakon njihove provedbe u zemljišnoj knjizi (čl. 64. ZDIKN).

Parcelacijski i geodetski elaborat mora imati naznačenu osobu koja ga je izradila, datum izradbe, ime i potpis te pečat ovlaštenoga geodetskog stručnjaka i popis suradnika koji su sudjelovali u izradbi elaborata. Da bi se parcelacijski i geodetski elaborat mogao upotrebljavati, nadležni područni ured za katastar, odnosno ureda Grada Zagreba, mora potvrditi da je izrađen u skladu s geodetskim i katastarskim propisima, da odgovara svrsi za koju je izrađen te da se može upotrebljavati za potrebe katastra nekretnina. Parcelacijski i geodetski elaborati za potrebe promjene podataka u katastarskome operatu katastra nekretnina moraju biti izrađeni barem istom točnošću kojom je provedena katastarska izmjera ili tehnička reambulacija (čl. 59-60. ZDIKN).

Katastarski operat katastra nekretnina sadrži podatke o katastarskim česticama, zgradama i drugim građevinama, područjima pojedinih vrsta uporabe zemljišta, područjima posebnih pravnih režima na zemljinoj površini te podatke o nositeljima prava na nekretninama. Podaci o nositeljima prava na nekretninama nisu izvorni katastarski podatci nego podaci zemljišne knjige koji se u katastarski operat katastra nekretnina preuzimaju (čl. 49. ZDIKN).

Geodetsko-tehnički dio katastarskog operata katastra nekretnina čine:

- katastarski plan,
- elaborat geodetske osnove,
- digitalni ortofotoplan i digitalni model terena,
- zbirka parcelacijskih i drugih geodetskih elaborata.

Popisno-knjižni dio katastarskog operata katastra nekretnina čine:

- popisi (katastarskih čestica, zgrada i drugih građevina, područja pojedinih vrsta uporabe, područja posebnih pravnih režima i adresa katastarskih čestica),
- posjedovni listovi,
- pomoćni popisi (popis kućnih brojeva, popis osoba upisanih u posjedovne listove i popis promjena),
- zbirka isprava.

Katastarski plan katastra nekretnina vodi se u elektroničkome obliku. Pisani katastarski podaci koji su temelj za osnivanje, obnovu, vođenje i održavanje zemljišne knjige vode se kao atributi katastarskog plana vođenog u elektroničkome obliku.

Pisani katastarski podaci koji su temelj za osnivanje, obnovu, vođenje i održavanje zemljišne knjige jesu:

- broj katastarske čestice,
- adresa katastarske čestice,
- način uporabe katastarske čestice i njezinih dijelova,
- podaci o zgradama i drugim građevinama,
- površina katastarske čestice i površine dijelova katastarske čestice koji se upotrebljavaju na različiti način (čl. 50. ZDIKN).

Katastar zemljišta, osnovan po prijašnjim propisima, ostaje na snazi i vodi se u postojećemu sadržaju dok ga za pojedinu katastarsku općinu ne zamijeni katastar nekretnina, ako ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju njega nije drukčije određeno.

Katastarski operat katastra zemljišta čine:

- katastarski plan,
- popis katastarskih čestica,
- posjedovni listovi,
- pomoćni popisi,
- zbirka parcelacijskih i drugih geodetskih elaborata.

Pomoćni popisi katastra zemljišta jesu:

- popis osoba upisanih u posjedovne listove,
- popis promjena.

Zbirka parcelacijskih i drugih geodetskih elaborata sastoji se od geodetskih elaborata i drugih isprava na temelju kojih su provedene promjene u katastarskome operatu (čl. 62. ZDIKN).

2.19. Ishođenje rješenja o upisu građevine u zemljišnu knjigu

Ishođenje rješenja o upisu građevine u zemljišnu knjigu predstavlja devetnaestu fazu Procesu.

Prema odredbama ZZK, o pravnom stanju nekretnina na području RH, mjerodavnom za pravni promet, vode se zemljišne knjige (gruntovnica). U zemljišne knjige upisuju se stvarna prava na zemljištima. Zemljište je dio zemljišne površine koji je u katastru zemljišta označen posebnim brojem i nazivom katastarske općine u kojoj leži (katastarska čestica). Sve što je sa zemljištem trajno spojeno na površini ili ispod nje u pravnom smislu je sastavni dio zemljišta i dijeli njegovu pravnu sudbinu. O **promjenama katastarskog broja, oblika, površine ili izgrađenosti katastarske čestice** dužno je tijelo nadležno za provođenje tih promjena u katastru zemljišta bez odgađanja obavijestiti **zemljišnoknjižni sud**. Promjene podataka o broju, položaju, obliku, površini i izgrađenosti katastarskih čestica dostavljaju se zemljišnoknjižnomu sudu prijavnim listom kojemu se prilaže kopija katastarskoga plana i primjerak pravomoćnog rješenja područnog ureda za katastar, odnosno ureda Grada Zagreba donesenoga u upravnome postupku. Prijavni list i kopija katastarskoga plana, koji su sastavni dio parcelacijskih i drugih geodetskih elaborata za čije je provođenje potrebno prethodno sastaviti tabularne isprave pogodne za uknjižbu u zemljišnoj knjizi, dostavljaju se zemljišnoknjižnome sudu putem stranaka. Prijavni list i kopija iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka moraju biti potvrđeni od tijela nadležnog za poslove katastra (čl. 66. ZDIKN).

Upise u zemljišnu knjigu rješenjem određuje i provodi mjesno nadležan zemljišnoknjižni sud. Zemljišnoknjižni sud pokreće postupak samo na prijedlog stranaka ili nadležnoga tijela, osim kad je zakonom što drugo određeno. Osoba koja bi time stekla, promijenila ili izgubila knjižno pravo ovlaštena je staviti prijedlog za upis koji bi imao značenje uknjižbe ili predbilježbe.

Prema ZZK, sud koji je donio pravomoćnu odluku kojom je odlučio o pravima glede nekretnina u vezi s promjenom katastarskog broja, oblika, površine ili izgrađenosti zemljišta dostavit će tijelu nadležnom za katastar bez odgađanja primjerak te odluke, kao prijavu o nastaloj promjeni.

POPIS KRATICA

- **RH** – Republika Hrvatska
- **HERA** – Hrvatska energetska regulatorna agencija
- **ZE** - Zakon o energiji
- **ZRED** - Zakon o regulaciji energetskih djelatnosti
- **ZTEE** - Zakon o tržištu električne energije
- **ZPDOTE** - Zakon o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskom energijom
- **Pravilnik OIEK** - Pravilnik o korištenju obnovljivih izvora energije i kogeneracije
- **Pravilnik SSPP** - Pravilnik o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije
- **Tarifni sustav** - Tarifni sustav za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije
- **PDOED** - Pravilnik o dozvolama za obavljanje energetskih djelatnosti
- **OUOEE** - Opći uvjeti za opskrbu električnom energijom
- **Odluka o naknadi** - Odluka o iznosu naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu i za povećanje priključne snage
- **ZTD** - Zakon o trgovačkim društvima
- **ZSR** - Zakon o sudskom registru
- **ZO** - Zakon o obrtu
- **ZPUG** - Zakon o prostornom uređenju i gradnji
- **ZOP** – zaštićeno obalno područje
- **PJG** - Pravilnik o jednostavnim građevinama i radovima
- **ZZO** - Zakon o zaštiti okoliša
- **UPUZO** - Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš
- **ZZP** - Zakon o zaštiti prirode
- **ZFZZOEU** - Zakon o fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
- **ZZZ** - Zakon o zaštiti zraka
- **ZZB** - Zakon o zaštiti od buke
- **ZV** - Zakon o vodama
- **ZŠ** - Zakon o šumama
- **ZPZ** - Zakon o poljoprivrednom zemljištu
- **ZVSP** - Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima
- **ZZK** - Zakon o zemljišnim knjigama
- **ZI- Zakon o izvlaštenju**
- **ZDIKN** - **Zakon o državnoj izmjeri i katastru nekretnina**
- **PKV** - **Pravilnik o katastru vodova**
- **ZSDU** - **Zakon o sustavu državne uprave**
- **ZLPS** - **Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi**
- **ZUP** - **Zakon o općem upravnom postupku**
- **ZUS** - **Zakon o upravnim sporovima**

3.0. PRAVNI IZVORI

3.1. USTAV

- Ustav Republike Hrvatske (NN 41/01, 55/01)

3.2. ZAKONSKI I PODZAKONSKI PROPISI

3.2.1. ENERGETIKA I RUDARSTVO

- Zakon o energiji ("Narodne novine" broj 68/01, 177/04 i 76/07)
- Zakon o regulaciji energetske djelatnosti ("Narodne novine", broj 177/04 i 76/07)
- Zakon o tržištu električne energije ("Narodne novine", broj 177/04 i 76/07)
- Zakon o elektroprivredi ("Narodne novine", broj 31/90, 47/90, 61/91 – vidi Zakon o izmjenama i dopunama zakona kojima su osnovana javna poduzeća, "Narodne novine" 26/93 – vidi zakon o izmjenama i dopunama zakona kojima su određene novčane kazne za privredne prijestupe i prekršaje)
- Zakon o proizvodnji, distribuciji i opskrbi toplinskom energijom ("Narodne novine", broj 42/05)
- Zakon o tržištu plina ("Narodne novine", broj 40/07)
- Zakon o rudarstvu (Pročišćeni tekst NN 190/03)

- Uredba o naknadama za poticanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije ("Narodne novine", broj 33/07 i 133/07)
- Uredba o razdoblju za koje se izdaje dozvola za obavljanje energetske djelatnosti ("Narodne novine" broj 116/02 i 71/05)
- Odluka o naknadi za organiziranje tržišta električne energije („Narodne novine“, broj 94/07)
- Pravilnik o korištenju obnovljivih izvora energije i kogeneracije ("Narodne novine", broj 67/07)
- Pravilnik o stjecanju statusa povlaštenog proizvođača električne energije ("Narodne novine", broj 67/07)
- Odluka o visini naknada za obavljanje poslova regulacije energetske djelatnosti («Narodne novine», broj 73/05)
- Odluka o davanju prethodne suglasnosti na statut Hrvatske energetske regulatorne agencije („Narodne novine“, broj 97/07)
- Pravilnik o dozvolama za obavljanje energetske djelatnosti ("Narodne novine", broj 118/07)
- Pravilnik o energetske bilanci ("Narodne novine", broj 33/03)
- Pravilnik o označavanju energetske učinkovitosti kućanskih uređaja („Narodne novine“, broj 133/05)
- Strategija energetske razvitka Republike Hrvatske ("Narodne novine", broj 38/02)
- Statut Hrvatske energetske regulatorne agencije („Narodne novine“, broj 99/07)
- Tarifni sustav za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije ("Narodne novine", broj 33/07)
- Pravilnik o načinu i kriterijima za utvrđivanje iznosa naknade za korištenje prijenosne i distribucijske mreže ("Narodne novine", broj 109/03)
- Pravilnik o naknadi za priključenje na elektroenergetsku mrežu i za povećanje priključne snage ("Narodne novine" broj 28/06)
- Mrežna pravila elektroenergetskog sustava ("Narodne novine" broj 36/06)
- Uredba o minimalnom udjelu električne energije proizvedene iz obnovljivih izvora energije i kogeneracije čija se proizvodnja potiče ("Narodne novine", broj 33/07)
- Odluka o određivanju objekata, postrojenja i uređaja za koje se ne može obustaviti isporuka električne energije („Narodne novine“, broj 38/84)

- Odluka o visini nadoknade za prostore koje koriste objekti za proizvodnju električne energije (“Narodne novine”, broj 24/95, 28/95, 26/96, 58/97, 132/97, 24/98, 74/98, 140/99, 102/00 i 80/01)
- Odluka o iznosu naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu i za povećanje priključne snage (“Narodne novine”, broj 52/06)
- Odluka o određivanju naknade za korištenje usluge tranzita električne energije prijenosnom mrežom (“Narodne novine”, broj 40/07)
- Pravilnik o vrstama kvarova na elektroenergetskim objektima i postrojenjima o kojima su organizacije udruženog rada dužne obavijestiti elektroenergetsku inspekciju („Narodne novine“, broj 2/88)
- Pravilnik o normiranim naponima za distribucijske niskonaponske električne mreže i električnu opremu (“Narodne novine”, broj 28/00)
- Pravila djelovanja tržišta električne energije («Narodne novine», broj 193/03 i 198/03)
- Pravila o uravnoteženju elektroenergetskog sustava (»Narodne novine«, broj 133/06)
- Zaključak o utvrđivanju kriterija za izbor lokacija za termoelektrane i nuklearne objekte (“Narodne novine”, broj 78/92)
- Opći uvjeti za opskrbu električnom energijom („Narodne novine“, broj 14/06)
- Tarifni sustav za usluge elektroenergetskih djelatnosti koje se obavljaju kao javne usluge («Narodne novine», broj 101/02, 120/02, 129/02, 98/05 i 143/06)
- Tarifni sustav za usluge energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom, bez visine tarifnih stavki («Narodne novine», broj 57/06, 116/06 i 55/07)
- Metodologija za pružanje usluga uravnoteženja električne energije u elektroenergetskom sustavu (»Narodne novine«, broj 133/06)
- Tarifni sustav za proizvodnju električne energije, s iznimkom za povlaštene kupce, bez visine tarifnih stavki (»Narodne novine«, broj 143/06)
- Tarifni sustav za prijenos električne energije, bez visine tarifnih stavki (»Narodne novine«, broj 143/06)
- Tarifni sustav za distribuciju električne energije, bez visine tarifnih stavki (»narodne novine«, broj 143/06)
- Tarifni sustav za opskrbu električnom energijom, s iznimkom povlaštenih kupaca, bez visine tarifnih stavki (»Narodne novine«, broj 143/06)
- Opći uvjeti za opskrbu toplinskom energijom (“Narodne novine”, broj 129/06)
- Tarifni sustav za usluge energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom, bez visine tarifnih stavki ("Narodne novine", broj 65/07-proč. tekst)
- Odluka o visini tarifnih stavki u tarifnom sustavu za usluge energetske djelatnosti proizvodnje, distribucije i opskrbe toplinskom energijom (“Narodne novine”, broj 115/07 i 127/07)
- Odluka o visini tarifnih stavki u tarifnom sustavu za distribuciju prirodnog plina, bez visine tarifnih stavki i tarifnom sustavu za opskrbu prirodnim plinom, s iznimkom povlaštenih kupaca, bez visine tarifnih stavki („Narodne novine“, broj 116/07)
- Uredba o stjecanju položaja povlaštenih kupaca plina (“Narodne novine”, broj 101/04)
- Odluka o cijeni za dobavu plina dobavljaču plina za opskrbljivače tarifnih kupaca (“Narodne novine”, broj 77/07)
- Pravilnik o distribuciji plina («Narodne novine», broj 104/02, 97/03 i 87/05)
- Pravilnik o postajama za opskrbu prijevoznih sredstava gorivom («Narodne novine“, broj 93/98 i 116/07)
- Pravilnik o ukapljenom naftnom plinu („Narodne novine“, broj 117/07)
- Tarifni sustav za dobavu prirodnog plina za tarifne kupce (“Narodne novine”, broj 99/02)
- Tarifni sustav za transport plina za dobavljače plina i povlaštene kupce plina («Narodne novine», broj 99/02 i 135/03)
- Tarifni sustav za transport prirodnog plina, bez visine tarifnih stavki («Narodne novine» broj 32/06 i 3/07)

- Mrežna pravila za pristup transportnom sustavu plinovoda ("Narodne novine", broj 126/03)
- Tarifni sustav za distribuciju prirodnog plina, bez visine tarifnih stavki ("Narodne novine", broj 34/07 i 37/07)
- Tarifni sustav za opskrbu prirodnim plinom, s iznimkom povlaštenih kupaca, bez visine tarifnih stavki ("Narodne novine", broj 34/07 i 37/07)
- Pravilnik o istraživanju mineralnih sirovina ("Narodne novine", broj 125/98)
- Pravilnik o eksploataciji mineralnih sirovina ("Narodne novine", broj 125/98)
- Pravilnik o sadržaju dugoročnog programa i sadržaju rudarskih projekata ("Narodne novine", broj 196/03 i 6/04).

3.2.2. ORGANIZACIJA ENERGETSKIH SUBJEKATA

- Zakon o trgovačkim društvima ("Narodne novine" 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 24/03, 118/03, 107/07)
- Zakon o sudskom registru ("Narodne novine", broj 1/95, 57/96, 1/98, 30/99, 45/99, 54/05 i 40/07)
- Zakon o obrtu ("Narodne novine", broj 77/93, 90/96, 64/01, 71/01, 68/07 i 79/07)
- Statut Hrvatske obrtničke komore ("Narodne novine", broj 116/02, proč.tekst, 158/02, 187/04, 12/06)
- Pravilnik o obliku i načinu vođenja registra povlastica ("Narodne novine", broj 101/95)
- Pravilnik o obliku i načinu vođenja obrtničkog registra ("Narodne novine", broj 86/01)

3.2.3. PROSTORNO UREĐENJE I GRADENJE

- Zakon o prostornom uređenju i gradnji („Narodne novine“, broj 76/07);
- Zakon o gradnji ("Narodne novine", broj 175/03, 100/04, 76/07);
- Pravilnik o jednostavnim građevinama i radovima („Narodne novine“, broj 101/07)
- Uredba o određivanju zahvata u prostoru i građevina za koje Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva izdaje lokacijsku i/ili građevinsku dozvolu; („Narodne novine“, broj 116/07);
- Pravilnik o programu i načinu polaganja stručnih ispita za obavljanje određenih poslova u izgradnji objekata («Narodne novine», broj 23/89 i «Narodne novine», broj 77/92-Zakon o građenju i 52/99-Zakon o gradnji);
- Pravilnik o kontroli projekata («Narodne novine», broj 89/00);
- Pravilnik o načinu zatvaranja i označavanja zatvorenog gradilišta odnosno građevine («Narodne novine», broj 49/95 i 52/99 -Zakon o gradnji);
- Pravilnik o nostrifikaciji projekata («Narodne novine», broj 98/99 i 29/03);
- Pravilnik o sadržaju izjave projektanta o usklađenosti glavnog odnosno idejnog projekta s odredbama posebnih zakona i drugih propisa («Narodne novine», broj 98/99);
- Pravilnik o uvjetima i mjerilima za davanje ovlaštenja za kontrolu projekata («Narodne novine», broj 2/00 i 89/00);
- Pravilnik o uvjetima i načinu vođenja građevnog dnevnika («Narodne novine», broj 6/00);
- Pravilnik o tehničkom pregledu građevine; («Narodne novine», broj 108/04);
- Pravilnik o ocjenjivanju sukladnosti, ispravama o sukladnosti i označavanju građevnih proizvoda («Narodne novine», broj 1/05);
- Pravilnik o načinu zatvaranja i označavanja zatvorenog gradilišta («Narodne novine», broj 2/05);
- Pravilnik o uvjetima i mjerilima za davanje suglasnosti za započinjanje obavljanja djelatnosti građenja («Narodne novine», broj 89/06 i 139/06);

- Pravilnik o stručnom ispitu te upotpunjavanju i usavršavanju znanja osoba koje obavljaju poslove graditeljstva («Narodne novine», broj 82/05);
- Posebne uzance o građenju («Službeni list» broj 18/77 i «Narodne novine» broj 53/91- Zakon o preuzimanju Zakona o obveznim odnosima);

3.2.4. ZAŠTITA PRIRODE I OKOLIŠA

- Zakon o fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost («Narodne novine», broj 107/03)
- Zakon o zaštiti okoliša («Narodne novine», broj 110/07)
- Zakon o zaštiti prirode («Narodne novine», broj 70/05)
- Pomorski zakonik ("Narodne novine" br.: 17/94, 74/94, 43/96, 181/2004, 76/07)
- Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama ("Narodne novine" br.: 158/03, 141/06)
- Zakon o morskim lukama ("Narodne novine" br.: 108/95, 6/96, 137/99, 97/00)
- Zakon o lukama unutarnjih voda ("Narodne novine" br.: 142/98, 65/02)
- Zakon o vodama („Narodne novine " broj 53/90, 107/95 i 150/05)
- Zakon o financiranju vodnog gospodarstva («Narodne novine» broj 107/95, 19/96, 88/98 i 150/05)
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu (Narodne novine br.: 66/01, 87/02, 48/05, 90/05,)
- Zakon o šumama («Narodne novine», broj 140/05 i 82/06)
- Zakon o zaštiti zraka ("Narodne novine" br.48/95)
- Zakon o zaštiti od buke ("Narodne novine" br.20/03)
- Uredba o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš («Narodne novine», broj 64/08)
- Uredba o postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša («Narodne novine», broj 114/08)
- Uredba o uvjetima za izdavanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša («Narodne novine», broj 7/97)
- Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš («Narodne novine» broj 68/08)
- Uredba o informacijskom sustavu zaštite okoliša («Narodne novine», broj 74/99 i 79/99)
- Uredba o jediničnim naknadama, korektivnim koeficijentima i pobližim kriterijima i mjerilima za utvrđivanje naknada na opterećivanje okoliša otpadom («Narodne novine», broj 71/04)
- Uredba o jediničnim naknadama, korektivnim koeficijentima i pobližim kriterijima i mjerilima za utvrđivanje naknade na emisiju u okoliš oksida sumpora izraženih kao sumporov dioksid i oksida dušika izraženih kao dušikov dioksid («Narodne novine», broj 71/04)
- Uredba o jediničnim naknadama, korektivnim koeficijentima i pobližim kriterijima i mjerilima za utvrđivanje naknade na emisiju u okoliš ugljikovog dioksida („Narodne novine“, broj 73/07)
- Pravilnik o katastru emisija u okoliš («Narodne novine», broj 36/96)
- Pravilnik o znaku zaštite okoliša («Narodne novine», broj 70/08)
- Pravilnik o načinu i rokovima obračunavanja i plaćanja naknada na opterećivanje okoliša otpadom («Narodne novine», broj 95/04)
- Pravilnik o načinu i rokovima obračunavanja i plaćanja naknade na emisiju u okoliš oksida sumpora izraženih kao sumporov dioksid i oksida dušika izraženih kao dušikov dioksid («Narodne novine», broj 95/04)
- Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja očevidnika obveznika plaćanja naknade na emisiju u okoliš oksida dušika izraženih kao dušikov dioksid («Narodne novine», broj 120/04)
- Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja očevidnika obveznika plaćanja naknade na emisiju u okoliš oksida sumpora izraženih kao sumporov dioksid («Narodne novine», broj 120/04)
- Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja očevidnika obveznika plaćanja naknade na opterećivanje okoliša otpadom («Narodne novine», broj 120/04)

- Pravilnik o načinu praćenja namjenskog korištenja sredstava fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost i ugovoreni prava i obveza («Narodne novine», broj 183/04)
- Pravilnik o postupku objavljivanja natječaja i o odlučivanju o odabiru korisnika sredstava fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost («Narodne novine», broj 183/04)
- Pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati korisnici sredstava fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost («Narodne novine», broj 183/04)
- Pravilnik o uvjetima i načinu dodjeljivanja sredstava fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, te kriterijima i mjerilima za ocjenjivanje zahtjeva za dodjeljivanje sredstava fonda («Narodne novine», broj 183/04)
- Pravilnik o načinu i rokovima obračunavanja i plaćanja naknade na emisiju u okoliš ugljikovog dioksida («Narodne novine», broj 77/07)
- Deklaracija o zaštiti okoliša u republici hrvatskoj («Narodne novine», broj 34/92)
- Strategija i akcijski plan zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti («Narodne novine», broj 81/99)
- Popis pravnih osoba koje imaju suglasnost za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša («Narodne novine», broj 71/05, 34/07)
- Plan intervencija u zaštiti okoliša («Narodne novine», broj 82/99, 86/99 i 12/01)
- Nacionalni plan djelovanja na okoliš («Narodne novine», broj 46/02)
- Nacionalna strategija zaštite okoliša («Narodne novine», broj 46/02)
- Uredba o kategorizaciji vodotoka («Narodne novine», broj 15/81)
- Uredba o uvjetima i postupku za dodjelu koncesija na vodama i javnom vodnom dobru («Narodne novine», broj 99/96 i 11/98)
- Uredba o klasifikaciji voda («Narodne novine», broj 77/98)
- Uredba o opasnim tvarima u vodama («Službeni list» broj 77/88 i «Narodne novine» broj 53/91)
- Uredba o visini vodnoga doprinosa («Narodne novine» broj 14/06, 35/06 i 39/06)
- Uredba o visini naknade za uređenje voda («Narodne novine» broj 14/06 i 20/07)
- Odluka o utvrđivanju granica vodnih područja («Narodne novine», broj 20/96, 98/98 i 5/99)
- Odluka o popisu voda i. reda («Narodne novine», broj 97/07)
- Odluka o utvrđivanju slivnih područja («Narodne novine», broj 20/96, 98/98 i 5/99)
- Odluka o minimalnim stopama i visinama slivne vodne naknade («Narodne novine» broj 8/97)
- Odluka o visini naknade za zaštitu voda («Narodne novine», broj 58/00)
- Odluka o visini naknade za korištenje voda („Narodne novine“, broj 94/07)
- Pravilnik o obračunavanju i plaćanju vodnoga doprinosa- («narodne novine», broj 30/06 i 142/06)
- Pravilnik o izdavanju vodopravnih akata («Narodne novine», broj 28/96)
- Pravilnik o očevidniku zahvaćenih i crpljenih količina voda («Narodne novine», broj 57/96)
- Pravilnik o vođenju očevidnika o količini i kakvoći izvađenih tvari- («Narodne novine», broj 78/97)
- Pravilnik o graničnim vrijednostima pokazatelja, opasnih i drugih tvari u otpadnim vodama (Urednički pročišćeni tekst, «Narodne novine», broj 40/99, 6/01 i 14/01)
- Pravilnik o obračunu i plaćanju naknade za korištenje voda («Narodne novine», broj 97/07)
- Pravilnik o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta («Narodne novine», broj 55/02)
- Pravilnik o izradi vodnogospodarske osnove Hrvatske («Narodne novine», broj 120/03)
- Pravilnik o vodnoj dokumentaciji («Narodne novine», broj 13/06)
- Sporazum o utvrđivanju crte razgraničenja kopnenih voda i voda mora («Narodne novine», broj 104/00)
- Državni plan obrane od poplava («Narodne novine» broj 8/97, 32/97, 43/98- rješenje o promjeni i dopuni rasporeda ustrojbenih jedinica hrvatskih voda i drugih pravnih i fizičkih osoba koje vrše obranu od poplava, 93/99, 14/03, 188/03, 2/05, 152/05 i 28/06)
- Plan intervencija kod iznenadnog onečišćenja mora u Republici Hrvatskoj («Narodne novine», broj 8/97)

- Državni plan za zaštitu voda ("Narodne novine", broj 8/99)

3.2.5. IMOVINSKOPRAVNI ODNOSI I KATASTAR

- Zakon o vlasništvu i drugim stvarnim pravima ("Narodne novine" 91/96, 68/98, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06 i 146/08)
- Zakon o zemljišnim knjigama ("Narodne novine" 91/96, 68/98, 114/01, 100/04, 107/07 i 152/08)
- Zakon o zabrani prijenosa prava raspolaganja i korištenja određenih nekretnina u društvenom vlasništvu na druge korisnike odnosno u vlasništvo fizičkih i pravnih osoba ("Narodne novine" 53/90, 61/91, 25/93, 70/93)
- Zakon o prestanku važenja Zakona o uređenju imovinskih odnosa nastalih samovlasnim zauzećem (uzurpacijom) zemljišta u općenarodnoj imovini ("Narodne novine" 58/93)
- Zakon o zabrani prava raspolaganja i preuzimanja sredstava određenih pravnih osoba na teritoriju RH ("Narodne novine" 29/94, 35/94)
- Zakon o izvlaštenju ("Narodne novine" 9/94, 35/94, 112/00, 114/01, 79/06)
- Zakon o koncesijama ("Narodne novine", 18/90, 61/91, 89/92)
- Zakon o državnoj izmjeri i katastru nekretnina ("Narodne novine" 16/07)
- Zakon o katastru vodova ("Narodne novine" 50/88)
- Zakon o obveznim odnosima ("Narodne novine" 35/05 i 41/08)
- Ovršni zakon (pročišćeni tekst "Narodne novine" br. 57/96, 29/99, 42/00, Odluka Ustavnog suda RH, 173/03, 194/03, 151/04 i 88/05)
- Uredba o zabrani raspolaganja nekretninama na teritoriju RH ("Narodne novine" 36/91, MU 9/99 i 15/99)
- Odluka o dostavljanju podataka o nekretninama u posjedu RH ("Narodne novine" 104/95)
- Odluka o izuzimanju od zabrane raspolaganja nekretninama na teritoriju RH pravnih osoba sa sjedištem u Republici Sloveniji i Republici Bosni i Hercegovini ("Narodne novine" 46/00)
- Pravilnik o očevidniku imovine u vlasništvu RH ("Narodne novine" 30/01)
- Pravilnik o unutarnjem ustroju, vođenju zemljišnih knjiga i obavljanju drugih poslova u zemljišno-knjižnim odjelima sudova (Zemljišno-knjižni poslovnik) ("Narodne novine" 81/97, 109/02, 123/02, 153/02, 14/05)
- Uredba o načinu čuvanja i korištenja podataka geodetske izmjere i katastra zemljišta ("Narodne novine" 27/76)
- Odluka o izradi i održavanju knjižnog dijela katastarskog operata ("Narodne novine" 13/78)
- Pravilnik o izlaganju na javni uvid podataka utvrđenih katastarskom izmjerom i katastarskim klasiranjem zemljišta ("Narodne novine" 41/78)
- Pravilnik o omeđivanju katastarskih općina ("Narodne novine" 12/80)
- Pravilnik o katastarskom klasiranju zemljišta ("Narodne novine" 16/81)
- Pravilnik o bonitiranju zemljišta ("Narodne novine" 47/82, 50/82)
- Pravilnik o katastru vodova ("Narodne novine" 52/89)
- Pravilnik o sadržaju i načinu vođenja evidencije državne granice ("Narodne novine" 26/00)
- Pravilnik o katastru zemljišta ("Narodne novine" 28/00, 68/03)
- Pravilnik o načinu čuvanja i korištenja dokumentacije i podataka državne izmjere i katastra nekretnina ("Narodne novine" 55/01)
- Pravilnik o uvjetima i načinu korištenja sredstava ostvarenih od prodaje, zakupa i koncesije poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države, ("Narodne novine" 102/02)

3.2.6. DRŽAVNA UPRAVA, UPRAVNI POSTUPAK I UPRAVNI SPOR

- Zakon o sustavu državne uprave ("Narodne novine" broj 190/03 , 199/03 i 79/07)
- Zakon o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave («Narodne novine», broj 199/03, 30/04, 136/04, 22/05 , 44/06, 5/08 i 27/08)
- Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (" Narodne novine 33/01, 60/01, 129/05 i 109/07)
- Zakon o općem upravnom postupku («Službeni list», broj 47/86, «Narodne novine», broj 53/91 i 103/96)
- Zakon o upravnim sporovima ("Službeni list", broj 4/77 i "Narodne novine", broj 53/91, 9/92 i 77/92;)
- Uredba o načelima za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave («Narodne novine», broj 43/01 i 8/04)
- Uredba o unutarnjem ustrojstvu ureda državne uprave u županijama («Narodne novine», broj 21/02 , 78/03, 131/06 i 91/07)
- Uredba o unutarnjem ustrojstvu središnjeg državnog ureda za upravu («Narodne novine», broj 11/04, 106/04, 21/05, 144/05, 131/06 i 30/08)
- Uredba o unutarnjem ustrojstvu središnjeg državnog ureda za upravljanje državnom imovinom («Narodne novine», broj 11/04, 121/04 i 27/08)
- Uredba o unutarnjem ustrojstvu središnjeg državnog ureda za razvojnu strategiju i koordinaciju fondova europske unije («Narodne novine», broj 59/06)
- Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva kulture («Narodne novine», broj 81/06, 98/06, 142/06, 59/07 i 89/07)
- Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva („Narodne novine», broj 24/04, 55/04 i 167/04-
- Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva pravosuđa («Narodne novine», broj 35/04, 92/04, 187/04, 65/05, 46/06 i 72/07)
- Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva («Narodne novine», broj 51/06 i 127/07)
- Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva («Narodne novine», broj 34/08)
- Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja («Narodne novine», broj 35/08)
- Uredba o unutarnjem ustrojstvu državnog hidrometeorološkog zavoda («Narodne novine», broj 57/04 i 154/04)
- Uredba o unutarnjem ustrojstvu državne geodetske uprave («Narodne novine», broj 114/04, 167/02, 96/06 i 27/08)
- Uredba o unutarnjem ustrojstvu državne uprave za zaštitu i spašavanje («Narodne novine», broj 20/05)
- Uredba o unutarnjem ustrojstvu ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva («Narodne novine», broj 30/05 i 24/07)
- Uredba o unutarnjem ustrojstvu ministarstva financija («Narodne novine» broj 43/05, 114/05, 14/06, 138/06, 127/07, 14/08 i 27/08)
- Uredba o unutarnjem ustrojstvu ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva („Narodne novine“, broj 41/08)
- Uredba o unutarnjem ustrojstvu državnog zavoda za mjeriteljstvo («Narodne novine», broj 110/04)
- Uredba o uredskom poslovanju («Narodne novine» broj 38/87 i «Narodne novine» broj 42/88)
- Uredba o unutarnjem ustrojstvu državnog zavoda za zaštitu od zračenja («Narodne novine», broj 110/04)
- Odluka o katalogu evidencija koji vode tijela državne uprave («Narodne novine» broj 157/98)

- Pravilnik o jedinstvenim klasifikacijskim oznakama i brojeanim oznakama stvaralaca i primalaca akata («Narodne novine» broj 38/88)
- Uputstvo za izvršenje uredbe o uredskom poslovanju («Narodne novine» broj 49/87 i «Narodne novine» broj 38/88)

ODVJETNIČKI URED TILOŠANEC

Zelinska ulica 5/VIII, 10000 Zagreb

Tel: (+385 1) 6170 744; 6159 173; fax: 6170 663

E-mail: ured@tilosanec.hr

E-mail: ivan@tilosanec.hr